

Hvad skal jeg?
Hvad kan jeg?
Hvad tænker andre om
mig?
Hvem er jeg?

Hvem er vi?

- En undersøgelse af tidligere anbragte unges meningskonstruktion på deres vej ind i voksenlivet

Titelblad

Speciale i Socialt Arbejde ved Aalborg Universitet

Titel: Hvem er vi?

Udarbejdet af: Sanne Thomsen (20201480) og Cecilie Larsen (20146042)

Vejleder: Merete Monrad

Antal anslag: 191.927

Forord

I udarbejdelsen af dette speciale har vi indgået i samarbejdsrelationer, som vi gerne vil takke følgende for:

Først skal lyde et stort tak til vores informanter for deres deltagelse. Uden jer havde det ikke været muligt, at udarbejde dette speciale. Tak for jeres gå-på-mod, jeres åbenhed og for at i ville lukke os ind i jeres fortælling. I er hver især seje unge mennesker med et spændende liv foran jer, som vi håber i får mulighed for at udleve til fulde.

Derudover et stort tak til Den Kommunale Ungeindsats i Frederikshavns Kommune for deres hjælp til at finde informanter. Herunder et særligt tak til Charlotte Thaarup for deltagelse i de interview, hvor informanterne har ønsket det og et ligeså stort tak for din sparring og indlevelse i vores speciale proces.

Dernæst skal lyde et stort tak til vores vejleder, Merete Monrad. Tak for din tålmodighed, dine forklaringsevner når vores forståelsesevner har været i minus og stort tak for din tid. Du har haft en stor betydning for, at vi har lært enormt meget i denne specialeproces og alle de gange vi har haft lyst til at give op, så har en vejledning med dig fået os på bedre tanker.

Abstract

In the following specialty, we are interested in examining how previously placed young people form their personalities during the transition to adult life. The overriding topic is how young people form their personality and which relevant experiences they find important for who they are. To examine this further we have chosen to conduct qualitative interviews, which purpose is to bring in the previously placed young people's perspective on what it is like to be placed and the meaning constructions they have made on that basis.

During the data collection, we interviewed four previously placed young people who to this day are between 18-23 years old. The previously placed young people are in different places in their lives and the slight differences these give in present specialty help us analyze how each of them has created the meaning of time before, during, and after their placement. Their stories contain definitions of how, in their respective position in life, they have formed a meaningful path into their adult life. For many previously placed young people, adult life involves more forms of stigmas, wherein research they are more vulnerable relative to for instance getting a diagnosis, being self-harming, or otherwise belonging to a part of a deviant group of individuals. Among other things, from this stem, the interest of this target group of previously placed young people, who do not have the same opportunities of picking their path into an independent and stable adulthood as most other young people at the same age.

Our method is narrative and in the choice of this, it is centrally how the previously placed young people have created meaning in their narrative to this very day. We have an inductive approach to our data material and have had data material by way of qualitative interviews led us to theoretical tools, which are used in knowledge production.

The theoretical knowledge production in this specialty is hermeneutic-phenomenological. Hermeneutic in that sense that we have achieved knowledge of the individual's recognition and subjective opinion formation. Phenomenology is in the sense that our knowledge is interested in creating knowledge about phenomena and practices which the informants have entered and created meaning through. The

knowledge that we have found is among other things that previously placed young people in their narrative are preoccupied with their own experience of their role in the necessity of a placement or a transition. Also, we have achieved knowledge of how they in their narrative ascribe to a single individual meaningful meaning and how interaction processes are a contributory factor in turning bad experiences into useful experiences in the stories they tell about their lives.

1 INDHOLDSFORTEGNELSE

2	Indledning	7
3	Problemfelt	8
4	Problemformulering	12
5	Forskningsdesign	13
5.1	Interview og tilgang til informanter	13
6	Forskningsmetode	16
6.1	Induktiv tilgang	16
6.2	Narrativ metode	16
6.3	Interview overvejelser og struktur	18
6.4	Interview og efter-refleksioner	20
6.4.1	Sander	20
6.4.2	Nicoline	22
6.4.3	Frederik	23
6.4.4	Tristan	25
7	Metodediskussion	27
8	Teoriafsnit	29
8.1	Sensemaking	29
8.2	Stigmatisering	31
8.3	Neostigmatisering	33
8.4	Socialisering	34
8.5	Anerkendelse	35
8.6	Teoretisk begrebsafklaring	37
8.6.1	Identitetsdannelse	37
8.6.2	Interaktionsprocesser	38
8.7	Refleksion over teorivalg	39
9	Analysestrategi	41
10	Analyse	44
10.1.1	Sanders narrativer	44
10.1.2	Nicolines narrativer	54
10.1.3	Frederiks narrativer	63

10.1.4	Tristans narrativer	74
10.2	Narrativ identitetsanalyse	80
10.2.1	Neostigmatiseringens betydning for identitetsdannelse	81
10.2.2	Informanternes fremstilling af ansvar og skyld.....	85
10.2.3	Teoretisk diskussion om forhandlingskulturens betydning.....	90
10.2.4	Afvigelse eller normalitet	91
10.2.5	Teoretisk diskussion af narrativernes betydning for sensemaking.....	93
11	Konklusion.....	97
12	Videnskabsteoretisk diskussion.....	99
13	Referencer	101
14	Bilag 1 - Interviewguide	103
15	Bilag 2 – Transskription af interview med Sander	103
16	Bilag 3 – Transskription af interview med Nicoline.....	103
17	Bilag 4 – Transskription af interview med Frederik.....	103
18	Bilag 5 – Transskription af interview med Tristan.....	103

2 INDLEDNING

13.532 børn og unge under 18 år var d. 31.12.2020 anbragt uden for hjemmet. Det tal har været forholdsvis stabilt de senere år. 2.139 unge mellem 18-23 år var anbragt i efterværn d. 31.12.2020 (Statistik, 2022). Når børn og unge anbringes uden for hjemmet, så foretager kommunalbestyrelsen i barnets eller den unges bopælskommune en vurdering af, at barnet eller den unge ikke kan bo hjemme under de forhold, der gør sig gældende jf. Servicelovens § 52, nr. 3, stk. 7 (Danskelove.dk, 2022).

Politisk har der de senere år været stort fokus på, at forebygge anbringelser ved at gribe ind tidligere og udvide de foranstaltningens muligheder landets kommuner har. Formålet med det er, at undgå den mest indgribende foranstaltning af dem alle, nemlig en anbringelse uden for hjemmet. I 2021 landede Regeringen og et bredt flertal i Folketinget en aftale om Børnene Først, som blandt andet skal medvirke til at sikre bedre og tidligere indsatser, mere stabilitet i anbringelserne og en god overgang til voksentilværelsen (Social- og Ældreministeriet, 2021).

Den brede politiske interesse i, at forebygge, sikre kvalitet og medvirke til en god overgang er vigtigt for det sociale arbejde og for den målgruppe af børn, unge og voksne det har betydning for. De unge, der har været anbragt, får ikke længere gavn af de nye tiltag på området. Hvordan kan vi i det sociale arbejde med tidligere anbragte unge medvirke til at sikre, at det sociale hjælpesystem, som i sin tid bestemte, at de skulle anbringes uden for hjemmet, også hjælper dem i overgangen til en anstændig voksentilværelse?

Den måde de tidligere anbragte unge skaber mening i deres overgang til voksentilværelsen, er det vi i dette speciale er interesseret i at undersøge nærmere. Hvordan oplever de selv, at anbringelsen har haft betydning for, hvem de er blevet? Hvad indebærer deres erfaringer og oplevelser, af brugbare videnselementer for udviklingen af socialt arbejde med anbragte og tidligere anbragte unge? Og hvad kan vi lære af den måde, hvorpå tidligere anbragte unges erfaringer skaber mening for dem, i udviklingen af deres identitet?

3 PROBLEMFELT

“Tidligere anbragte unge - 18 år og på vej mod voksenlivet” er navnet på forløbsundersøgelsen af tidligere anbragte unge født i 1995, som Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd udgav i 2020 (Olsen, Frederiksen, & Fuglsang, 2020). Denne forløbsundersøgelse har fulgt en gruppe unge siden 1995 og har på den baggrund samlet resultaterne fra den gruppe, der har været anbragt og som den dag i dag er voksne. De forskningsresultater der er vist med de tidligere anbragte unge født i år 1995 viser blandt andet, at unge der har været anbragt uden for hjemmet, har væsentligt andre opvækstbetingelser end deres jævnaldrende. Det gælder både dem, der er blevet anbragt tidligt i deres liv og dem der er blevet anbragt senere (Olsen, Frederiksen, & Fuglsang, 2020, s. 6).

Ser vi nærmere på de unge, der anbringes sent i deres barndom, har disse unge tydeligt flere udfordringer end de børn, der anbringes tidligere. Det er også den gruppe af unge, hvor færrest af dem er i gang med en uddannelse som 18 årig (Olsen, Frederiksen, & Fuglsang, 2020, s. 9-10).

Børn og unge anbringes uden for hjemmet af flere forskellige årsager. I Danmark er der stort fokus på forebyggende foranstaltninger, men i nogle tilfælde er det ikke nok til at sikre, at barnet eller den unges opvækstvilkår er tilstrækkelige. De vilkår børn og unge i Danmark bør have, for at sikres en trivsel og udvikling, der stemmer overens med muligheden for en tryk barndom, er udformet i Servicelovens §52. Når et barn under 18 år bliver anbragt uden for hjemmet sker det jævnfør Servicelovens §52, stk. 3, nr. 7 (Danskelove.dk, 2022). I 2020 var 13.532 børn og unge anbragt uden for hjemmet og størstedelen af dem, er anbragt i en alder fra 15-17 år (Kristensen, 2015, s. 285).

I forskningen ses der blandt andet på den stabilitet barnet eller den unge oplever under anbringelsen. Netop stabiliteten er et vigtigt element for en vellykket anbringelse. Alligevel ses det at mellem 20-52 procent af de anbragte børn og unge oplever skift og sammenbrud i deres anbringelser. Undersøgelser har vist at en vellykket anbringelse ofte er afhængig af et godt samarbejde med forældrene og den nærmeste familie. En vedvarende kontakt til hjemmet forkorter anbringelses tiden og gør det lettere for børn at integrere sig på anbringelsesstedet. En stor gruppe af de anbragte børn har ikke

kontakt til deres nærmeste familie og oplever ofte savn, usikkerhed og angst (Kristensen, 2015, s. 289).

Anbragte børn og unge oplever mange transitioner i deres liv. Det kan være fra hjem til anbringelse, tilbage til forældrene og måske ny anbringelse flere forskellige steder, inden de som 18-årig overgår til voksenlivet. Effekten af anbringelsen og udviklingen hos de unge, der overgår til voksenlivet, kan være svær at måle på og der foreligger ikke mange teorier på området. Selvom der mangler teorier på området, findes der mange rapporter og undersøgelser, der vidner om, at disse unge ofte løber ind i vanskeligheder, når de overgår til vokselivet. Dette viser sig i form af eksempelvis lavere uddannelsesniveau, stofmisbrug, arbejdsløshed, kriminalitet, sociale- og psykiske problemer (Kristensen, 2015, s. 291-292).

Transitionen til et uafhængigt voksenliv kan være problemfyldt og hvis den unge oplever afvisning og nederlag, samt manglende forståelse fra samfundet, kan det få fatale følger for et begyndende voksenliv. Tilknytningsforhold i form af venner og arbejd- og uddannelses relationer, er vigtige sociale elementer, hvis de tidligere anbragte unge skal opleve en vellykket overgang til voksenlivet. Dette kan dog være svært, da de anbragte og tidligere anbragte unge ofte har svigt og negative oplevelser fra barndommen med i rygsækken (Kristensen, 2015, s. 292).

Tidligere anbragte unge møder i overgangen til voksenlivet mange forskellige valg og relationer, de skal forholde sig til. Dette kan eksempelvis være uddannelsesinstitution og jobcentret, bylivet, de sociale medier med videre. De tidligere anbragte unge spejler sig i "det normale ungdomsliv" og kan have svært ved at danne sig en identitet, som lever op til de samfundsmæssige krav der stilles (Katznelson, Jørgensen, & Sørensen, 2015, s. 24).

Identitetsdannelse er i nyere tid et vældigt interessant emne at bringe på banen, når vi snakker om unges menneskers vej ind i voksenlivet. Det at skulle vælge identitet og livsstil indebærer mange overvejelser, som gør individet til hovedperson i eget liv, uden rigtig at vide, hvad der er rigtigt og forkert at vælge på den vej. Samtidig med de mange valgmuligheder der er i ungdomslivet, så er der også et hav af forventninger og krav om,

at det meste skal være perfekt, hvilket medvirker til en angst for, at gøre noget forkert eller ikke kunne klare det (Illeris, 2014, s. 65-66).

Antallet af unge på kanten af samfundet, som har det svært, når det kommer til overgangen til voksentilværelsen og de krav der stilles, er stigende. De unge kan føle at alle andre unge mestrer de samfundsmæssige krav til perfektion, mens de selv på grund af forskellige udfordringer, kan have svært ved at leve op til kravene og dermed føler sig unormale (Katznelson, Jørgensen, & Sørensen, 2015, s. 24).

Den danske velfærdsstat har blandt andet en psykodynamisk tankegang, som indebærer at den menneskelige adfærd og afvigelser fra normal menneskelig adfærd ses, som et resultat af måden hvorpå et barn er udviklet gennem opvæksten. Barnets identitet er hermed funderet i en kerne af opvækstvilkår og opvækstmuligheder, når vi ser på identitetsdannelse inden for socialt arbejde (Andersen M. L., 2015, s. 106).

I overgange, eksempelvis til en selvstændig voksentilværelse, konstruere individer ofte nye mulige identiteter ud fra, hvad de ønsker at være, hvordan de ønsker at være og hvordan andre ønsker de skal være. Når der skal skabes en sammenhæng mellem individets nuværende identitet og den ønskede fremtidige identitet, konstrueres denne ud fra strategier om, at efterligne rollemodeller og afprøve nye adfærdsmetoder, der ligger op af det individet ønsker at blive (Koen, Vianen, Klehe, & Zikic, 2016, s. 660).

Richard Sennet (2006:72) forklare identitetsbegrebet med følgende:

"Identitet handler ikke så meget om, hvad man gør, som hvor man hører til (Brinkmann, 2015, s. 21, linje 3-5)".

Det at høre til et sted er ikke en målbar egenskab, men handler om hvordan individets forståelse af egen tilværelse og fortolkning af egen situation er (Brinkmann, 2015, s. 21).

George Herbert Mead definere forståelsen af identitet ud fra, hvordan vi ser os selv inden for en social orden med de forventninger samfundet har til os. Individets identitet kan derfor være et magtfuldt spil mellem de indre impulser og de krav og forventninger omgivelserne stiller. På den måde dannes der en kerne i individet, som indeholder regler, normer og adfærds forventninger, som en del af det, at være den gode samfundsborger. Individet tilegner sig de normer og adfærds forventninger, der findes i

samfundet ud fra denne socialisering (Juul, Larsen, & Kristensen, Sociologi bogen, 2020, s. 35).

I ovenstående problemfelt har vi introduceret læseren for nogle konkrete forskningsresultater af forløbsundersøgelsen af børn født i år 1995, som har ledt op til interessen for dette speciale. Vi har fremlagt nogle af de særlige udfordringer, der knytter sig mere specifikt til anbragte og tidligere anbragte børn og unges liv, hvor særligt transitioner og et generelt lavere uddannelsesniveau kendetegner målgruppen. Herefter har vi introduceret læseren for nogle bud på, hvad der kendetegner identitetsdannelses konstruktioner og hvordan samfundet spiller en rolle i måden hvorpå individet skaber sin identitet. Problemfeltets formål har været, at fremvise nogle af de sociale problemer, der knytter sig målgruppen af tidligere anbragte unge. I det næste afsnit introducerer vi læseren for specialets problemformulering.

4 PROBLEMFORMULERING

I ovenstående problemfelt har vi fremlagt, hvordan tidligere anbragte unges opvækstvilkår på flere parametre kan være anderledes end for ikke anbragte unges. De opvækstvilkår individet har spiller en afgørende rolle for, hvordan deres identitetsdannelsesproces foregår og dermed også på, hvordan deres vej ind i voksenlivet former sig.

Med baggrund i ovenstående er dette speciales problemformulering følgende:

“Hvordan danner tidligere anbragte unge deres identitet, i overgangen til voksenlivet, på baggrund af de erfaringer de har med sig fra deres anbringelse?”

For at sikre en fælles forståelse af problemformuleringens betydning, vil vi kort definere den betydning, vi som forskere i dette speciale, tillægger de anvendte ord i nedenstående afsnit.

Identitet skal forstås, som den mening individet skaber gennem dets oplevelse af sig selv og andres oplevelse af individet, som tilsammen udgør individets identitet. En nærmere uddybning af identitetsbegrebet vil blive udfoldet i afsnit 8.6.1.

Overgangen til voksenlivet handler om det sted individet er i sin udviklingsproces, forstået på den måde, at overgangen til voksenlivet er et essentielt skridt i konstruktionen af meningsgælbare efter barndommen.

Erfaringer er skabt ud fra de oplevelser individet har med sig fra det levede liv og dækker over den meningsproduktion, der sker i de erfarede oplevelser.

Før vi begynder undersøgelsen af problemformuleringen vil vi først gennemgå specialets metodiske grundlag og efterfølgende introducere læseren for nogle udvalgte teoretiske definitioner, som er inddraget i analyseafsnittet.

5 FORSKNINGSDSIGN

I dette afsnit vil vi præsentere læseren for specialets empiriske grundlag og de design- og metodemæssige overvejelser vi har gjort os i dataindsamlingen. Vi har interviewede fire tidligere anbragte unge, hvoraf den yngste i interview gruppen blev anbragt som 8 årig og den ældste som 14 årig. De fire unge er alle fyldt 18 år på interview tidspunktet og er dermed enten i gang med, eller på den anden side af den overgang fra børne- til voksensystemet, der finder sted omkring det 18. år. Denne forskningsgruppe vil blive nærmere uddybet i et senere afsnit.

5.1 INTERVIEW OG TILGANG TIL INFORMANTER

I dette afsnit præsenterer vi læseren for det forskningsdesign vi har valgt at anvende i vores dataindsamling.

Eftersom det vi ønsker at undersøge er, hvordan de tidligere anbragte unge selv har oplevet og fortsat oplever at danne deres identitet i overgangen til voksenlivet, har vi valgt at lave kvalitative interview, som forskningsdesign. På den måde har vi mulighed for, at få de unges subjektive synspunkter og egne oplevelser frem i interviewet. Når et interview er subjektivt, handler det om de meningsskabelser de unge har konstrueret deres verdensbillede ud fra (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 19). Netop disse meningsskabelser ønsker vi i dette speciale at frembringe.

Deres måde at forstå egen verden på, er konstrueret ud fra en blanding af nærværende diskurser, magt konstruktioner og ideologier, som tilsammen skaber den verden de lever i og de oplevelser, de dermed har fået og kan videregive til os, som forskere i et kvalitativt interview (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 19).

Ud fra et ønske om, at lave kvalitative interview med tidligere anbragte unge, skulle vi i starten af specialet udvælge en målgruppe. Vi vidste fra eksisterende forskning og egen praksiserfaring, at specielt de unge, der anbringes efter det 12. år er en mere udsat gruppe af anbragte unge end dem der anbringes tidligere. Ønsket var derfor, at indsnævre målgruppen til, at være tidligere anbragte unge, der var blevet anbragt fra det 12. år og opefter, hvilket vi startede søgningen efter.

Én af gruppens medlemmer arbejder til dagligt med unge i efterværn, hvorfor adgangen til informanter herigennem var nærliggende. Af etiske, såvel som arbejdsrelateret

grunde, afsøgte vi kollegers kendskab til unge inden for ovenstående målgruppe. Der blev fundet cirka otte interessante kandidater, som var blevet anbragt efter det 12. år og havde været, eller fortsat var, en del af det kommunale system på denne baggrund.

Vi ringede løbende til de kandidater, som havde udtrykt interesse for at deltage over for deres rådgiver eller tidligere rådgiver.

De rådgivere og øvrige samarbejds personer, som oplyste om mulige kandidater inden for målgruppen, blev bedt om at spørge de unge til, hvorvidt de havde interesse i at deltage i vores interview, hvorefter vi ville kontakte dem der udviste interesse og aftale nærmere. På den måde sikrede vi os, at vi ikke fik navn og telefonnumre på tidligere anbragte unge, der ikke ønskede at medvirke.

Når vi fik en henvendelse fra en kollega, om en mulig kandidat, kontaktede vi den unge telefonisk og lavede en aftale. Vi drøftede forinden denne proces, hvor lang tid der skulle gå fra, at vi kontaktede dem til vi havde mulighed for at afholde interviewet. Af erfaring med målgruppen og med inddragelse af velkendte fagperson for den unge, besluttede vi os for, at interviewet gerne skulle foregå inden for den kommende uge fra aftaletidspunktet. De tidligere anbragte unge informanter blev ligeledes ved opkaldet spurgt, om de ønskede en specifik deltager/bisidder og om de ønskede det afholdt fysisk eller online. Ligeledes fik de selv lov til at bestemme, om det skulle afholdes i Den Kommunale Ungeindsats lokaler eller et andet sted, hvis de ønskede det afholdt fysisk.

I forhold til at sikre informanternes anonymitet har vi ændret deres navne ud fra et forskningsetisk standpunkt om, at beskytte deltagerne mod genkendelse. Da vi selv interviewer informanterne kan vi ikke sikre total anonymisering for os, eftersom vi vil kunne genkende deres fortællinger og huske deres ansigter. I stedet kan vi pseudonymisere, hvilket betyder at informanternes identitet ikke kan identificeres af udefrakommende, som ikke har deltaget i interviewene (Bengtsson & Mølholt, 2020, s. 194-195). Dette har vi informeret informanterne om både ved den første telefoniske kontakt og igen ved interviewet.

Det første interview vi afholdte var med Frederik, som er en af specialets informanter. Efter interviewet med Frederik havde vi en online aftale med en ung pige, som ikke

dukkede op til vores aftale. Derefter havde vi en fysisk aftale med en anden ung pige, som dagen forinden kontaktede sin rådgiver og oplyste om, at hun havde fortrudt og ikke ønskede at deltage alligevel.

Endelig lykkedes det os at afholde et interview igen og denne gang var det med Nicoline, som også er en af specialets informanter. Efter interviewet med Nicoline var de mulige kandidater sluppet op. Nogle af dem valgte vi bevidst ikke at kontakte, da de på tidspunktet for interview afholdelse var et sted i deres tilværelse, hvor vi vurderede det ikke gav mening for hverken dem eller vores datamateriale, at afholde interviewene. Med dette menes, at de har været i massivt misbrug og en enkelt også indlagt på psykiatrisk afdeling.

Vi havde her to vellykket interview med Frederik og Nicoline, men manglede flere informanter. Vi besluttede os derfor for, at udvide målgruppen, så de tidligere anbragte unge, der var blevet anbragt omkring det 10.-11. år også kunne deltage. I den forbindelse fik vi kontakt til Tristan og Sander, som også er informanter i vores datamateriale. Tristans rådgiver spurgte ham ved henvendelsen, hvornår han blev anbragt, hvortil han svarede at han troede han var 11 år. Under interviewet fortalte han, at han var 9 år. Derfor blev målgruppen yderligere udvidet.

Kontakten til Sander foregik gennem hans kontaktperson, som ved henvendelsen oplyste at han huskede det som om, at Sander var 11 år på anbringelses tidspunktet, men under interviewet fortalte Sander at han var 8 år.

Alle fire informanter blev telefonisk fremlagt formålet med interviewet, hvad det skulle bruges til og hvorfor vi fandt dem interessante, som informanter, herunder den førnævnte målgruppe af kandidater. De blev orienteret om deres anonymisering og mulighederne for, at trække deres samtykke tilbage efter interviewet, såfremt de måtte ønske dette. Alle fire interviewet informanter ønskede at vi afholdte interviewet fysisk. Frederik, Nicoline og Tristan ville gerne afholde det i Efterværnsenhedens lokaler i Frederikshavn Kommune, hvorfor vi afholdte dem der. Sander ønskede at vi afholdte hans interview i et samværslokale i det opgangsfællesskab han bor i, hvorfor vi gjorde dette.

6 FORSKNINGSMETODE

I dette afsnit vil vi introducere læseren for den metode vi anvender. Vi vil beskrive, hvorfor vi har valgt denne metode og hvad denne type forskningsmetode kan bidrage med til vores speciale.

6.1 INDUKTIV TILGANG

I specialet har vi valgt at lave interviewene som noget af det første. Ud fra interviewenes datamateriale har vi fundet teori, der kan hjælpe os med at skabe en ramme for vores analyse af materialet.

Med det empiriske materiale, som grundlag for specialets analyse anvender vi en induktiv tilgang, hvor vi bevæger os fra det empiriske materiale over i de tendenser vi finder ud fra vores valgte metode og herefter analysere med inddragelse af teori. Specialets valgte metode grundlag vil blive forklaret i næste afsnit.

Teorierne medvirker til begrebsliggørelse af de tendenser vi har fundet i vores empiriske materiale og gør at vi afslutningsvist kan fremlægge en viden ud fra denne proces (Olesen & Monrad, 2018, s. 19).

6.2 NARRATIV METODE

I besvarelsen af dette speciales problemformulering vil vi anvende en narrativ tilgang til vores empiriske materiale. Med valget af en narrativ tilgang til det empiriske materiale, vil vi i dette afsnit præsentere læseren for, hvordan vi anvender en narrativ tilgang som metode i dette speciale.

I den narrative tilgang har det betydning, hvordan individet fremstiller dets fortælling. Individets narrativ er dannet på baggrund af oplevede hændelser og begivenheder, som er foregået i fortiden, sker i nutiden eller forventes i fremtiden. Disse elementer danner i denne tilgang grundlag for, hvordan individet kobler en meningsskabende helhed sammen i en fortælling. Det narrativ individet får skabt er grundlaget for en identitetskonstruktion og den måde individet ser sig selv i verden på (Bo, Christensen, & Thomsen, 2016, s. 14).

I den narrative tilgang er der fokus på de plot individet frembringer i deres fortællinger og hvordan disse plot er etableret ud fra en meningsskabelse i retrospektive fortællinger (Bo, Christensen, & Thomsen, 2016, s. 14). Den retrospektive meningsskabelse, der påvirker individets fortælling, skal altså forstås ud fra de erfaringer fra fortid og nutid individet har og som det skaber mening med ud fra med reference til fortiden og forventninger til fremtiden (Bo, Christensen, & Thomsen, 2016, s. 15).

Narrative studier er opmærksomme på detaljerne. Hvorfor er netop denne hændelse emnet for en historie og hvorfor udvikler fortælleren historien på denne måde? Hvordan er publikum medvirkende til, hvad der fortælles og hvad der ikke fortælles? Særheder og kontekster er i forgrunden og fortællerens menneskelige handlekraft og fantasi gør det op til forskeren at undersøge subjektiviteten nærmere. Det indebærer også, at vi som forskere tolker på det sagte ord. Den tolkning vi foretager os medvirker til, hvordan datamaterialet fremstilles og hvor det sagte ord tillægges betydning.

Med den narrative tilgang til det empiriske materiale vil vi anvende dette, som et metodegrundlag i analysen. Når vi anvender den narrative forståelse af individets meningsskabelser i nutiden, så gør vi det ud fra et ønske om, at have et individuelt metode perspektiv, forstået på den måde, at vi ønsker at udfolde informanternes narrativer i en metode kontekst.

Den viden vi får af, at anvende en narrativ metode kan sige noget om, hvordan informanterne danner mening og sammenhæng i deres tilværelse gennem den betydning de tillægger deres narrativ.

Med valget af en narrativ metode er vi opmærksomme på, at individet handler intentionelt i de sammenhænge de indgår i. Når vi i specialet fortolker på det sagte, så er vi bevidste om, at aktørerne handler ud fra intentionelle grunde, der har sammenhæng til fortiden, nutiden og fremtiden. Vi kan derfor ikke nødvendigvis konstatere en årsagssammenhæng på baggrund af deres narrativer, men blot være undersøgende på, hvordan individet har skabt mening i en given kontekst i deres fortælling (Brinkmann, 2015, s. 92).

6.3 INTERVIEW OVERVEJELSER OG STRUKTUR

I dette afsnit vil vi introducere læseren for de interviewmæssige refleksioner og overvejelser, der har dannet baggrund for vores empiriske datamateriale. I forrige afsnit introducerede vi læseren for vores valg af narrativ metode til udfoldelse af det empiriske materiale. I dette afsnit vil vi i forlængelse heraf introducere læseren for de mere etiske og strukturelle forudsætninger, der har været medvirkende til at udforme datamaterialet.

I udformningen af vores interviewguide var vi meget opmærksomme på den viden, som forløbsundersøgelsen med titlen "Tidligere anbragte unge -18 år og på vej mod voksenlivet" havde fundet. Derfor ønskede vi, at spørge vores informanter ind til flere forskellige ting i relation til deres tidligere- og nuværende livssituation. Først efter vi havde afholdt interviewene, blev vi opmærksomme på den narrative metode og hvad den kunne bringe af interessante perspektiver til vores empiriske materiale. Det har betydet, at vi i interviewguiden og interview strukturen ikke har haft en narrativ tilgang til samtalen.

Selve interviewene blev afholdt ud fra en semistruktureret interviewform, hvor vi fokuserede på informanternes oplevelse af et emne, men samtidig holdt os til nogle mere klare strukturer i form af vores interviewguide. På den måde var samtalen ikke helt åben, da vi havde spørgsmål, som vi ønskede besvaret på forhånd og som skabte en struktur, der kunne afviges fra, men som samtidig var klar fra start af (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 47-50). Vi har undervejs stillet uddybende spørgsmål til de fortællinger informanterne bragte på banen til et givent interviewspørgsmål. Undervejs var vi også opmærksomme på at stille uddybende spørgsmål, hvis informanterne gik i stå eller vi fornemmede, at det var nødvendigt, men ellers lod vi informanterne fortælle og forholdt os lyttende. Det væsentlige i interviewets struktur har været, at det er informanternes oplevelse af deres livshistorier, der træder frem og giver os, som forskere mulighed for, at udforske og analysere på deres specifikke forståelse af den givne fortælling (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 209-211).

Den betydning det har haft for vores datamateriale, at vi ikke på forhånd havde fastlagt den narrative tilgang har været, at vi ikke spurgte mere dybdegående ind til

informanternes fortællinger, men i stedet havde mere fokus på deres overordnede oplevelser med de angivne spørgsmål. Derfor gik vi videre til næste spørgsmål i interviewguiden, når vi fornemmede, at de havde fortalt det, de havde at sige til det givne spørgsmål. Hvis vi skulle lave interviewene igen, havde vi afholdt dem lidt anderledes og haft mere fokus på få nogle mere dybdegående fortællinger end de lidt mere overordnede fortælling af flere forskellige emner, som vi endte ud med.

Efter interviewene transskriberede vi vores lydfiler, således at interviewet er i skriftlig format, der er vedhæftet som bilag til dette speciale. Der er både fordele og ulemper ved at transskribere et interview, men i dette tilfælde har vi valgt at gøre det for dels at gøre det lettere for os selv, at finde tendenser og mønstre i det transskriberede materiale og dels for lettere at kunne udvælge de citater, som vi fandt mest sigende (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 237-238).

Under interviewene var vi opmærksomme på det asymmetriske magtforhold, der vil opstå, når det ikke er en fri og åben dialog. Som dem der interviewer med et specifikt formål med spørgsmålene, var vi styrende i samtalen og på den måde i besiddelse af mest magt i lokalet. Det gav et asymmetrisk magtforhold, som vi snakkede med deltagerne om inden interviewet startede (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 55-57).

Når vi i et senere afsnit uddyber nærmere, hvordan hvert interview er foregået, vil vi gå mere detaljeret ned i, hvad magtrelationen har betydet for hver enkelt interviewsituation. Inden vi kommer dertil vil vi kort introducere læseren til de overvejelser vi har gjort os i forhold til, at interviewe unge mennesker. De tidligere anbragte unge er, som beskrevet tidligere, mellem 18-23 år og er dermed voksne i lovens forstand. På trods af det har vi valgt, at inddrage litteratur i nedenstående afsnit om, hvilke overvejelser man som forsker bør gøre sig, når man interviewer børn. Grunden til dette valg er, at informanternes kognitive funktionsniveau bør tages i betragtning af de livsomstændigheder, de har med sig. På baggrund heraf forholder vi os til, at de ikke nødvendigvis kan sidestilles med voksne, selvstændige individer, når det kommer til deltagelse og forståelse af betydningen for deres rolle i vores empiriske materiale.

Når der føres svære samtaler med et barn eller en ung, skal det relationelle forhold bære dialogen om et svært tema (Øvreeide, 2009, s. 256). Det var vi i interviewene opmærksomme på ved, at spørge de unge om de ønskede at medbringe en bisidder, ligesom vi spurgte dem om de ønskede, at deres velkendte socialrådgiver deltog.

Tre af informanterne ønskede, at deres socialrådgiver deltog og én af dem ønskede også, at hans kontaktperson var tilstede. Eftersom den unges primære og velkendte socialrådgiver var tilstede, blev der ved hver samtale taget de hensyn, som rådgiveren kunne oplyse om ville være hensigtsmæssige at tage i forhold til den enkelte informant. Det kunne eksempelvis være behov for bestemte siddepladser ved bordet og lignende. Hvilke specifikke hensyn der blev taget, vil vi uddybe nærmere i det kommende afsnit, hvor vi ser nærmere på hvert enkelt interview.

Af hensyn til strukturen for interviewet fortalte vi, som det første i samtalen, hvor længe vi forventede samtalen varede, hvad formålet med interviewet var og hvordan vi efterfølgende har behandlet det materiale vi indsamlede (Øvreeide, 2009, s. 280). Også her gjorde vi os nogle overvejelser i samarbejde med den primære socialrådgivers kendskab til den unge, som ligeledes uddybes i næste afsnit.

Undervejs i samtalen var vi opmærksomme på, at give den unge tid og mulighed for at tænke over svarene. Vi var opmærksomme på vores emotionelle signaler, ligesom et positivt inviterende og nysgerrigt tonefald var væsentligt for samtalsens anerkendende struktur og udfald (Øvreeide, 2009, s. 282-284).

6.4 INTERVIEW OG EFTER-REFLEKSIONER

I dette afsnit vil vi introducere læseren for, hvordan interviewene foregik og hvilke refleksioner vi efterfølgende har gjort os. Vi dykker i forlængelse af forrige afsnit nærmere ned i, hvilke bestemte omstændigheder der gjorde sig gældende i samtalen med hver informant og hvordan samtalen mere præcist foregik.

6.4.1 Sander

Sander er i efterværn i Frederikshavn Kommune, hvorfor han bliver kontaktet, da vi udvider målgruppen af informanter. Sander fortæller i telefonen, at han gerne vil

deltage, men spørger om vi ikke kan koordinere det med hans kontaktperson, Michael, som han ligeledes ønsker deltager. Dette aftaler vi med Sander at vi gør. Derefter kontakter vi Michael og aftaler med ham, hvor og hvornår vi afholder interviewet. Sander har fortalt Michael, at han ikke ønsker at det afholdes i Den Kommunale Ungeindsats, men gerne vil gøre det i et af de lokaler, der er tilknyttet hans bofællesskab, hvorfor vi afholder det der.

Interviewet med Sander afholdes d. 12.04.2022 kl. 12:00 i et lokale i det bofællesskab han bor i. Under interviewet er hans kontaktperson Michael også til stede efter Sanders ønske. Kontaktpersonen sidder i en sofa imens og arbejder på sin computer, mens Sander og vi, som interviewer, sidder ved et bord ved siden af.

Inden interviewet med Sander gik i gang, blev der ikke naturligt skabt helt det rum for et behageligt og trygt interview forum, som vi ønskede. Hvorvidt dette handlede om den manglende gåtur mod lokalet eller i stedet var forårsaget af mindre lyst til at deltage, er svært at sige, men det var tydeligt at mærke, at interviewet blev mere kunstigt udført end vi oplevede med de andre informanter.

Vi fortalte Sander om interviewets formål, hans mulighed for at trække sit samtykke tilbage og at han vil blive anonymiseret. Sander godkendte disse betingelser og vi gik i gang.

I starten af samtalen virkede Sander lidt mistroisk over formålet med interviewet og synes, antog vi, at han kunne bruge sin tid bedre denne dag, men jo længere vi kom hen i interviewet, jo mere virkede han til, at synes det var okay. Han svarede på vores spørgsmål og spurgte ind til det, når han var i tvivl om, hvad vi mente med et spørgsmål.

Efter interviewet fulgte Sander og hans kontaktperson os ud igen og her snakkede vi kort om en dør, der var blevet smadret og Sander fortalte om en skole opgave han var ved at skrive. Vi takkede mange gange for Sanders deltagelse og ønskede ham alt held og lykke med hans kommende eksaminer.

Vi snakkede efterfølgende i gruppen om, at interviewet havde været en smule mere opstillet og følte noget længere end de forrige tre interviews, da der ikke naturligt var en mere afslappet stemning omkring det. Vi gjorde os ligeledes overvejelser om, hvilken

betydning det havde for det Sander valgte at fortælle os, som vi efterfølgende har tænkt over, var lidt mindre personligt end i de andre interview.

6.4.2 Nicoline

Nicoline har tidligere været i efterværn i Frederikshavn Kommune og har en historie, som er svær at glemme. Derfor kontaktede gruppens medlemmer hendes nuværende beskæftigelsesrådgiver og spurgte om hun ville kontakte hende og spørge om hun havde lyst til at deltage i et interview. Nicoline ville gerne deltage og gav samtykke til, at beskæftigelsesrådgiveren måtte give hendes telefonnummer videre, hvorefter vi kontaktede hende og aftalte et interviewtidspunkt.

Interviewet med Nicoline blev afholdt d. 10.04.2022 kl. 10.00 i Den Kommunale Ungeindsats i Frederikshavn Kommune på Hånbækvej 32a, 9900 Frederikshavn. Nicoline blev ved telefonopkaldet spurgt om hun ønskede at deltage og om hun ønskede en bisidder eller en kendt myndighedsrådgiver til stede under samtalen. Nicoline ønskede ikke nogen bisidder eller myndighedsrådgivers deltagelse, hvorfor gruppens medlemmer og Nicoline var til stede under interviewet. Nicoline ønskede, at vi afholdte interviewet i Den Kommunale Ungeindsats lokaler.

Nicoline ringede da hun ankom og vi hentede hende ved indgangen. På vej op til lokalet fortalte Nicoline, at hun ikke måtte eje en bil eftersom hun er på uddannelseshjælp, hvorfor hun havde lånt en kammerats bil for at komme til interviewet. Derudover fortalte Nicoline, at hun synes det lød som et rigtig spændende emne vi undersøgte og at vi altid var velkomne til at kontakte hende, hvis lignende undersøgelsesfelter skulle blive relevante igen.

Vi satte os alle tre ned i lokalet og vi informerede Nicoline om rammerne for interviewet, herunder muligheden for at trække samtykket tilbage, at vi gerne ville optage det til transskription og at hendes navn ville blive anonymiseret. Nicoline godkendte betingelserne og vi gik i gang med optagelsen.

Nicoline svarede uddybende på alle spørgsmålene og interviewet tog en naturlig drejning over på de fortællinger Nicoline havde. Vi spurgte lidt mere konkret ind til

specifikke begivenheder, da Nicoline naturligt fortalte mere personlige beretninger end i de øvrige interview, hvilket medførte en større dybde i dette interview.

Undervejs fortalte Nicoline blandt andet om, hvordan hun som barn skulle danse på bordene og lignende for, at hendes mor kunne få stoffer, hvilket gjorde os rørte og medvirkede til, at vi var nødt til at holde en kort vejtrækningspause, inden vi kunne fortsætte. Dette italesatte vi over for Nicoline med, at det var en voldsom beretning hun havde og at hun var god til at fortælle om det, hvorfor vi som fagpersoner blev rørte af, at hun skulle leve i dette som barn. Nicoline tilkendegav at det var voldsomme oplevelser hun havde med sig, men at det var rart for hende, at nogen var interesseret i dem og forhåbentlig kunne bruge hendes historie til, at sikre færre lignende tilfælde i fremtiden.

Afslutningsvist sagde vi tak for deltagelsen, roste Nicoline for hendes tydelige udvikling i livet og ønskede hende alt held og lykke i fremtiden.

Efter interviewet skulle gruppen lige sunde sig oven på det mentalt hårde interview. Vi snakkede om, at det var imponerende, hvor meget Nicoline ønskede at fortælle os helt uden at give udtryk for en ubehag herved. Vi snakkede også om, at det var som om at Nicoline fortalte om en anden person, forstået på den måde, at hun ikke selv virkede rørt over, at det er hendes fortælling og at hun fortæller det til fremmede mennesker. Nicoline skriver to dage efter interviewet en SMS til gruppen, hvori hun fortæller, at hun nu er diagnosticeret med PTSD.

6.4.3 Frederik

Interviewet med Frederik blev afholdt d. 22.03.2022 kl. 12.00 på Hånbækvej 32a, 9900 Frederikshavn. Frederik havde ønsket, at vi afholdte interviewet i Den Kommunale Ungeindsats i Frederikshavns Kommunes lokaler.

Frederik er i efterværn på interview tidspunktet og har én af gruppens medlemmer, som socialrådgiver i hans efterværn. Derfor har vi gjort os nogle særlige etiske refleksioner i den forbindelse. Eftersom Frederik har søgt om førtidspension og hans sag skal for rehabiliteringsteamet i nærmere fremtid, vurderede vi, at det var værd at spørge Frederik, om han ønskede at deltage. Frederik blev forklaret, hvad formålet med

undersøgelsen var, hvordan den ville foregå og at han havde mulighed for, at trække sit samtykke tilbage efter interviewet, hvis han ønskede dette. Vi gjorde os overvejelser om de mulige konsekvenser, det kunne have for Frederiks videre sagsbehandlingsforløb, at han deltog (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 108). På baggrund af Frederiks kommende rehabiliteringsteam møde og med en forventning om en førtidspensions tildeling, vurderede vi i samarbejde med Frederik, at der ikke var mulighed for, at Frederik kunne sige noget til interviewet, som kunne have konsekvenser for ham eller den fremtidige sagsbehandling.

Frederik ringede på vejen op til det aftalte mødested for at informere om, at han var på vej. Han fortalte her, at han ankom på hans nye scooter. Da vi havde gjort klar i lokalet og kunne se, at Frederik kom gik vi ud for, at se hans nye scooter. Frederik viste stolt scooteren frem og fortalte om mærke, model og hvilken gode pris han havde fået den til. Efterfølgende gik vi ind i lokalet, hvor interviewet blev afholdt.

Frederik satte sig ned, tog en cola og vi gik i gang med at fortælle om rammerne for interviewet, herunder igen at det var frivilligt for Frederik om han ønskede at deltage, hvad formålet med interviewet var og at han til hver en tid, frem til den 1. juni, kunne trække sit samtykke tilbage. Vi fortalte også, at vi gerne ville optage interviewet, at interviewet efterfølgende vil blive transskriberet og at Frederik vil få et andet navn. Frederik grinte af dette og spurgte, om der var noget galt med hans eget navn, hvorefter han sagde at det var helt ok og spurgte, om vi ikke havde bagt kage til ham i dagens anledning. Vi grinede lidt med af dette og så var den gode stemning for at begynde interviewet lagt.

Spørgsmålene i vores interviewguide var knapt så intuitive, som vi havde tænkt de var forinden, forstået på den måde, at Frederik havde behov for lidt supplerende spørgsmål undervejs, før han kunne svare på dem. Det blev derfor en semistruktureret interviewform, hvor vi uddybende vejledte med supplerende kommentarer undervejs, for at lede ham hen til en forståelse af et spørgsmål, som han kunne svare på.

Undervejs måtte vi en gang imellem lede ham tilbage på sporet af spørgsmålene, ligesom vi måtte acceptere at han blev afledt af for eksempel en alarm, computerens optagelse af det vi sagde og lignende. Mod slutningen af interviewet blev svarene

kortere og der skulle mindre til at distrahere ham og mere hjælp til, at få ham på sporet af spørgsmålet igen. Han grinte en del undervejs, både lidt nervøst over de ting han skulle svare på, men også som et tydeligt tegn på velbehag og tryghed i konstellationen, samt lidt ping-pong med rådgiver i forhold til tidligere fælles oplevelser.

Afslutningsvist takkede vi Frederik mange gange for deltagelsen og fulgte ham ud til hans scooter igen. Frederik fortalte her lidt om hans planer for resten af dagen, at han i weekenden skulle besøge farmor og at hans moster havde fødselsdag. Efter denne snak sagde vi tak for i dag og gik ind igen. Hvis vi var blevet stående med Frederik, havde han gerne ville snakke meget længere tid.

Da han forlod Den Kommunale Ungeindsats snakkede vi kort om, at Frederik virkede til at være tryk i samtale strukturen og at han fik sagt en masse ting undervejs, noget med mere relevans end andet, hvilket for os indikerede tryghed og ønske om at deltage. Ligeledes var det svært, at få Frederik til at køre hjem efter interviewet. Han ville tydeligt gerne blive og snakke med os.

6.4.4 Tristan

Tristan har tidligere været i efterværn i Frederikshavn Kommune, hvorfor hans tidligere rådgiver foreslog, at kontakte ham. Hun kontaktede ham og han ville gerne deltage og ønskede, at hun også deltog i interviewet. De aftalte tidspunktet for interviewet.

Interviewet med Tristan blev afholdt d. 06.04.2022 kl. 15.00 i Den Kommunale Ungeindsats i Frederikshavn Kommune på Hånbækvej 32a, 9900 Frederikshavn. Tristan blev ved telefonopkald spurgt, om han ønskede at deltage og om han ønskede en bisidder eller en kendt myndighedsrådgiver til stede under samtalen. Tristan ønskede at hans gamle efterværns-rådgiver, Charlotte Thaarup deltog i interviewet, hvorfor Charlotte også var tilstede. Tristan fortalte under telefonsamtalen, at han er på et kort ophold hos hans tidligere plejefamilie, da han står mellem to lejligheder, hvorfor han ønskede at vi afholdte interviewet i Den Kommunale Ungeindsats lokaler.

Tristan skulle have fri fra arbejde først, hvorfor interviewet blev udskudt en smule. Da Tristan ankom hentede Charlotte ham ved indgangen og de fulgtes af op til det lokale,

hvor vi afholdte interviewet. Inden interviewet kunne starte, skulle Tristan lige fortælle hans tidligere rådgiver Charlotte, hvordan det stod til og lignende, hvorfor vi startede med at spise kage, mens Tristan og Charlotte snakkede lidt om løst og fast. Det medvirkede til, at sætte en lidt løsere dagsorden end ved de øvrige interview, at Tristan tydeligt var glad for at se Charlotte igen og havde en masse at fortælle om, hvad der var sket efter han er fyldt 23 år og derfor ikke længere er i efterværn.

Inden vi begyndte interviewet og optagelsen heraf, fortalte vi Tristan om formålet med interviewet, hvad vi ønskede at undersøge i den forbindelse og fortalte ham om anonymiseringen og hans mulighed for, at trække sit samtykke tilbage. Tristan svarede: "Det er bare så fint, lad os komme i gang", hvorefter vi gik i gang.

Under interviewet var det tydeligt at mærke, at Tristan er mere sproglig og reflekterende funderet end de forrige informanter. Han svarede lidt kort på nogle af spørgsmålene og holdt nogle tænkepauser i starten. Jo længere hen vi kom i interviewet, jo mere begyndte han at fortælle og mod slutningen havde han en del at fortælle. Efter vi havde afsluttet interviewet spurgte han, om vi ville starte optagelsen igen, da der var noget han havde glemt at få med. Han sagde et par gange undervejs, at han havde svært ved at huske det og efterfølgende fortalte han, at det ikke var noget han længere tænkte så meget over, hvorfor det var svært at huske. Vi takkede herefter Tristan mange gange for hans deltagelse, informerede ham om muligheden for at trække samtykket tilbage og ønskede ham alt held og lykke med uddannelsen og fremtiden.

Efter interviewede snakkede gruppen kort om, at Tristan er den ældste af de fire informanter og at det godt kunne mærkes undervejs, at refleksionsniveauet var en smule højere end hos de andre unge. Derudover virkede Tristan rigtig glad for at se sin gamle rådgiver igen, hvilket skabte en god og tryk stemning i rummet, samtidig med at det også var lidt svært at få interviewet startet ordentligt op, da han mest af alt ønskede, at fortælle Charlotte om, hvordan det gik og hvad han gik og lavede.

7 METODEDISKUSSION

I dette afsnit vil vi kort diskutere vores valgte metode og reflektere over, hvad den giver vores datamateriale.

Når vi i specialet anvender semi-struktureret interview, som forskningsmetode, så er vi bevidste om de muligheder og begrænsninger det giver undersøgelsen. I den interviewform vi har valgt, ser vi på individets fortælling og deres fortolkning af deres livssituation ud fra de interview spørgsmål vi stiller. Vi er bevidste om, at vi repræsenterer en faglig gruppe, som kan have betydning for, hvor trygge informanterne er ved at besvare spørgsmålene.

Med faglig gruppe mener vi, at informanterne ligesom os er bevidste om, at formålet med interviewet er, at de som informanter har været i et forskningsfelt, som vi ønsker at undersøge. Dette giver en ufravigeligt positionering i forholdet mellem forsker og informant, som har betydning for det rum der skabes og fortælles indenfor (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 131-137).

Vi er derfor også opmærksomme på, at de fortællinger informanter bringer i interviewet skal ses i lyset af det udgangspunkt, der er for samtale rummet. Vi forsøgte at skabe et samtalerum, hvor informanterne oplevede sig hørt og forstået, men de forskellige positioneringer kan vi ikke fratage interviewstrukturen helt.

Når vi i dette speciale ønsker at undersøge, hvordan tidligere anbragte unge danner deres identitet, så ønsker vi at forske i et felt, der udspiller sig over en længere årrække. Vores interview afspejler et nu og her billede, da det ikke har været muligt at følge informanterne gennem en længere periode, hvilket er væsentligt at påpege, når vi i besvarelsen af problemformuleringen, analyserer og konkluderer ud fra et nutidigt billede af informanternes fortællinger. Betydningen af at vi kun har et her og nu billede kan være, at det ikke bliver så nuanceret et billede af informanternes fortællinger, som hvis vi havde lavet flere interview over en årrække. Havde vi haft mulighed for, at følge informanterne i en længere periode, havde vi også haft mulighed for, at svare mere præcist på, hvad der har haft betydning for deres identitet. I stedet kan vi konkretisere

den betydning, de fire informanter tillægger deres tidligere erfaringer for deres nuværende situation ud fra det sted i livet, de befinder sig på dagen for interviewet.

Vores data er påvirket af vores forforståelse for interessefeltet og har haft betydning for, hvilket interviewspørgsmål vi har stillet, ligesom det har betydning for, hvilke fortællinger vi har spurgt nærmere ind til og fundet interessante under interviewene. Vi er som forskere aktive medskabere af den datamateriale vi indsamler gennem vores fortolkninger, fordomme og dialog med informanter (Olesen & Monrad, 2018, s. 110). Når vi anvender en narrativ metode, hvor fortid, nutid og fremtid kobles til en meningsskabende virkelighed for informanterne, så er vi opmærksomme på, at vores forforståelse og fortolkninger også spiller en rolle i det datamateriale vi udvælger og analysere på (Bo, Christensen, & Thomsen, 2016, s. 14).

8 TEORIAFSNIT

I dette afsnit vil vi introducere læseren for de teorier vi har valgt at inddrage i specialet. Afslutningsvist på dette kapitel vil der være en begrebsafklaring.

8.1 SENSEMAKING

Vi vil i dette afsnit introducere læseren for Karl Weicks teori om sensemaking. Vi vil i analysen bruge sensemaking, som et redskab til at forstå og have fokus på vores informanternes identitetsdannelse.

Ved denne teori taler Karl Weick om, at sensemaking sker i de processer, hvorved individet skaber mening. Processerne foregår ved, at individet undres over det, det ikke forventede og over det uigenkendelige, indtil individet får skabt et billede, som giver mening (Murphy, 2015, s. 15).

Når vi som mennesker forsøger at kortlægge, hvad der foregår, altså skabe mening i en situation, foregår det i alle mulige kontekster. Sensemaking kan forstås som en proces, hvor syv hovedpunkter udspiller sig. Sammenspillet mellem de syv hovedpunkter, giver os den samlede forståelse af sensemaking processen (Murphy, 2015, s. 17).

Herunder opridser vi kort, hvad de syv hovedpunkter indeholder for at give læseren en forståelse for disse.

Identitet: Handler om at Weick ser en identitet som en bevægelige social konstruktion. Han taler om koblingen mellem identitetsdannelse og meningsskabelse (Murphy, 2015, s. 30).

Weick citerer det således:

"Identities are constituted out of the process of interaction. To shift among interactions is to shift among definitions of self. Thus the sensemaker is himself or herself an ongoing puzzle undergoing continual redefinition, coincident with presenting some self to others and trying to decide which self is appropriate (Weick, 1995, s. 20, linje 2-5)".

Dette vil med andre ord sige:

"Den jeg er bl.a. bestemmes af, hvem jeg bliver i den situation, jeg befinder mig i- lige såvel som den situation, jeg befinder mig i, bl.a. bestemmes af, hvem jeg er (Murphy, 2015, s. 30, linje 7-9)".

Dermed mener Weick, at når individet skaber sensemaking, altså mening om noget eller nogen, skaber det også mening om os selv, som ved identitetsdannelse. Når individet skaber mening i en bestemt situation, overvejer det mere eller mindre bevidst, om der er overensstemmelse mellem dets antagelser og om disse giver mening, samtidig med at det tager op til overvejelse, om det kan leve med udfaldet (Murphy, 2015, s. 30).

Retrospekt: Sensemaking er bagudrettet, forstået på den måde, at individet forsøger at skabe mening med ting der allerede er sket. Ting den enkelte har erfaret fra tidligere hændelser og oplevelser. Weick påpeger i denne forbindelse, at mennesket godt kan gøre sig tanker om fremtiden, hvilket han kalder *future perfect thinking*. Her ser individet fremad og forestiller sig, hvordan vedkommende vil reagere på en tænkt situation (Murphy, 2015, s. 41).

Enactment: Vedkommende er her interesseret i en proces, som handler om at medskabe det personen, skaber mening om. Der er tale om, at individet handler på noget, som om det var sandt og dermed bidrager det til, at få det til at fremstå sandt i sin kontekst (Murphy, 2015, s. 33).

Social: Sensemaking foregår i en social sammenhæng. Det en person gør inde i sig selv, er også betinget af andre. Individets adfærd er betinget af andres adfærd. Det meningsfyldte opstår her ofte i forhold til en given situation eller en forestilling om en situation (Murphy, 2015, s. 37-38).

Igangværende: Sensemaking stopper aldrig eller starter forfra. Den er altid igangværende (Weick, 1995, s. 43).

Weick udtrykker det således:

"Sensemaking starter aldrig. Årsagen til, at det aldrig starter, er, at ren varighed aldrig stopper. Mennesket er altid midt i en ting, som kun bliver til ting, når de samme mennesker fokuserer på fortiden fra et punkt efter ude i fremtiden. Flows er konstanter af

sensemaking, hvilke åben-system-teoretikere som Katz og Kahn lærte os... (Murphy, 2015, s. 40, linje 15-19)".

Udvundne tegn: Ved sensemaking skaber individet mening gennem det, det lægger mærke til. Det kan være oplevelser og sanseindtryk, altså udvundne tegn som bemærkes. Hvis ikke begivenheder bemærkes, er de ikke tilstrækkelige for sensemaking (Murphy, 2015, s. 34).

Plausibel snarere end præcis: Sensemaking stabilisere sig oftest, når individet får skabt plausibel mening snarere end præcis mening. Et eksempel kan være noget som opretholder plausibilitet, altså noget sandsynligt eller acceptabelt, som mennesket eksempelvis kan genkende fra tidligere erfaringer og forventninger. En tryghed om at noget skal være acceptabelt, for at individet kan skabe mening om det, er det dette hovedpunkt handler om (Murphy, 2015, s. 36).

I ovenstående har vi kort redegjort for Karl Weicks sensemaking teori. Denne teori er i senere analyseafsnit vores hovedteori, forstået på den måde, at når vi eksempelvis skriver, at individet skaber mening gennem noget, så er det med udgangspunkt i sensemaking teorien. Vi vil inddrage nogle af ovenstående hovedpunkter til at belyse, hvordan individet i en proces skaber mening ud fra forskellige meningskonstruktioner, som i Karl Weicks teori er nærmere defineret ud fra de syv hovedpunkter.

8.2 STIGMATISERING

I dette afsnit vil vi introducere læseren for Erving Goffmans teori om stigma. Vi kalder afsnittet for stigmatisering, som er det ord vi også senere bruger, når vi omtaler individer og/eller grupper, der er underlagt et stigma. Når vi vælger at inddrage en teori om stigmatisering handler det om, at den målgruppe af tidligere anbragte unge vi undersøger, anses som en stigmatiseret gruppe af individer. Dette vil vi komme nærmere ind på i analysen, men inden vi kommer dertil, vil vi først introducere læseren for teorien bag begrebet.

Individet påvirkes af samfundets normer og værdier. Når individer eller grupper optræder anderledes end det, der er normen, så opstår der ifølge Goffman det, han kalder den *sociale ordens undertrykkelse*. Social undertrykkelse sker, når individer eller grupper er afvigende for det, som er en normativ standard for samfundets standard-identitet (Goffman, 1975, s. 136). Goffman bruger ordet stigma til at karakterisere det individ eller den gruppe der skiller sig ud fra mængden. Individet eller gruppen kan eventuelt være ond, svag eller farlig, hvilket individets bevidsthed vil kategorisere vedkommende som. At blive stemplet på denne måde, kan være medvirkende til, at individet eller gruppen bringes i miskredit (Goffmann, 2018, s. 43-45).

Ved at tillægge en anden person eller gruppe, negative egenskaber, er der tale om stempling eller stigmatisering. Et stigma består af en relation mellem egenskaber og en stereotyp klassificering af mennesker (Goffmann, 2018, s. 45).

Stigmatiserede personer har mulighed for, at opnå en form for accept af deres stigma, hvis de kan give udtryk for et normativt standard-selv. Det skal forstås således, at hvis en stigmatiseret person kan fortælle om, hvordan en normal person føler om sig selv og tænker om sig selv, så kan den stigmatiserede person opnå en form for accept herved (Goffmann, 2018, s. 45).

Når vi her inddrager, hvordan Goffman forklarer at normativitet bliver det acceptable for stigmatiseret individer, så handler det om at forsøge at forklare de normer, der gør sig gældende og som medfører afvigelses tendenser hos dem, der ikke følger normerne i samfundet.

Goffman taler om begrebet *social identitet*, som handler om at mennesket er i stand til at stå over for en fremmed og forudse, hvilke kategorier han eller hun tilhører og hvilke egenskaber de besidder. Dette kan gøres ved blot at se på personens udseende. De indtryk man på forhånd får, når man møder et andet menneske for første gang, omdannes til normative forventninger. Der er tale om, at mennesket i møde med en fremmede, har nogle forhåndsforestillinger om, hvordan det forventer vedkommende er (Goffmann, 2018, s. 43-45).

Mennesket tillægger personer karakteregenskaber, som kunne kaldes bedømmelse, da det forventer at dets forhåndsforestilling af den anden bliver bekræftet. Der er i

sådanne tilfælde tale om en *tilsyneladende identitet*, hvorimod når individet lærer personen at kende og ser hans eller hendes faktiske egenskaber, er der tale om en *faktisk social identitet* (Goffmann, 2018, s. 43-45).

I ovenstående afsnit har vi valgt at fremhæve, hvordan og hvorfor stigmatisering foregår i individets bevidsthed og udvikler sig i samfundets overordnede strukturer. Når vi i analysen inddrager stigmatisering, gør vi det med en forhåndsforestilling om, at de tidligere anbragte unge er en stigmatiseret målgruppe.

8.3 NEOSTIGMATISERING

I dette afsnit vil vi introducere læseren for begrebet neostigmatisering. Neostigmatisering er et relativt nyt begreb, som et studie med over 100 interview personer med stofmisbrug har deltaget i udvikling af. Studiet har fundet, at neostigmatisering finder sted i undersøgelses personernes møde med hjælpesystemerne. Neostigmatiserings begrebet er en videreudvikling af Goffmans stigmatiseringsteori, som vi gennemgik i seneste afsnit. Neostigmatisering har en lidt anden betydning end den mere velkendte stigmatisering, som vi vil forklare i dette afsnit.

Studiet fandt, at interviewpersonerne ikke oplevede, at blive mødt i deres udfordringer med stofmisbruget, men i stedet blev miskrediteret for ikke at være i uddannelse eller arbejde. Deltagerne følte at stofmisbruget blev bagatelliseret af de professionelle, som i stedet så nogle ressourcer i relation til uddannelse eller arbejde, som deltagerne ikke selv så. Deraf er begrebet neostigmatisering udviklet, som en betegnelse for, at det problem undersøgelses personerne oplevede at have udfordringer med, ikke var det problem de professionelle forholdte sig til. I stedet blev de stigmatiseret for andre problemer i relation til samfundets forventning om uddannelse eller arbejdsmarkedets tilknytning (Andersen & Kessing, 2019).

Det neostigmatiserende begreb fremstår dermed, som værende politisk produceret i sammenhæng med sociale investerings paradigmer, der ønsker alle individer i uddannelse eller arbejde. Manglende anerkendelse af individets udfordringer med eksempelvis stofmisbrug eller andre sociale udfordringer, udfordre individets eget

selvbillede og der opleves fra undersøgelses personerne, at de ikke anerkendes i egne værdier og forståelse for deres støttebehov. De normative forventninger fra samfundet er dermed ikke tilpasset individets eget billede af deres sociale identitet og medvirker til, at de føler sig forkerte i samfundets oplevelse af mennesket (Andersen & Kessing, 2019, s. 281-283).

Begrebet neostigmatisering anvendes i dette speciale, som en stigmatiserings form, der både fokuserer på individets egne oplevelser af udfordringer, der kan være forhindrende for identitetsdannelsen, og også de udfordringer samfundet opstiller, når individer ikke passer ind i det normale billede af unge menneskers tilknytning til eksempelvis uddannelse og arbejdsmarkedet. Ressourceperspektivet, som fagpersonerne tillægger individerne står ligeledes centralt i dette begreb, når det handler om at afsøge alle muligheder for tilknytning til det normative i identitetsdannelsen.

8.4 SOCIALISERING

Det at socialisere sig er en essentiel faktor for udvikling af sociale kompetencer i både barndommen og voksenlivet. Begrebet socialisering og socialiseringsarenaer vil derfor blive introduceret for læseren i dette afsnit.

Børns vilkår under opvæksten er essentielle for samfundets generelle tilstande.

Behovsopfyldelse, kognitiv udvikling, trivsel og socialt netværk er velfærds kerneydelser for børn. Anne-Kristine Mølholt fremhæver to socialiseringsarenaer, der er primære under børns opvækst. Den første arena er barnets nære familie. Den anden arena handler om de relationer, som barnet indgår i, eksempelvis i børnehave, skole, fritidsinteresser eller lignende, uden for familien. Den første arena er særlig vigtig for barnets udvikling de første leveår, hvor relationerne i den anden arena, uden for familien, får større betydning jo ældre et barn bliver. I sociologien kaldes disse arenaer for primær og sekundær socialiseringsarenaer. Den primære socialiseringsarena grundlægger, ifølge sociologien, den identitet hos barnet, der udvikles og nuanceres gennem barndommen, primært af relationer uden for familien (Mølholt, 2021, s. 2).

Nu til dags anvendes begrebet *dobbelt socialisering* til, at beskrive den måde hvorpå børn socialiseres i deres første leveår, hvor der i højere grad end tidligere sker tidlig socialisering i daginstitutioner og lignende, som har betydning for barnets opvækst og

udvikling fra det tidligere babystadie. I nutidens barndomssociologi tænker man barnet som *being*, hvilket indebærer at barnet er aktivt tænkende, fortolkende og handlende under de forudsætninger (samfundsmæssige rammer), der er skabt omkring barnets liv (Mølholt, 2021, s. 3-4).

Tidligere så man på børn, som passivt afventende individer, der afventer voksenlivet. Denne udvikling har bevæget sig fra en autoritær kultur med disciplinering og afstraffelse, til den forhandlingskultur, der finder sted for børneopdragelse i samfundet i dag. Udviklingen har blandt andet medvirket til at børn og unge skal være omstillingsparate, tilpasningsdygtige, samt besidde kompetencer til at mestre livet i en konstant foranderlig og dynamisk virkelighed (Mølholt, 2021, s. 3-4).

Når vi i dette afsnit har redegjort for, hvorfor socialiseringsarenaerne, særligt dem uden for hjemmet, har større og større betydning for børn og unges *being* handler det om, at introducere læseren for, hvorfor de socialiseringsarenaer individer indgår i er betydningsfulde for, hvordan deres identitet skabes gennem barndommen og ind i voksenlivet.

8.5 ANERKENDELSE

I dette afsnit vil vi introducere læseren for anerkendelsesteorien, som er udviklet af den tyske filosof Axel Honneth. Anerkendelse er et anvendt begreb, når det handler om børn, unge og voksne i socialt udsatte situationer, hvorfor dette er relevant at uddybe nærmere, inden vi anvender det i analyseafsnittet.

Axel Honneth er i hans teori optaget af anerkendelse. Han taler om anerkendelse på forskellige niveauer, hvoraf et af disse niveauer er individorienteret. Her er der tale om, at den *attitude* mennesker mødes med fra andre, kan have indflydelse på det enkelte individ. Denne attitude fra andre kan være forbundet med, hvordan individet opfatter sig selv og hvilken status og egenskaber den enkelte tillægger sig selv. Honneth er optaget af, at for at vi kan anerkende os selv, har vi brug for anerkendelse fra andre (Jørgensen, 2018, s. 17-18).

Der er i anerkendelsesteorien ikke kun tale om anerkendelse på individniveau, men også på samfundsniveau, hvor tingene hænger sammen. Dette forklarer Honneth med,

at det enkelte menneske har brug for andre for at opnå *personlig vækst*. Ved anerkendelse fra andre kan individet få følelsen af *frihed og taknemmelighed* (Jørgensen, 2018, s. 17-18).

Anerkendelse på individniveau, beskriver Honneth som værende vigtigt, da han argumenterer for, at relationen mellem mennesker er bestemt af menneskets opfattelse af sig selv. Hvis individet føler sig anerkendt og elsket af andre, får vedkommende lettere ved at anerkende egne relationer og netværk. Hvis mennesket oplever anerkendelse og det at blive elsket, ses der ofte, at han eller hun har nemmere ved, at give anerkendelse og kærlighed videre til andre. Jo mere erfaring mennesket opnår ved anerkendelse, jo større er muligheden for *personlig vækst* (Jørgensen, 2018, s. 17-18).

Honneth taler ikke kun om individniveau i forhold til anerkendelse, men ser også vigtigheden ved anerkendelse på samfundsniveau. Han er på samfundsniveau optaget af, at tingene hænger sammen, forstået på den måde, at anerkendelse fra samfundet og til individet går begge veje. Dette betyder at den enkelte har brug for anerkendelse fra samfundet, men at samfundet også er afhængig af anerkendelse fra den enkelte (Jørgensen, 2018, s. 18-20).

Når vi i analysen inddrager anerkendelse, så gør vi det i en kombination med reference til anerkendelsesteorien og anerkendelse, som begreb. Med det mener vi, at vi anvender ordet anerkendelse, om det individer søger eller modtager i mere abstrakt form, men det selve begrebet leder tilbage til er Axel Honneths teori om anerkendelse. Når vi inddrager anerkendelsesteorien i teoriens forstand, så inddrager vi de ord og begreber, som Honneth i hans teori anvender.

8.6 TEORETISK BEGREBSAFKLARING

I dette afsnit vil vi udfolde de begreber vi anvender, som behøver en mere teoretisk definition for, at sikre samme forståelse af begrebets betydning for læseren.

8.6.1 Identitetsdannelse

I nedenstående afsnit vil vi forklare, hvordan vi i dette speciale definere individets identitet. Der er mange og forskelligartede måder, at definere og begrebsliggøre ordet "identitet" og hermed også de processer, der medvirker til at identitetsdannelse finder sted.

Burke og Stets 2009 definere det således:

"What does it mean to be who you are? An identity is the set of meanings that define who one is when one is an occupant of a particular role in society, a member of a particular group, or claims particular characteristics that identify him or her as a unique person (Burke & Stets, 2009, s. 3, linje 1-4)".

Burke og Stets identitets teori er udsprunget af et strukturelt symbolsk interaktionistisk perspektiv, som blev skabt af Sheldon Stryker i 1980. Strukturel symbolsk interaktionisme refererer overordnet til ideen om, at individet og relationen mellem individet og samfundet er det, der fører til identitetsdannelse (Burke & Stets, 2009, s. 9).

Med citeringen af Burke og Stets beskrivelse af, hvem individet er ud fra deres identitets teori, søger vi at anvende denne definition af identitetsbegrebet til forståelse og forklaring af, hvordan individet danner dets identitet gennem resten af specialet.

Burke og Stets identitets teori anvender et strukturelt symbolsk interaktionistisk perspektiv. Herbert Blumer grundlagde symbolsk interaktionisme tilbage i 1900 tallet. Blumers videnskabelige forståelse af symbolsk interaktionisme er mere traditionel funderet, end Burke og Stets mere strukturelle forståelse. Ud fra den strukturelle symbolske interaktionisme bliver individet født ind i en social verden, hvor det lærer at forstå organiseringer og kontekster via socialisering. Den sociale struktur tilbyder muligheder og begrænsninger for individernes færden og sociale forandringer sker gennem strukturelle samfundsmæssige ændringer (Burke & Stets, 2009, s. 35).

En af hoved erkendelserne i symbolsk interaktionisme er, at adfærd bedst forstås ved, at se på individets egen definition og fortolkning af sig selv, de andre og deres situation (Burke & Stets, 2009, s. 33).

Når vi vælger, at definere individets identitet ud fra et strukturelt symbolsk interaktionistisk perspektiv, så vælger vi metodisk at fokusere på den betydning individet tillægger interaktionerne for den identitet de skaber. Samspillet mellem individets egen forståelse af sig selv og andres opfattelse af individet er det, der skaber identitet (Hutchinson & Olteidal, 2006, s. 98-100).

8.6.2 Interaktionsprocesser

I forrige afsnit definerede vi, hvordan vi teoretisk ser på identitetsbegrebet ud fra et symbolsk interaktionistisk perspektiv, hvor identitet skabes gennem interaktioner.

Karl Weicks lægger sig op af dette perspektiv, når han siger:

“Identiteten opstår ud af interaktionsprocessen, altså den jeg er bestemmes af hvem jeg bliver i den situation jeg befinder mig i. Lige såvel, som den situation jeg befinder mig i blandt andet bestemmes af, hvem jeg er (Murphy, 2015, s. 30, linje 7-9)”.

Interaktionsprocessen skal i nærværende speciale forstås ud fra en kobling af den strukturelle symbolske interaktionisme og sensemaking teorien. Forstået på den måde, at vi i omtalen af interaktionsprocesser referer til de processer, der finder sted i de interaktioner informanterne fortæller om, som værende betydningsfulde i deres narrativ.

8.7 REFLEKSION OVER TEORIVALG

I dette afsnit vil vi kort redegøre for, hvorfor vi har valgt at inddrage de teorier, som vi har beskrevet i det ovenstående afsnit.

I tidligere metode kapitel introducerede vi læseren for valget af narrativ metode. Med det valg er vi interesseret i de narrative processer, der gør sig gældende for, hvordan individer skaber mening med deres handlinger, følelser og tanker i relation til dem selv og omverden. I et narrativt perspektiv fokuserer individet på det, der ligger til grund for den mening, der skabes på baggrund af hændelser og sammenhænge over tid (Bank, 2014, s. 255). Når vi metodisk har det for øje, så har vi søgt at vælge teorier, der er betydningskabende i deres forklaring af menneskelig meningsskabelse, som valget af narrativ metode lægger op til.

Eksempelvis giver sensemaking teorien os mulighed for, at analysere på, hvordan individet skaber mening i fortiden, nutiden og fremtiden. Stigmatiseringsteorien giver os mulighed for, at forklare hvorfor de tidligere anbragte unge er en socialt udsat gruppe af individer. Socialiseringsteorien tilbyder os en mulighed for, at forstå og begrebsliggøre, hvordan de sociale arenaer individet befinder sig i, har betydning for individets interaktioner i gruppesammenhæng, ligesom symbolsk interaktionisme handler om det samspil, der sker mellem individets egen forståelse af dets væren i verden og andres oplevelse af det. Anerkendelsesteorien tilbyder os en individorienteret forståelse af, hvad der medvirker til at give frihed, ansvar og sikre personlig vækst.

De valgte teorier har hver især fokus på individets egen forståelse og individets rolle i en samfundsmæssig konstellation, som er betydningsfuld for, hvordan identitets skabes og udvikles. I tilvalget af disse teorier har vi fravalgt teorier, der kan forklare de mere institutionelle eller organisatoriske sammenhænge, som også har indflydelse på individets identitetsdannelse. Specielt når vi har valgt at interviewe fire unge med nogenlunde ligeværdig tilknytning til Efterværnsenheden i Frederikshavn Kommune, er vi bevidste om, at dette fravalg af organisationsteori betyder, at vi ikke dykker nærmere ned i det organisatoriske set-up, som også har betydning for det narrativ om identitet vi kan analysere på.

Dette fravalg medfører, at vi ikke afslutningsvist kan konkludere på, hvordan de organisatoriske rammer informanterne er en del af, spiller ind i identitetsdannelsen. I stedet forholder vi os til, hvordan de samfundsmæssige strukturer har betydning for de muligheder informanterne har, for at skabe mening i egen identitet ud fra et symbolsk interaktionistisk perspektiv.

9 ANALYSESTRATEGI

I dette afsnit vil vi introducere læseren for specialets analysestrategi før vi går i gang med selv analysen. Analysestrategien skal læses, som en introduktion for, hvordan vi har opbygget vores analyse og hvordan vi i den sammenhæng går strategisk til værks ud fra vores valgte metoder.

Narrative analyser fokuserer på handlingssekvenser i tekster, hvor forskeren stiller skarpt på aktører i specifikke sociale situationer og kontekster (Järvinen & Mik-Meyer, 2017, s. 244-245). Vores narrative analyse er interesseret i, hvordan sproget og sprogets billeder fremføre visse pointer. Hvordan og hvorfor hændelser af fremlagt narrativt, er fokuset og dermed ikke blot indholdet heri. Hvorfor nævnes begivenhederne i denne rækkefølge, hvilke kulturelle kompetencer fremstiller de og hvad udretter historien. Narrative studier beretter om længerevarende beretninger, der behandles som enheder og ikke nedbrydes i tematiske kategorier (Järvinen & Mik-Meyer, 2017, s. 244-245). I stedet for at nedbryde vores datamateriale i tematiske kategorier, anvender vi plottene i informanternes fortællinger til, at beskrive en handlingssekvens, der giver mening og sammenhæng for analysens problemstilling. Plottet skaber mening og sammenhæng mellem fortid, nutid og fremtid og er grundlæggende for individets identitetskonstruktion (Bo, Christensen, & Thomsen, 2016, s. 14).

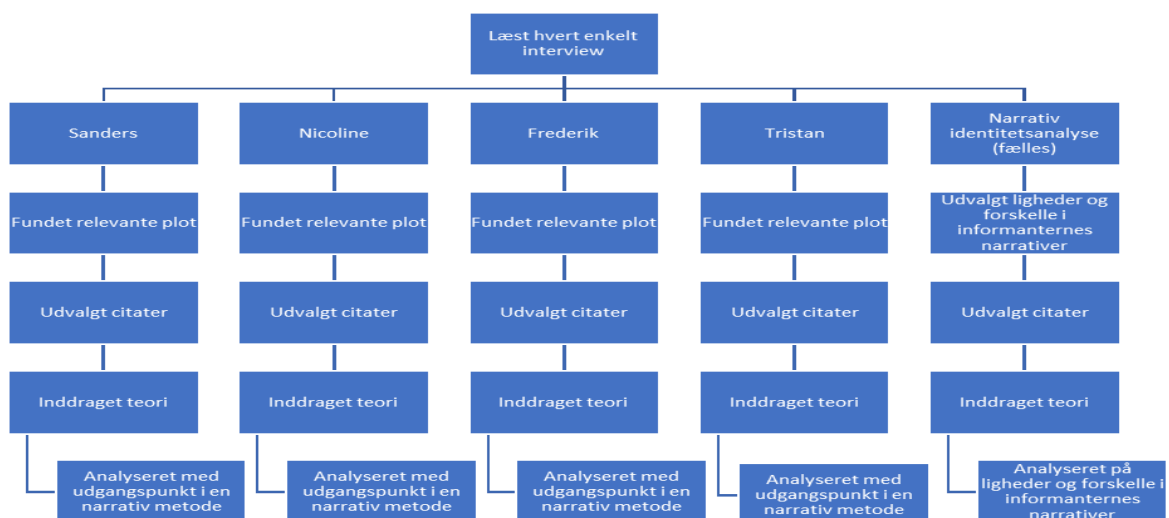
For dette speciales analysestrategi betyder det, at vi tager udgangspunkt i de handlingssekvenser vi har fundet i datamaterialet. Handlingssekvenser skal forstås ud fra et narrativt udgangspunkt, hvor de sproglige billeder der fremføres vil inddrages i analysen, som en form for plot informanterne har fremstillet under interviewet. Plottet inddrages med det fokus vi giver fremstillingen af deres narrativ.

Sensemaking teorien stiller skarpt på de processer mennesket bruger til at skabe mening i dets tilværelse. Menneskets handlinger er kontekstafhængige, hvilket betyder at vores nuværende handlinger afspejler vores tidligere erfaringer. Det at skabe mening, altså sensemaking, handler om at omdanne omstændigheder til situationer, der forstås i ord og giver mulighed for handling. Sprog, tale og kommunikation er centralt, hvor det

at tale om omstændigheder i situationer gør det til en proces, hvor det talte er i live (Murphy, 2015, s. 13).

Teorien om sensemaking er den centrale teori gennem hele analysen, hvor det at skabe mening i identitetsdannelsen er det gennemgribende fokus. Vi inddrager sensemaking teoriens forskellige aspekter løbende og henviser til den, når vi anvender specifikke begreber og/eller citater fra Karl Weicks teori. Når vi ellers henviser til, at “individet skaber mening ved”, så er det med udgangspunkt i en overordnet forståelse af, at sensemaking handler om at skabe mening, ligesom den narrative metode gør.

Nedenfor har vi illustreret, hvordan vores analysestrategi er bygget op med en model. Efterfølgende forklarer vi, hvordan modellen illustrerer specialets analysestrategien.

Som illustreret i ovenstående model er vores analyse bygget op omkring de tidligere anbragte unge informanternes narrativer. Vi har udvalgt de plot i hver fortælling, som siger noget om, hvordan hver enkelt individ i dets narrativ har fremlagt en meningskonstruktion på baggrund af en begivenhed eller en erfaring, som individet har fået i relation til vedkommendes anbringelse eller gennem andre relationer.

Plottene er fundet i relation til specialets problemformulering og den narrative tilgang med overvejende fokus på den meningskonstruktion, vi fortolker individet forsøger at danne på baggrund af vedkommendes narrativ. I transskriptionerne fremgår det direkte i tale-til-tekst format, hvilket det ligeledes gør i de citater vi anvender i analysen. Nogle steder har vi skåret tekst fra, hvilket er vist ved "..." tegnsætning. Når vi i analysen udvælger specifikke ord, som informanterne bruger, så skriver vi ordet eller ordene med kursiv.

I analysen skifter vi mellem at inddrage teorier, der er beskrevet i teori afsnittene og at analysere direkte ud fra Karl Weicks teori om sensemaking og vores anvendte identitetsdefinition af Burke og Stets. Vi har i slutningen af et enkelt analyseafsnit valgt at lave en teoretisk diskussion. Når vi gør det tager vi udgangspunkt i teorien og diskuterer denne ud fra de tendenser informanterne fremlægger. Formålet med det er, at inddrage den teoretiske forklarings mulighed bag tendensen, mens vi sikre os, at der er formål mellem teori inddragelse og citater. Afslutningsvist i de første fire analyseafsnit laver vi en kort opsamling på narrativets betydning for informanternes identitet.

Undervejs i analysen vil vores forforståelse og tolkninger af de tidligere anbragte unges narrativer være synlige, eftersom vi udvælger plottene, tillægger narrativet betydning ud fra vores forforståelse og anvender informanternes sprogbrug til, at tillægge de valgte ord betydning. Når vi laver en tolkning eller er bevidste om, at vores forforståelse spiller en afgørende rolle, så vil vi gøre læseren opmærksom på det. Vi er dog bevidste om, at selv når vi ikke er opmærksomme på det, så har det en betydning for de fund vi gør os.

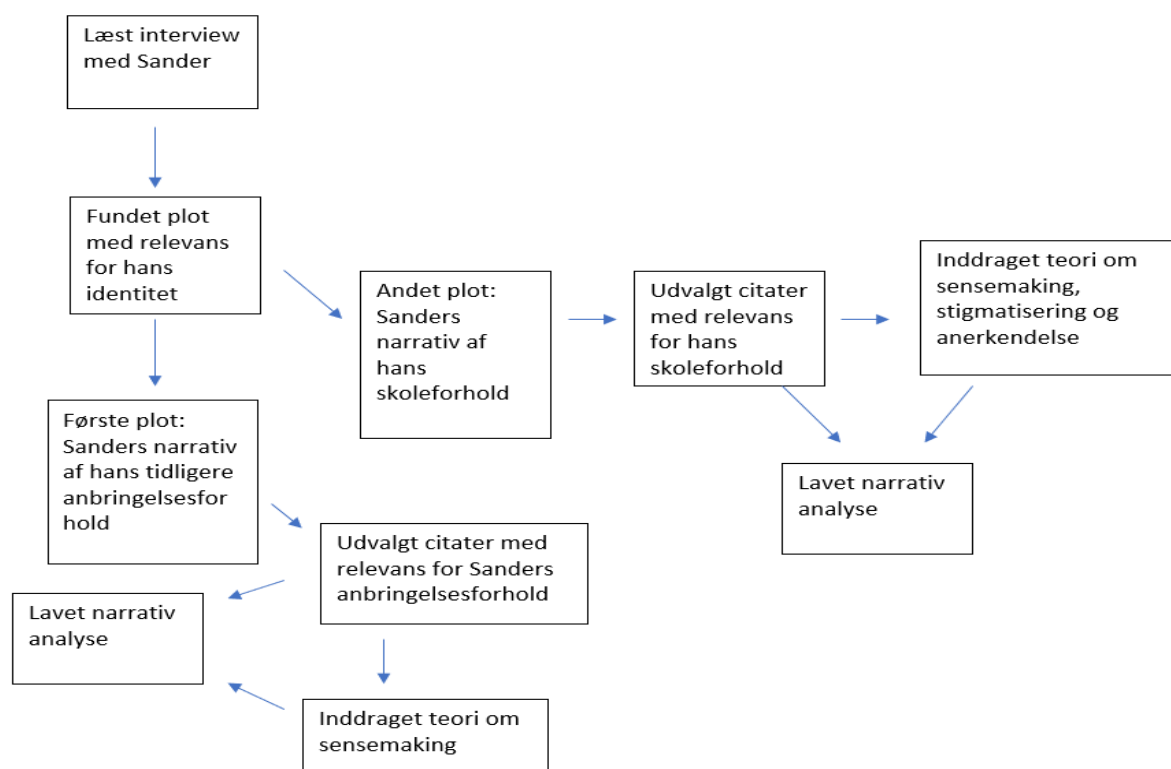
10 ANALYSE

Analysen er bygget op omkring de unges egne fortællinger og den måde de skaber mening i deres tilværelse. Den identitet de har, på baggrund af deres oplevelser og erfaringer, er det vi ønsker at undersøge i analysen. Derfor er analysen opdelt i de fem afsnit, som illustreret i modellen i forrige afsnit

10.1.1 Sanders narrativer

Den første af de interviewede unge, hvis fortælling vi analyserer på, er Sanders. Sander er i dag 18 år gammel og bor i et opgangsfællesskab, hvor han har egen lejlighed med mulighed for pædagogisk støtte op til 15 timer om ugen. Sander blev anbragt i plejefamilie som 8-årig og går den dag i dag på 2. år på HHX.

Analysen af Sanders narrativer er inddelt i to underafsnit, som illustreret i nedenstående model, der ligeledes viser analysestrategien for afsnittet.

10.1.1.1 Sanders narrativ af hans tidligere anbringelses forhold

Under interviewet med Sander oplevede vi en ung mand med en barndom præget af mange skift i plejefamilier. I første del af denne analyse vil vi derfor se nærmere på, hvordan Sander selv har oplevet at skabe mening gennem disse skift og efterfølgende analysere på, hvilken betydning det har haft for Sanders identitet.

Spurgt ind til om Sander kan huske, hvilke tanker han gjorde sig, da han blev anbragt uden for hjemmet fortæller han:

“Sander:Altså jeg vidste ikke på en eller anden måde, at jeg blev anbragt, altså jeg havde ikke nogen ide om det, det var mere sådan noget der kom agtigt. Altså jeg blev anbragt uden at vide det. Det startede med en underretning til kommunen, fordi jeg havde sagt, hvad hedder det, til en pædagog i sfo'en, at jeg var blevet slået af min mor og så blev jeg bare en dag hentet og anbragt, så det var mere nok bare et chok, at jeg lige pludselig blev anbragt..... Jeg kan huske, at jeg ikke tænkte klart måske, men altså jeg sad bare og tænkte, at det måske bare var noget der blev overstået, så jeg nåede aldrig til den der, jeg kommer aldrig hjem tanke, fordi så var jeg kommet ind i plejefamilien på en eller anden måde og vænnet mig til, at nu lever jeg sådan her, så den følelse kom aldrig, måske har den været lidt i baghovedet, men det har ikke været sådan, jeg har aldrig været sådan, åhh jeg savner mit hjem og jeg har ikke haft en stor forandringsfølelse. Det har været mere som, altså det er kommet lige så stille på en eller anden måde..... (Interview med Sander, s.2-3)”.

Sander fortæller i dette narrativ, at han skaber en handling i det, at han siger til en pædagog at hans mor slår ham. Sander beskriver det først, som et *chok* pludselig at blive anbragt og husker det som om, at han ikke tænkte klart. Efterfølgende bruger han ordet *forandringsfølelse*, men siger at han ikke har oplevet en stor *forandringsfølelse* af at blive anbragt.

Ud fra Karl Weicks sensemaking teori kan dette forklares ved, at individet skaber mening i en situation ud fra, om der er overensstemmelse mellem dets antagelse og om disse giver mening. Det kan være mere eller mindre bevidste antagelser i situationerne (Murphy, 2015, s. 30). I sensemaking teorien er individets handlinger ligeledes

kontekstafhængige og i dette tilfælde skaber Sander et narrativ af en situation, hvor han betror sig til en pædagog i SFO'en uden at have nogen viden om, hvad det kunne medføre. Når Sander så efterfølgende fortæller om, at han husker det som om, at det ikke rigtig gik op for ham, at han blev anbragt og ikke længere skulle bo hos sin mor, men at det bare kom stille og roligt, så tegner han et billede af at skabe mening i et forandringsøjeblik. Dette forandringsøjeblik har utvivlsomt været voldsomt i øjeblikket, men står for Sander den dag i dag uklart og uden nogen stor forandring. Når Sander alligevel vælger at bruge ordet *forandringsfølelse*, så tegner det et billede af, at Sander mere eller mindre ubevidst anvender et sprog med en central betydning for den måde hans narrativ er udformet på (Murphy, 2015, s. 25).

Sanders beskriver også situationen ambivalent, forstået på den måde, at han både bruger ord som *chok*, manglende *forandringsfølelse* og *stille* måde. Den mening Sander har skabt af den situation, hvor han blev anbragt i plejefamilie første gang fremstår med uvirkelige og udefinerbare følelser. Taget i betragtning af, at Sander var 8 år på daværende tidspunkt, indikerer det for os, at det har været en voldsom oplevelse, at opleve et sådan skifte i primære omsorgspersoner, hjem, netværk, stabilitet og lignende, som er kendetegnet ved en anbringelse uden for hjemmet.

Efter Sander har fortalt om selve anbringelses situationen, fortæller han om hans plejefamilier, hvor flere skift præger fortællingen.

Sander fortæller følgende:

"Sander:Så kommer jeg så i den næste og hvor den var god og hvor jeg faktisk var glad for at være der, men ham plejefaren, han havde noget psykisk eller sådan noget og blev aggressiv, så lige pludselig så skete der, ja så havde vi en episode, hvor han skubbede mig og sådan noget og jeg sagde, at jeg ringer til kommunen og så ringede jeg til kommunen og der blev jeg tvangs fjernet sammen dag, så jeg havde ikke lyst til at blive tvangs fjernet, for jeg elskede virkelig at være der og havde bygget et virkelig tæt bånd med dem, den plejefamilie der og jeg havde virkelig et stabilt liv. Jeg havde det man vil have i den alder. Ja jeg klarede mig godt på alle områder, så det var lidt mere, at der blev jeg hevet ud af det og jeg blev flyttet ud på en gård til en ny plejefamilie, hvor ja jeg ved ikke om det er et stærkt

ord men jeg tror, jeg gik i en lille depression eller sådan noget på det tidspunkt, hvor jeg havde bare et halvt år, der havde jeg den første uge, hvor jeg bare tud græd og jeg kunne ikke være i mig selv til sidst, virkelig selvmordstanker og jeg havde det virkelig virkelig virkelig forfærdeligt og det blev faktisk bare ved det halve år jeg var der, altså hvis jeg ikke var, altså så længe jeg var der var problemet, at jeg ikke kunne lade være med at tænke på, altså tilbage på der, at jeg havde mistet mit liv agtigt, så ja og det var lidt noget andet, da jeg flyttede hjemmefra, for jeg var så ung på en eller anden måde, men ja jeg ved ikke.... (Bilag 2, s. 3-4)".

Sander lægger i ovenstående citat vægt på, at hans handling med at ringe til kommunen og fortælle om plejefarens adfærd førte det med sig, at han skulle skifte anbringelsessted. At Sander skulle skifte anbringelsessted, beskriver han, at han havde svært ved at leve med, hvilket han beskriver med ord, som at han gik i en *lille depression* og *græd* lang tid efterfølgende. Sander beskriver også selvmordstanker og minderne om en forfærdelig tid er gennemstrømmende i dette narrativ.

I forhold til sensemaking er det svært for Sander, at skabe et meningsfuldt billede af det ophør med den plejefamilie, som han havde det rigtig godt hos. Udfaldet af situationen er derfor tydeligt svært for Sander, at skabe mening med i tiden efter ophøret af den anbringelse, hvor han beskriver tydelige tegn på psykisk mistrivsel. På trods af denne mistrivsel skal Sander skabe mening i en ny kontekst, hos en ny plejefamilie.

Weick anvender begrebet *identitet* til, at definere den bevægelig sociale konstruktion, der finder sted mellem identitetsdannelse og meningsskabelse (Murphy, 2015, s. 30). Sanders identitetsdannelse er altså afhængig af, at han kan skabe mening med de sociale konstruktioner, som har betydning for hans narrativer. Denne mening tolker vi, at Sander forsøger at skabe ved, at tillægge hans egen handling med at kontakte kommunen værdi. På den måde kan Sander skabe en mening i en følelsesmæssig meningsløs og uretfærdig situation ved at tillægge hans kontakt til kommunen stor betydning.

Det narrativ Sander har skabt af denne plejefamilie skal tages i betragtning af, at Sander beskriver hans videre forløb med plejefamilier, som nogle markant anderledes oplevelser.

Han siger:

“Sander: Problemet har nok også ligget i at de her plejefamilier, har været rigtig dårlige. Det har virkelig været noget med, ja tre af dem har ikke været egnet til at være plejefamilie, hvis jeg skulle sige det selv.... (Bilag 2, s. 9)”

Derfor har han i hans nuværende fortælling konstrueret denne plejefamilie, som elskede ham og han elskede, men mistede ud fra det perspektiv han har skabt i meningskonstruktionen af de efterfølgende oplevelser. Med dette mener vi, at det i Sanders narrativ er essentielt at have med, at den plejefamilie han beskriver, som værende den bedste han var i, også er baseret på de erfaringer han gjorde sig efterfølgende, hvor han ikke beskriver oplevelsen af den samme kærlighed og tilhørsforhold.

Weicks refererer til dette med, at individets handlinger er kontekstafhængige, så når Sander i dag har skabt dette narrativ, kan det være ud fra en overbevisning om, at hvis ikke han havde kontaktet kommunen, havde han haft et helt andet og potentielt meget bedre liv, hos den familie der elskede ham. At Sander konstruere en fortid, hvor han var elsket og blev holdt af kan have betydning for hans selvopfattelse i dag. Individets oplevelse af noget, som værende meningsfuldt, opstår i forhold til en *forestillet* eller *faktisk social kontekst* (Murphy, 2015, s. 38). For Sander står det meningsfuldt frem, at hans egen handling med at kontakte kommunen førte til, at han kom væk fra denne plejefamilien. Sander skaber mening i en situation, der ikke gav mening for ham, når han ser tilbage på det med hans nuværende erfaringer. På den måde skaber han et narrativ, hvor hans egen handling førte til den situation han endte i.

Sander tillægger i ovenstående citat ikke plejefaren, kommunen eller den nye plejefamilie stor betydning for hans mistrivsel, men fortæller om det han gør, der fører til en for ham ændret situation i form af en flytning, som han ikke ønsker. Når Sanders narrativ bliver skabt ud fra hans egne handlinger som barn, så er det ifølge Weick betydningsfuldt for, hvordan hans kausalitets af situationen fylder i identitetsdannelsen

(Murphy, 2015, s. 30). Den betydning det har haft for Sanders identitet, skal derfor ses i relation til den mening han skaber i narrativet nu.

Sander nævner ikke den nye plejefamilie, som han akut anbringes i. Weicks beskriver, at identiteter opstår ud af interaktionsprocesser og at skifte i interaktioner medfører skifte i definitionen af sig selv (Murphy, 2015, s. 30). At Sander på intet tidspunkt i ovenstående citat beskriver, hvilke nye interaktioner han skal indgå i, skaber et billede af et narrativ der indebærer et manglende ønske om, at skifte de relationer ud med nye relationer, selvom det er hans virkelighed på dette tidspunkt. Den definition Sander skaber af sig selv er altså kompromitteret af de forandringer, der har fundet sted og som han på daværende tidspunkt ikke har skabt mening med.

Dette italesætter han i følgende citat om tiden i den nye plejefamilie:

“Sander:Ja jeg ville ikke være der og jeg lå oppe på mit værelse og det kunne ikke fungere.... (Bilag 2, s. 2)”.

Sanders narrativ indebærer en tydelig fysisk og psykisk indikation af, at han ikke ønskede at være i den nye plejefamilie. Den belastning skiftet i plejefamilie havde for Sanders udvikling på daværende tidspunkt, har han skulle skabe en mening med før han har været i stand til, at indgå i nye interaktionsprocesser til en anden plejefamilie. Skiftet i interaktionsprocesser har ifølge sensemaking teorien medført, at Sander var nødsaget til at skifte i definitionen af sig selv og dette skifte i hans egen definition af sig selv, må antages, at have medført den meningskonstruktion hans narrativ beskriver.

10.1.1.2 *Narrativets betydning for Sanders identitet*

Plottet i ovenstående analyse var, at Sanders skift i plejefamilie havde stor betydning for hans trivsel og udvikling på daværende tidspunkt. Ser vi på Sanders identitet ud fra Burke og Stets definition, så dannes den ud fra, hvordan han ser sig selv og hvordan andre ser ham (Burke & Stets, 2009, s. 33). Det står derfor ikke uden betydning, at Sanders efterfølgende oplevelser i andre plejefamilier har været væsentligt anderledes. Sander beskriver dem selv, som værende *ikke egnet som plejefamilier*. Når Sander nævner, at plejefamilien han blev flyttet fra elskede ham og han elskede dem, så tegner det et billede af, at han ikke oplevede den samme kærlighed i de efterfølgende

plejefamilier. Den måde Sander så sig selv på gennem interaktionen med den plejefamilie, der elskede ham, var anderledes end det han beskriver i de efterfølgende plejefamilier. Interaktionerne er derfor ændret markant og Sanders eget billede af sig selv qua, hvordan plejefamilierne ser ham ændres også, hvilket får betydning for Sanders egen forståelse af sig selv og sin væren i verden.

Måden Sander har skabt mening med oplevelsen på, når han fortæller om det den dag i dag, har også betydning for, hvordan det påvirker hans identitetsdannelse. Når vi i ovenstående analyseafsnit har udvalgt dette plot, har vi gjort det med en baggrundsviden om, at transitioner i anbragte børn og unges liv er medvirkende til, at påvirke det liv og den identitet de fremadrettet skaber og har mulighed for at skabe for sig selv. Det skal til dette også inkluderes, at Sander fortæller os, som system repræsentanter, oplevelsen på denne måde, men havde det været i en anden kontekst, kan oplevelsen have været fremlagt anderledes. Sander kan have bevæggrunde for, at mindske hans utilfredshed med eksempelvis systemet, i det vi repræsenterer det system.

10.1.1.3 Sanders narrativ af hans skoleforhold

Interviewet med Sander tegnede et billede af, at Sander oplevede en god skolegang på trods af mange skoleskift. Dette narrativ inddrager vi derfor i dette analyseafsnit, da Sander selv beskriver sin skolegang, som vigtig for ham i hans liv. Når Sanders skolegang har været vigtig for ham gennem en længere årrække har den også afgørende betydning for hans identitetsdannelse, hvorfor vi vælger at analysere på dette narrativ i følgende analyseafsnit.

Om sin skolegang fortæller Sander:

“Sander: Ja jeg havde et halvt år, hvor jeg ikke var der, men det at gå i skolen har været rimelig nemt, heldigvis og hvis vi skal tale om noget, der har hjulpet mig rigtig meget, så er det skolen. Det var det der med, at man har noget. Jeg tror det er det med, at de andre børn, de har ikke altid noget, der bare er stabilt for dem og hvor jeg har haft let ved skolen altid og altid haft nemt ved at komme igennem det, så det har bare været min pæl agtig og jeg har altid det. Øhh ja der var mange der gik på institution og at når det er ramlede for dem og tingene gik helt helt skråt, så var det på grund af, at de skal have noget i hverdagene, som var betydningsfuldt og

de havde ikke noget, de kunne se af værdi i for dem, så det tror jeg var en rimelig stor ting (Bilag 2, s. 10)."

Vi ved fra forskning, at mange anbragte børn og unge har dårlige erfaringer med at gå i skole (Olsen, Frederiksen, & Fuglsang, 2020, s. 63). Sander beskriver i citatet en anderledes oplevelse end flertallet, nemlig at han har været glad for at gå i skole og at det har hjulpet ham, at han havde sin skole og havde let ved den. At Sander bruger ordet *min pæl* om sin skolegang, siger noget om, hvor vigtig betydning han tillægger den for hans liv. Sander refererer i ovenstående citat til, at han har set andre unge, der er anbragt på institution, som *ikke har noget der bare er stabilt for dem*. Når Sander i hans narrativ referer til, hvordan han har oplevet andre unge havde et anderledes tilhørsforhold til skolen end ham selv, så tyder det på at han i hans meningsskabelse er bevidst om, hvilken betydning skolen har haft for ham. Her spejler Sander sig i andre unge med at kunne noget, eller at have haft et tilhørsforhold til noget stabilt, som de ikke havde.

Når Sander på den måde sammenligner sig med andre unge, som han på en eller anden måde føler sig forbundet til, så lægger han mærke til, hvordan han skiller sig ud fra de andre. Weicks bruger begrebet *udvundne tegn* til at begrebsdefinere, hvordan individet i sensemaking skaber mening gennem det, individet lægger mærke til (Murphy, 2015, s. 34). For Sander har det formentlig fungeret, som et *udvundet tegn*, at tænke over og tillægge værdi, hvordan hans skolegang har været anderledes for ham end for de andre anbragte unge han har kendt. Derigennem har han skabt mening ved at føle sig unik i en positiv forstand, der er med til at forme hans identitet og tro på egne evner i relation til andre (Burke & Stets, 2009, s. 3).

Når Sander i hans narrativ indikerer, at de andre unge *ikke havde noget stabilt* i deres hverdag, så foretager han sig en form for stempling af de andre, som han ikke selv er en del af (Goffmann, 2018, s. 45). Dette medvirker til, at Sander distancerer sig fra den mere generelle opfattelse af anbragte børn og unges skolegang, som han også indikerer han selv har i hans narrativ. At han distancerer sig fra dem kan have betydning for, hvordan han opfatter sig selv, som værende uden for denne stigmatiserings tendens.

Det at lave en form for distance til lignende *tilsyneladende sociale identiteter*, som er begrebs defineret i afsnit 8.2, giver Sander en *faktisk social identitet*, der er positiv anderledes end de andre anbragte børn og unges. Det kan medvirke til, at skabe en for Sander *unik* forståelse af sig selv i sin identitet, som tidligere beskrevet. Den *unikke* forståelse af sig selv finder sted i det, at Sander finder sig selv uden for den form for stempling der foregår, når anbragte børn og unges skolegang oftere er præget af dårlige oplevelser og dårligere karaktermæssige resultater end andre unges (Olsen, Frederiksen, & Fuglsang, 2020, s. 63)

I dette plot beskriver Sander også, at han altid har haft nemt ved sin skolegang og været dygtig til det. At Sander er dygtig i skolen må antages, at give anerkendelse både blandt skolekammerater, lærer og i Sanders tilfælde, plejefamilier og hos kommunen. På den måde har Sander opnået en *individuel anerkendelse*, der ifølge Axel Honneth anerkendelses teori medvirker til, at give Sander en opfattelse og forståelse af sig selv, som et menneske der kan noget (Jørgensen, 2018, s. 18-20).

Individuel anerkendelse kan også medvirke til, at skabe *personlig vækst*, som ligeledes har betydning for den identitetsdannelse individet udvikler gennem eksempelvis anerkendelse i skolesammenhæng (Jørgensen, 2018, s. 18-20). Anerkendelse er i denne sammenhæng et væsentligt begreb at inddrage, da anerkendelse af individet sker i interaktioner, hvor individet anerkendes af andre end individet selv. Når Sander anerkendes af andre for hans succesfulde skolegang, så giver det ham ikke blot følelsen af at være *unik* i relation til andre anbragte og tidligere anbragte unge, men medvirker også til at han anerkendes i, at have særlige karaktertræk, som er anerkendelsesværdige for samfundet.

10.1.1.4 *Narrativets betydning for Sanders identitet*

I dette udvalgte plot beskriver Sander et narrativ, hvori han har skabt mening i hans identitet ved at have en *unik* egenskab, som hans *pæl* og *stabilitet* i hans skolegang afspejler for ham i relation til andre anbragte unge. At det ligeledes medvirker til, at Sander kan distancere sig fra andre anbragte unge og dermed ikke se sig selv, som værende en del af en stigmatiseret gruppe af individer med en svær eller manglende skolegang, kan give ham en følelse af at være anderledes end den gruppe, som han

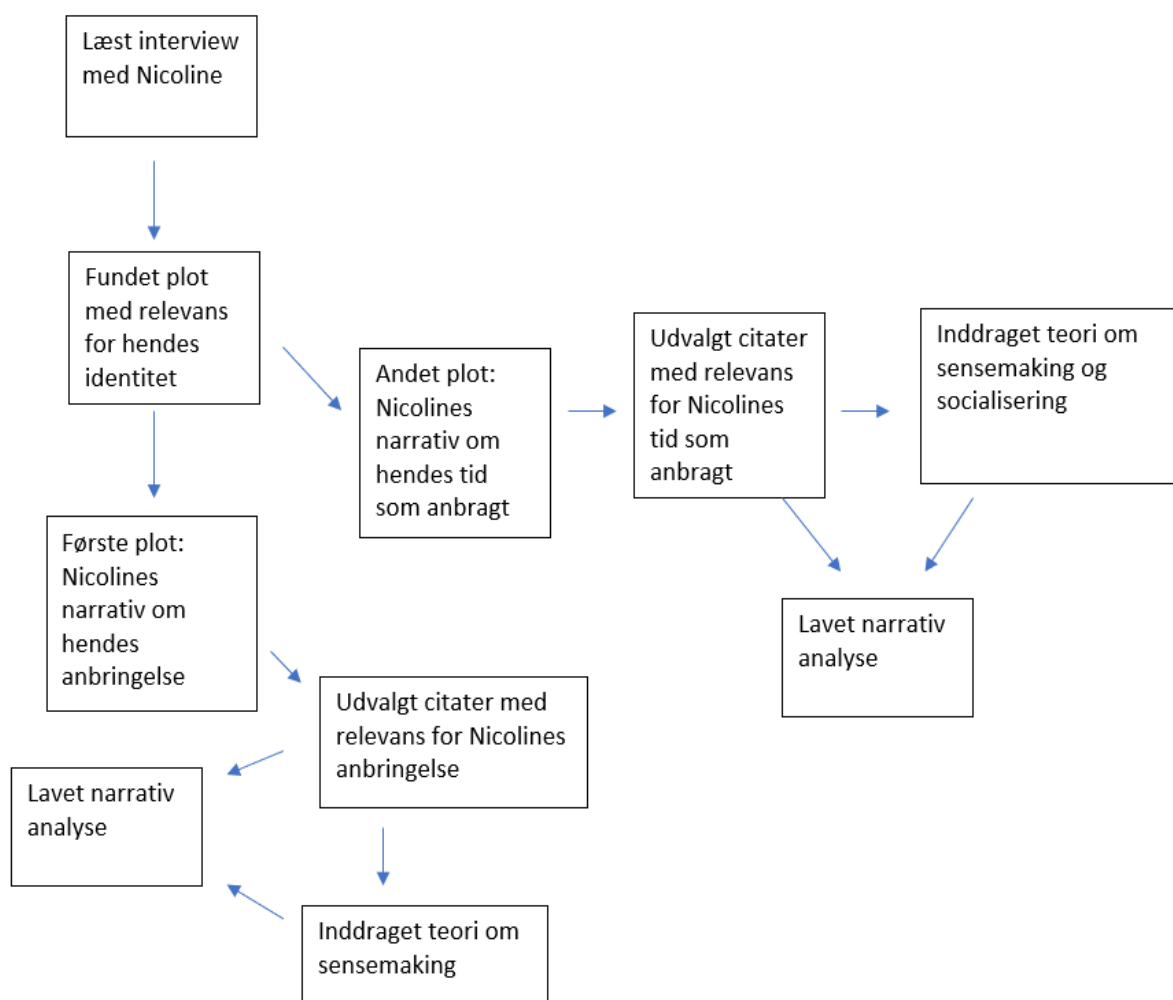
referer til i hans narrativ. Når Sander også må formodes, at blive anerkendt i denne egenskab af andre personer og samfundet, så skaber det ligeledes en form for tilhørsforhold og betydning for hans væren i verden, der giver betydningsfuld mening for hans identitet.

Sander har dermed i dette narrativ skabt mening i, hvem han er, som én der har karakteregenskaber i relation til uddannelse- og arbejdsmarkeds perspektivet, der stemmer overens med de samfundsmæssige forventninger til individets rolle, som Burke og Stets definition af identitet fremhæver (Burke & Stets, 2009, s. 3).

10.1.2 Nicolines narrativer

Den anden vi interviewede og hvis fortælling vi vil analysere på, er Nicoline. Nicoline er en 23-årig ung kvinde, som bor alene. Nicoline har to børn, som er anbragt uden for hjemmet og i forbindelse med deres anbringelser modtager Nicoline støtte fra Familieafdelingen. Nicoline oplyser om, at hun er diagnosticeret med PTSD og dyssoziale træk. Hun er tidligere udredt med en borderline- og angst diagnose, som senere er fjernet igen. Nicoline blev første gang anbragt på et opholdssted som 12-årig. Hun er i dag på uddannelseshjælp.

Analysen af Nicolines narrativer er inddelt i to underafsnit, som illustreret i nedenstående model, der ligeledes viser analysestrategien for afsnittet.

10.1.2.1 Nicolines narrativ om hendes anbringelse

Under interviewet med Nicoline oplevede vi en ung kvinde med en fortælling præget af manglende omsorg og tilhørsforhold gennem hele hendes barndom og tidlige voksenliv. Nicoline bliver anbragt uden for hjemmet, efter hun selv har ønsket det igennem en længere periode.

Hun fortæller adspurgt til, hvornår hun blev anbragt og om hun husker det følgende:

"Nicoline: Det gjorde jeg 7. december 2011. Det var meget præcist og der havde jeg ellers sådan kæmpet lidt for at komme væk hjemmefra, ja flyttet lidt og pakket mine ting og stukket af hjemmefra og forsøgte at komme væk hjemmefra, men uden held (Bilag 3, s. 1)."

Nicoline beskriver her et forandringsøjeblik i hendes barndom, som danner baggrund for et plot i hendes fortælling. Plottet er udvalgt eftersom hendes livssituation herefter ændrer sig og fordi den transition, der sker ved anbringelsen, er essentiel for dette speciales interesseområde. Nicoline beskriver at hun har *kæmpet lidt for at komme væk hjemmefra* i noget tid uden held. Når Nicoline bruger ordet *kæmpet* anvender hun et ord, der får skabt en stærk betydning af, at hun har brugt ressourcer på det. Ordet signalere også, at det ikke har været nemt og at det er foregået over længere tid.

Hvis vi ser på det billede Nicoline skaber, da hun ønsker at komme væk hjemmefra gennem Weicks sensemaking teori, forsøger Nicoline at omdanne de omstændigheder, hun står i til et springbræt for handling (Murphy, 2015, s. 25). Hun fortæller at hun flere gange har forsøgt at komme væk hjemmefra med handling i form af at stikke af, men uden at hun lykkedes med det.

Spurgt ind til, hvordan det lykkedes Nicoline d. 7. december 2011 fortæller hun:

"Nicoline: Det var faktisk fordi, at jeg troppede op på skolen og sagde, nu kunne jeg ikke mere. Hvis ikke der var en familie eller et opholdssted eller et eller andet til mig, inden jeg havde fri fra skole, så skulle de ikke regne med at se mig igen. Så søde Karen, min klasselærer, hun gik hen og ringede og hun ringede og hun var ligeglade med, hvem fanden hun fik fat i, hun skulle bare hjælpe mig og så er det faktisk den rådgiver jeg sidder med, som familierådgiver den dag i dag, som var

studerende på det tidspunkt, hun får fat i og hendes praktikvejleder, som så får den her sag og hun kan huske mig helt tilbage fra dengang. Jeg kan faktisk ikke rigtig huske hende, men jeg kan huske navnet på den anden og bare det at jeg fik hjælp der, det var guld værd og jeg kan også godt mærke, at når jeg ved, at hun var med indover fra start af, har jeg også lidt mere tillid til, at hun ved hvad det drejer sig om og hun har ikke stemplet mig på noget som helst tidspunkt.... (Bilag 3, s. 24)".

Nicolines narrativ er her skabt i stærke vendinger, som *nu kunne jeg ikke mere*

og *så skulle de ikke regne med at se mig igen*. Når Nicoline anvender sådanne sætninger til at beskrive, hvordan hun fik den ønskede hjælp, så skaber hun mening i det ved fortsat at beskrive den kamp, det var at få lov til ikke at bo hjemme hos sin mor mere. Omstændighederne i hjemmet hos moren har dermed for Nicoline været så udfordrende at skabe forandring i, at hun har følt sig nødsaget til at handle på dem ved at troppe op på skolen og sige, at hun *ikke kunne mere*. På den måde har hun rationaliseret meningen i sit narrativ ved, at kampen står som en indikator for det spring til handling, der fandt sted i situationen (Murphy, 2015, s. 25).

Nicolines beskriver sine interaktionsprocesser i denne situation med, at Karen lyttede til hende og *ringede og ringede*, indtil der var hjælp at hente, men beskriver samtidig også en kobling til den daværende rådgiver og den rådgiver, som hun har i Familieafdelingen den dag i dag. Denne detalje synes vigtig for Nicoline i dette narrativ. Det kan antages at grunden til dette er, at det senere får betydning for hende, hvem rådgiveren der hjalp hende var. Hun bruger ordet *guld værd* om den hjælp hun fik og beskriver, at hun har tillid til den rådgiver, der hjalp hende dengang og som er inde over hendes barns eller børns sag den dag i dag.

Hun beskriver blandt andet, at denne rådgiver *ikke har stemplet hende på noget som helst tidspunkt*. At Nicoline nævner rådgiveren, som værende vigtig, kan være ud fra en senere iagttaget oplevelse af, at denne rådgiver for Nicoline har været anderledes end de andre rådgivere hun har haft. Ligeledes kan det have betydning for Nicolines narrativ, at hun i nutiden har en relation til denne rådgiver. Dette indebærer en nuværende interaktion med vedkommende, som for Nicolines sensemakingproces i fortid, nutid og fremtid er væsentlig.

På den måde skaber Nicoline en mening i, at det var lige præcis denne specifikke rådgiver, der skulle hjælpe hende væk fra hendes mor og som også skal hjælpe hende i forholdet til hendes børn. Når Weick siger, at skifte i interaktioner er at skifte mellem definitioner af sig selv, så tillægger han interaktionerne betydning for, hvilken definition af sig selv individet har i den konstruktion interaktionen udgør (Weick, 1995, s. 20).

I Nicolines konstruktion af dette narrativ er det vigtigt for hende, at konstruere en betydningsfuld interaktion med den rådgiver, der var *guld værd* for hende og som hun tillægger betydningsfuld værdi. Ved at Nicoline på den måde giver meget af narrativets betydning til denne rådgiver, tager hun også noget af kampens betydning ud af sin egen meningsskabelse. Derudover kan det også antages, at Nicoline i sin interaktion med rådgiveren konstruerer en identitets forståelse af sig selv, som er fremmende for hende. Det tegner hun et billede af ved at sige, at rådgiveren ikke på noget tidspunkt har stemplet hende. Dermed kan hendes definition af sig selv fremstå, som værende givende for hendes selvforståelse og identitet i denne interaktion.

Det at Nicoline omtaler Karen og rådgiveren i dette citat kan også være medvirkende til, at Nicoline ikke føler hun står helt alene i kampen om hjælp. At det er vigtigt for Nicoline ikke at stå alene og kæmpe, kan være forårsaget af moderens manipulerende tendenser, som hun beskriver i følgende citat:

“Nicoline: Jeg vil sige at rigtig mange steder, er der faktisk forældre der er så dybt manipulerende, at kommunen næsten ikke kan se igennem det og man kan sige, det har min mor jo været hele vejen igennem. Hun har jo manipuleret sig til en førtidspension og manipuleret sig til at vi skulle bo hjemme. Ja hvad hun ikke har manipuleret sig til gennem livet. Det er mig en gåde, at det kan fortsætte (Bilag 3, s. 23)”.

I dette citat nævner Nicoline at *hun rigtig mange steder ser forældre, der er så dybt manipulerende, at kommunen næsten ikke kan se igennem det*. Nicolines meningskonstruktion er her skabt af, at hun har oplevet hendes egen mor, har kunne *manipulere sig til en førtidspension* og til, at Nicoline og hendes søskende skulle blive boende hjemme.

Den følelse Nicoline her beskriver af hendes oplevede kontakt til kommunen, bærer præg af en oplevelse af, at nogle forældre kan manipulere sig til det de ønsker. Dette kan være en medvirkende årsag til, at Karen og rådgiveren får afgørende betydning i Nicolines narrativ, da hun må formodes at opleve dem, som værende anderledes end det hun forbinder med kommunen mere generelt. Grunden til de i hendes narrativ fremstår anderledes kan være, at hun forbinder dem med nogen, der har handlet til hendes fordel og ikke til moderens. Samtidig kan den interaktion Nicoline oplever med dem give hende en oplevelse af, at være en anden i interaktionsprocessen med dem, end hun har oplevet at være i tidligere lignende interaktionsprocesser (Murphy, 2015, s. 30, linje 7-9). Hvis det er tilfældet, så har det positivt udbytte for Nicolines forståelse af sig selv i relation til andre, når hun indgår i interaktionsprocesser med Karen eller rådgiveren, hvilket kan forklare deres betydning i hendes narrativ.

10.1.2.2 *Narrativets betydning for Nicolines identitet*

I dette plot står det klart, at Nicolines anbringelse uden for hjemmet afspejler en fortidig kamp for hende, men også indebærer de interaktionsprocesser, der muliggjorde et meningsskabende udfald for hendes narrativ. Narrativets betydning for Nicolines identitet skabes gennem den måde hun ser sig selv på og den måde andre ser hende på i interaktioner (Hutchinson & Olteal, 2006, s. 98). At Nicoline fremstiller den kamp det var, at blive anbragt giver et billede af, at Nicoline ser tilbage på sig selv, som en der kæmpede for det, der var det rigtige for hende. Kampen står tydeligt frem og Nicoline referer til denne kamp flere gange, hvorfor den fremstår betydningsfuld for hende og hendes måde at se sig selv på.

I interaktionerne med Karen og familierådgiveren skaber Nicoline et narrativ med to, for hende, væsentlige relationer, der medvirker til at skabe en meningskonstruktion i hendes forståelse af sig selv gennem den måde, hvor på de ser hende. Nicolines identitet skabes hermed i den betydningsfulde kamp mellem at få hjælp og få hjælp gennem vigtige interaktionsprocesser.

10.1.2.3 Nicolines narrativ om hendes tid som anbragt

I det næste af Nicolines narrativer vil vi analysere på, hvordan hun beskriver hendes første tid som anbragt uden for hjemmet. Dette plot har vi valgt, da det i interviewet med Nicoline fremstår udslagsgivende for, hvordan hun ser sig selv og sig selv i relation til andre den dag i dag.

Det følgende citat beretter om, hvordan Nicoline husker sin første tid som anbragt:

"Nicoline: Jeg kan huske det var rigtig rigtig svært og det her med skolen, det var ligesom også rigtig rigtig svært at komme op og komme afsted til, fordi der var bare ikke rigtig kræfter til det, når det var sådan at alt det andet også stod på. Jeg stak også af hjemme fra mor og fra opholdsstedet og jeg faldt i hak med nogle forkerte venner og ja kom ud og fik prøvet at tage nogle stoffer, ryge noget hash og fik drukket nok lidt mere end hvad godt er og fik set lidt til for mange mænd i en alder af 13 år, så ja det har været en hård omgang (Bilag 3, s. 1)".

Nicoline beskriver i ovenstående citat, at hun har haft svært ved at tilpasse sig *skolen* efter sin anbringelse. Ud over at det var svært at passe *skolen*, så beskriver hun også en tid, hvor hun *stak af* og *faldt i hak med nogle forkerte venner* og fik prøvet lidt af hvert, som hun beskriver som værende en *hård omgang*. Nicoline tillægger skolen og det med at have svært ved, at passe den, en betydning i dette narrativ, hvorefter hun lidt overordnet nævner de andre ting, hun synes var svært i den første anbringelsestid.

Sensemaking skal ikke ses i en isoleret kontekst, men er betinget af andre i konteksten (Murphy, 2015, s. 37). Når Nicoline, spurgt ind til, hvordan hun oplevede den første tid af sin anbringelse uden for hjemmet, inddrager *skolen*, sin *mor*, sit *opholdssted*, sine *forkerte venner* og *lidt for mange mænd*, så tillægger hun de sociale kontekster, hun blev en del af betydning for, hvordan den første anbringelsestid var.

Som Anne-Kristine Mølholt fremhæver i teori afsnit 8.4 om socialiseringsarenaer, så foregår børns socialisering i den nære familie og i de relationer barnet indgår i uden for hjemmet (Mølholt, 2021, s. 2). Når Nicoline anbringes som 12 årig og oplever så markant et skifte i socialiseringsarenaer, som det at blive anbragt indebærer, giver det mening at hun nævner disse forskellige både nye og allerede eksisterende

socialiseringsarenaer, som betydningsfulde i den første anbringelsestid.

Socialiseringsarenaerne har betydning for barnets *being*, altså måden hvorpå andre ser barnet, som et handlende, tænkende og fortolkende individ i relation til omverden og andre individer (Mølholt, 2021, s. 3-4).

For Nicoline kan det, at nævne mange af disse socialiseringsarenaer medvirke til, at hun distancere sit *being* fra den tid. Med dette menes, at Nicoline beskriver det som en *hård tid* og at hun ved at distancere sig fra sit *being*, formodes at kunne tage en vis distance til den hårde tid det var. Ved at tage denne distance i sit narrativ, virker det til, at Nicoline ser tilbage på de socialiseringsarenaer hun var en del af, mere end hun ser på de handlinger hun selv gjorde i den tid. Nicoline beskriver også handlingerne, men med en vis distance, da de kun nævnes kort og i relation til andre.

Nicolines identitet bestemmes af den situation hun befinder sig i og ved at Nicoline skaber mening om hendes handlinger, skaber hun ifølge Weick også mening om sig selv. Hendes handlinger kommer til at repræsentere, hvem hun er, alt efter hvordan hun håndterer situationen (Murphy, 2015, s. 30). Den meningsdannelse der opstår i Nicolines egen handlinger, kan være en medvirkende årsag til, at hun forsøger at tage afstand til det i sit narrativ, ved at beskrive de socialiseringsarenaer, hun var en del af som værende negativt konstrueret, mere end hendes handlinger bag de socialiseringsarenaer, hun blev en del af.

Spurgt ind til, hvilke gode oplevelser Nicoline havde ved at blive anbragt uden for hjemmet fortæller hun:

"Nicoline: Det var bare at der altid var en voksen. Jeg skulle aldrig nogensinde, tænke over om jeg gik sulten i seng. Jeg skulle aldrig nogensinde tænke over, om jeg kunne få et kram hvis jeg var ked af det. Aldrig tænke over om ja altså, om jeg havde nogen at dele ja de her gode og dårlige stunder i livet med. Der var altid en (Bilag 3, s. 2)".

Nicoline fremhæver her, *at der altid var en voksen*, at hun *aldrig skulle tænke over om hun gik sulten i seng* og *altid kunne få et kram* og slutter af med, *at der altid var en*. Når Nicoline starter ud med at fortælle, at der altid var en voksen og slutter af med at fortælle, at der altid var en, så tegner hun et narrativ, hvori det har været af afgørende

betydning for hende, at der altid var en voksen. Det er tydeligt vigtigt for Nicoline, at understrege betydningen af, at der altid var en på anbringelsesstedet og at der var mad, kram og omsorg, hvilket for Nicoline var ting hun ikke oplevede i hjemmet hos sin mor. Den omsorg Nicoline har oplevet i interaktionen med personalet på opholdsstedet, medvirker til at skabe en meningskonstruktion af givende omsorgspersoner, som tilbød det Nicoline søgte inden sin anbringelse.

Spurgt ind til, hvordan omgivelserne reagerede på Nicolines anbringelse fortæller hun følgende:

“Nicoline: Ja, jeg kan svagt huske, at mange var nysgerrige på, hvorfor og hvordan og hvorledes, hvad det egentlig gik ud på og de ville gerne se, hvor jeg boede og hvad det var for et sted. Det var jo ikke noget de var vant til. De kom jo bare fra velfungerende kernefamilier og ja så kom der er sådan én som mig. Jeg kan også huske at forældrene blødte lidt mere op end da jeg boede hjemme ved min mor, for dér måtte jeg faktisk ikke have lov til at lege med de andre børn, fordi deres forældre var utrygge i situationen. Det var ligesom om, at det blev lidt bedre, da jeg ligesom kom på opholdsstedet, fordi der var der nogle ansvarlige voksne (Bilag 3, s. 4)”.

Nicoline beskriver i ovenstående citat, hvordan hun oplevede en pludselig nysgerrighed frem for den afvisning, hun før havde oplevet fra forældrene til andre børn. Som beskrevet i problemfeltet oplever anbragte børn og unge i højere grad transitioner i deres liv, som eksempelvis kan indebærer afvisninger og nederlag (Kristensen, 2015, s. 292). Det, at Nicoline beskriver, at det blev lidt bedre, da hun kom på opholdssted i forhold til de andre børns forældre, tegner et billede af, at Nicoline har skabt mening i det, at hun ikke længere blev kendetegnet ved at være i en, for andre, utryg situation. Den utrygge situation hun beskriver de andre børns forældre synes hendes hjem var, har formentlig haft betydning for, hvordan Nicoline så sig selv gennem andres oplevelse af hendes situation. En sådan afvisning, som Nicoline beskriver i dette citat kan være medvirkende til, at hendes forståelse og fortolkning af sig selv defineres, som værende anderledes (Burke & Stets, 2009, s. 33). Anderledes forstået på den måde, at de andre børn ikke måtte lege med hende på grund af de forhold hun voksede op under.

Weicks begreb om *udvundne tegn*, handler om, hvordan individet i sensemaking skaber mening gennem det, vedkommende lægger mærke til (Murphy, 2015, s. 34). Når Nicoline lægger mærke til, hvordan vennernes forældre *blødte lidt mere op* i forhold til, at lade deres børn lege med hende, så tillægger Nicoline det betydning, fordi det får en positiv betydning for hende. Denne betydning beskriver hun ved, at bruge ordene *velfungerende kernefamilier* og *sådan én som mig* til, at adskille sig selv fra de andre. Ved at beskrive sig selv, som *sådan én som mig*, så adskiller Nicoline sig selv fra de andre i at betragte sig selv, som værende anderledes end dem i de *velfungerende kernefamilier*.

10.1.2.4 *Narrativets betydning for Nicolines identitet*

Nicoline skaber et narrativ om hendes tid som anbragt, der indebærer en konstruktion af de socialiseringsarenaer Nicoline indgik i under anbringelsen. Hun nævner flere former for sociale arenaer i en kobling til en hård tid, hvor hun fik prøvet lidt af hvert. Samtidig er det tydeligt betydningsfuldt for hende, at der pludselig var en nærværende voksen tilstedet i hendes liv. Nicoline tillægger også sig selv en rolle, som anderledes i måden hun omtaler sig selv på kontra måden hun omtaler andre skolekammerater på.

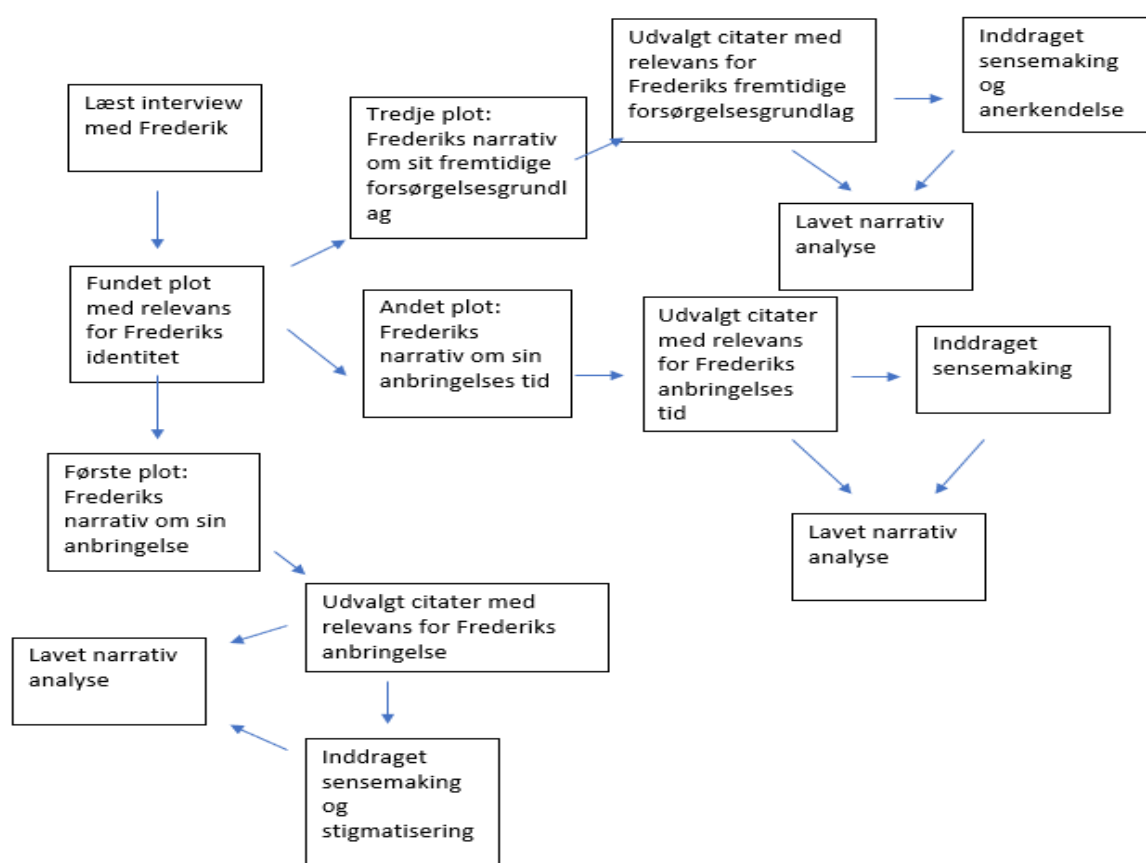
Når Nicoline skaber plausibel mening med, at hun er anderledes end andre unge, så skaber hun en acceptabel kontrast mellem det hun gør, som andre ikke gør eller det hun føler sig som, som hun ikke oplever andre føler sig som. Det kan ifølge Weick handle om, at der skal skabes en tryghed i noget acceptabelt, før individet kan skabe mening med det (Murphy, 2015, s. 36). Så før Nicoline kan skabe mening med, at hun føler sig anderledes end andre, skal hun acceptere at hun er det, hvilket vi tolker at hun forsøger at gøre ved at betegne sig selv, som *sådan en som mig*.

Grunden til at Nicoline forsøger at skabe mening i, at være anderledes i ovenstående narrativ kan være fordi hun husker tilbage på en tid, hvor hun oplevede at andre så hende, som værende anderledes og utrygt selskab gennem de andre børns forældres øjne. Denne form for stempling som værende afvigende i forhold til de andre børn, som Nicoline oplevede og tydeligt husker har betydning for, hvordan hun i hendes identitet ser sig selv gennem interaktion med andre og gennem hendes forståelse af egen rolle i samfundet jf. Burke og Stets definition.

10.1.3 Frederiks narrativer

Den tredje af de interviewede unges narrativer vi vil analysere på er Frederiks. Frederik er en 22 årig ung mand, som bor alene i egen lejlighed med cirka 25 timers kontaktpersons støtte om ugen. Frederik er diagnosticeret med ADHD og bipolar lidelse. Frederik er på uddannelseshjælp.

Analysen af Frederiks narrativer er inddelt i tre underafsnit, som illustreret i nedenstående model, der ligeledes viser analysestrategien for afsnittet.

10.1.3.1 Frederiks narrativ om sin anbringelse

Under interviewet med Frederik oplevede vi en ung mand med en fortælling der bar præg af stærke følelser forbundet til svigt og afmagt i forbindelse med anbringelsen

uden for hjemmet. Frederik bliver anbragt uden for hjemmet som 14 årig på et opholdssted. Spurgt ind til, hvilke tanker Frederik gjorde sig i forbindelse med sin anbringelse, fortæller han:

“Frederik: Dengang jeg blev anbragt? Uha, jeg tænkte åh nej, nu skal jeg væk fra Frederikshavn. Og jeg tænkte åh nej, hvad med vennerne, hvad er det for et sted man skal hen og er det sådan nogle tosset nogle på galeanstalten, hvilket det så var (griner)..... Det var også hårdt, det var det. Det der med at familien ikke var lige i nærheden og vennerne kunne man ikke lige tage over til og ja, det var hårdt. Det var nogle hårde år (Bilag 4, s. 2)”.

Frederik understreger i ovenstående citat, at hans første tanke da han skulle anbringes var, at han skulle *væk fra Frederikshavn*. Derudover skulle han *væk fra vennerne* og havde ikke længere sin familie i nærheden. For Frederik var det svært, at skulle væk fra sine venner og sin familie.

I sensemaking teorien opstår individets identitet ud fra interaktionsprocesser, som er med til at bestemme, hvem individet er ud fra de situationer, det befinder sig i (Murphy, 2015, s. 30). Når Frederik som i ovenstående oplever, at han trækkes væk fra alt det velkendte for at være et sted med andre, som han beskriver som *nogle tosset på galeanstalten*, så ændres hans interaktionsprocesser. De interaktionsprocesser han kender bliver erstattet, at interaktionsprocesser med nogen, som han forinden interaktionen har stemplet, som værende tosset. I Frederiks narrativ oplever han stadig disse omtalte unge, som værende tosset, når han anvender de ord om dem, den dag i dag. Den mening han derigennem skaber, af de andre unge på opholdsstedet, bliver negativ i hans sprog og Frederiks oplevelse af de andre unge bliver dermed fordomsfuld.

Ved at tillægge en anden gruppe af mennesker en negativ egenskab, så sker der en stempling. Stemplingen består af en kombination mellem egenskaber og en stereotyp af de mennesker, der tillægges denne stempling (Goffmann, 2018, s. 45). Når Frederik beskriver denne gruppe af unge, som *nogle tosset nogle på galeanstalten*, så tillægger han dem en negativ egenskab, mens han selv tager afstand fra denne tildelte egenskab i måden han siger det på. Kombinationen af, at tildele de andre unge en negativ egenskab

og samtidig kategorisere dem, som en stereotyp af mennesker ved, at fortælle at hans forforståelse var rigtig, så skaber Frederik af stempling af disse unge.

Grunden til det for Frederik kan give mening, at se de andre unge sådan kan være, at han så i hans narrativ ikke har noget tilfælles med dem. Med udgangspunkt i sensemaking teorien er det her relevant at inddrage, at individet skaber overensstemmelse mellem sine antagelser og den mening antagelserne har, hvorefter det tager op til overvejelse om vedkommende kan leve med udfaldet (Murphy, 2015, s. 30). Når Frederik stempler de andre anbragte unge og selv tager afstand fra den stempling, så kan det være fordi, at han ikke kan leve med udfaldet. Det skal forstås på den måde, at Frederik beskriver hans antagelser om de andre, som værende *nogle tosset nogle på galeanstalten* og på den måde kan skabe en bevidst distancering mellem ham selv og de andre. Dette kan have betydning for den mening Frederik skaber om sig selv, på den måde, at han skaber mening ved ikke at se de andre, som han ser sig selv. Hvis det modsatte var tilfældet, og Frederik så sig selv, som han ser på den andre, så kunne dette have betydning for hans oplevelse af sig selv, som værende afvigende.

Spurgt ind til om Frederik vidste, hvorfor han blev anbragt svarede han følgende:

“Frederik: Ja, det vidste jeg godt dengang, hvorfor jeg skulle. Men det var stadigvæk svært at acceptere i så ung en alder, så det var meget det med at føle sig svigtet, den følelse havde jeg rigtig meget.

Interviewer: *Føler du stadigvæk, at du blev svigtet dengang?*

Frederik: På nogle punkter, men på nogle punkter kan jeg godt forstå det. Det er sådan en følelse, der engang imellem vil dukke op i en. Også alt det man er gået glip af, så tænker jeg sådan “Var der virkelig ikke andre løsninger?” (Bilag 4, s. 3)."

Frederik tegner i ovenstående et billede af, at det var *svært at acceptere*, at en anbringelse var nødvendig og samtidig et billede af godt at være klar over, at den muligvis var det. Når Frederik fortæller, at det var *svært at acceptere i så ung en alder*, så skaber Frederik en mening i, at se tilbage på sig selv, som et barn, der følte *sig svigtet*.

Sensemaking sker i processer, som individet skaber mening ud fra. Når individet undrer sig over noget der skete, som ikke var forventeligt, så er det først muligt at skabe

mening ved hændelsen, når der bliver skabt et genkendeligt billede ved det (Murphy, 2015, s. 15). I Frederiks narrativ fremlægger han et ambivalent billede af oplevelsen, da han på den ene side fortæller, at han godt kan forstå det, men på den anden side beskriver en følelse af svigt og uddyber det med et spørgsmål, som lyder "*Var der virkelig ikke andre løsninger?*".

Hvorvidt Frederik på dagen for interviewet har skabt mening gennem dette narrativ, kan virke tvivlsomt. Eftersom sensemaking skabes i processer, er det muligt, at Frederik stadig forsøger at skabe mening med sin anbringelse og de svigt han beskriver, som værende forbundet hertil. En medvirkende faktor i, at Frederik fortsat kan være i en meningsskabende konstruktion i dette narrativ er, at Frederiks identitet skabes gennem den måde, hvorpå andre ser ham. Så når Frederik i ovenstående narrativ både tillægger andre unge en stempling, som han selv tager afstand fra og samtidig fortsat indikere at han føler sig svigtet i nutiden, så tegner han et billede af, at han ikke har skabt *plausibel mening* på baggrund af hændelserne endnu.

Spurgt ind til, om Frederik kan se noget godt i at han blev anbragt fortæller han følgende:

"Frederik: Nej på nogen punkter. Det er sådan meget, altså det ved at være anbragt, fik mor og far også nogle redskaber.... Det var jo også, så var det nogle professionelle faglige folk der var med til at, så det blev sagt på en måde, hvor de bedre kunne forstå det i systemet, hvad det var man tænkte og det gjorde jo at det både aflastede mor og far og de fik nogle redskaber til, hvordan de håndterede det og til hvordan jeg selv håndterede det, så på den måde har det givet noget godt ved at være anbragt på de punkter (Bilag 4, s. 19)".

Frederik fortæller i ovenstående citat, at hans anbringelse uden for hjemmet medvirkede til, at hans forældre blev *aflastet* og fik nogle *redskaber* til, hvordan de *håndterede det*. Når Frederik skaber mening med sin anbringelse ved, at fortælle om at hans forældre fik redskaber til bedre at kunne forstå ham, så kan Weicks begreb om *Enactment* anvendes (Murphy, 2015, s. 33). *Enactment* henviser til, at Frederik skaber en mening om hans forældres muligheder under hans anbringelse, frem for hans egen. På den måde skaber han en sandhed for ham, der bidrager til den proces han ønsker at

skabe mening omkring. Den proces vi tolker, at Frederik forsøger at skabe mening med er, at anbringelsen ikke var nødvendig for ham, men at den var det for hans forældre.

Der kan, for Frederik, være en sandhed i, at det for hans forældre har været nødvendigt med *aflastning* og *redskaber*, og ved at tillægge det værdi i hans narrativ, så skaber Frederik en virkelighed, hvor det ikke kun er ham, der skulle væk hjemmefra, men også hans forældre, som har haft det behov. Hvis vi antager, at Frederik på anbringelses tidspunktet blev overrasket over, at han skulle anbringes, så kan det have haft stor betydning for hans narrativ, at skabe mening i, ikke kun at se sig selv, som grunden til anbringelsen.

10.1.3.2 *Narrativets betydning for Frederiks identitet*

I dette narrativ står Frederiks ønskede oplevelse af ham selv og den *faktiske sociale identitet* tydeligt frem, når han skaber en distance mellem sig selv og de andre på opholdsstedet og ligeledes, når han skaber en konstrueret sandhed i, at hans forældre havde behov for at få redskaber under hans anbringelse.

Den identitet Frederik skaber i ovenstående narrativ, sker blandt andet på baggrund af den oplevelse Frederik, har af sin egen rolle i de forskellige interaktioner han er en del af. Når Frederik distancerer sig fra den stempling han giver de andre unge på opholdsstedet, så gør han det formentligt ud fra et ønske om ikke at se sig selv sådan, ligesom han ikke ønsker andre skal se ham sådan. Det kan her være betydningsfuldt, at Frederik fortæller dette i en opstillet interviewform, hvor han selv oplever han kan præge sin egen konstruktion. Den meningskonstruktion Frederik fremlægger, tegner et billede af et narrativ, hvori Frederik ikke ønsker at ses, som en dreng, der hverken er som andre anbragte unge eller som behøvede at blive anbragt uden for hjemmet. Ifølge symbolsk interaktionisme kan dette forklares ved, at Frederiks adfærd sker gennem hans egen definition og fortolkning af sig selv, de andre og deres situation (Burke & Stets, 2009, s. 33). For Frederiks identitet kan det betyde, at han fortsat er i en meningsskabelsesproces mellem hans *faktiske sociale identitet* og sin *tilsyneladende sociale identitet* (Goffmann, 2018, s. 43-45).

10.1.3.3 Frederiks narrativ om sin anbringelses tid

I dette analyseafsnit ser vi nærmere på, hvordan Frederik har oplevet den tid, hvor han var anbragt uden for hjemmet. Frederik har, som inddraget i forrige analyseafsnit, haft store afsavn under sin anbringelse.

Spurgt ind til, om det nogensinde stoppede med at være hårdt, at være anbragt, fortæller han følgende:

“Frederik: Nej. Det var først da jeg kom tilbage til Frederikshavn (Bilag 4, s. 3)”.

Frederik beskriver dog efterfølgende i interviewet nogle af de ting, han oplevede var gode ved at være anbragt. Han siger eksempelvis følgende:

“Frederik:.... Også indførte de noget, som jeg faktisk stadig savner den dag idag og det var fordi Lisa, min kontaktperson, hun var uddannet massør, så om torsdagen fik jeg massage i 2 timer, hver torsdag. Det synes jeg det er for dårligt, at vi ikke holdte fast i da jeg kom på Kanonen og her tilbage til Frederikshavn (griner) (Bilag 4, s. 6)”.

Og han supplerer med:

“Frederik: Også den der med, det er en af de ting jeg faktisk godt kan savne. Fordi de dage hvor jeg var anbragt og virkelig var presset, hvor man kunne nå at gøre noget inden der kom en konflikt, så kørte man en tur og fik snakket om, hvad er det der presser og de dage hvor der lige havde været en konflikt, så kørte man også en tur, for at finde ud af hvad gør vi anderledes og det er bare nemmere på det rullende kontor end på eller end hvis man sidder inde i stuen ved hver sin ende af bordet og kigger på hinanden. Det bliver lidt mere afdramatiseret. Det er som om man selv har gjort galt og så sidder i bilen, så er det bare sådan meget nemmere og det kunne jeg godt savne tit. Det der med eller før det kommer de trælse tanker. Også at man når at køre en tur og få ro på og fundet en løsning på det hele og få snakket og alt er så fint. Bare det der med at man får det ud af hovedet. For så når man kommer tilbage, så er man frisk igen og det kan være 10 min der kan, så ved at man har siddet 10 min i bilen, der kan man spare 3-4 timers konflikt

efterfølgende. Så ja det er noget af det jeg virkelig savner. Nu har jeg kun knallerten, men der kan jeg jo ikke snakke med nogen imens (Bilag 4, s. 19)".

I ovenstående citater fortæller Frederik om nogle af de gode ting ved at være anbragt. Noget af det han eksempelvis fremhæver i dette narrativ er, at konflikterne kunne *afdramatiseres* ved, at Frederik kørte en tur med en pædagog og at de på turen snakkede om konflikterne, uden at det blev sådan en ansigt-til-ansigt situation.

Når Frederik fremhæver *massage* og *bilkørsel*, som noget han savner, så kan det handle om at det er ting, der ikke længere er mulige redskaber i den pædagogiske praksis, som Frederik er en del af. Ifølge sensemaking teorien er individet altid midt i en ting, som først bliver en ting, når individet ser tilbage på fortiden på et tidspunkt i fremtiden (Weick, 1995, s. 43). For Frederiks narrativ betyder det, at han den dag i dag ser tilbage på de gode ting, der var ved at være anbragt, som ikke længere er en mulighed for ham. De gode ting bliver først en ting, som individet kan kategorisere, som eksempelvis *værende god*, når det ikke længere er en mulighed. Dette skal forstås på den måde, at Frederik kan have synes det var gode ting dengang også, men at det formentlig først får betydning, som en god ting med et narrativt afsavn, den dag det ikke længere er en mulighed.

Når Frederik anvender et ord, som *afdramatisere* til at beskrive, hvad det betød at kunne køre en tur og vende en eventuel *konflikt* situation, så tillægger han det en betydning for, at konflikter på den måde kunne *afdramatiseres*. For ham kan det have haft den betydning, at han i situationen har følt sig mødt og forstået. Weick beskriver dette, som at den individet er, bestemmes ud fra, hvem det er i den situation det befinder sig i (Weick, 1995, s. 20). Så når Frederik føler sig mødt og forstået i behovet for at *afdramatisere* en given situation, så bliver hans identitet blandt andet bestemt af, hvordan han agerer i den givne situation og den situation giver Frederik udtryk for, at han har bedre kontrol over i *et rullende kontor*. På den måde kan Frederik også have oplevet, at interaktionerne har været nemmere, hvilket ligeledes har medvirket til, hvordan Frederik har set sig selv igennem andre.

10.1.3.4 *Narrativets betydning for Frederiks identitet*

Frederiks narrativ indebærer et tilbageblik på hans anbringelsestid, som han først fortæller, at der ikke var nogen gode ting ved, men efterfølgende forbinder til ting, han savner den dag i dag. Når Frederik skaber mening i hans nuværende tilværelse ved, at fokuserer på nogle af de ting ved anbringelsen, der var gode, så skaber han også en positiv mening i en tid, som han forbinder med en svær tid. For Frederiks identitet kan det have den betydning, at han ved at skabe mening i noget der er sket og ikke kan laves om på, skaber et narrativ, der ikke kun indebærer en følelse af *svigt*. Det tilbyder ham en mulighed for, at se tilbage på en periode i hans liv, hvor den måde han så sig selv på gennem andres øjne dengang formentlig er anderledes, end den måde han ser sig selv på gennem andres øjne den dag i dag.

10.1.3.5 *Frederiks narrativ om sit fremtidige forsørgelsesgrundlag*

I interviewet med Frederik fortalte han om sit ønske om at få en førtidspension. Eftersom dette ønske stod tydeligt frem, inddrager vi det i analysen, som et plot i Frederiks narrativ og vil derfor analysere på dets betydning for hans identitetsdannelse i overgangen til voksenlivet. For specialets problemformulering er det interessant at inddrage for, at få en samfundsrelevant problemstilling frem, som manglende arbejdsmarkedsperspektiv er.

Spurgt ind til, hvad Frederik ville ønske var anderledes i hans hverdag fortæller han følgende:

“Frederik: Min hverdag? Øhm ja, mere ro oppe i hovedet på, at man netop acceptere mere at man for eksempel med arbejde, at man ikke kan arbejde. Det der med at få en recept på, at man ikke kan arbejde, altså det der med at få en form for recept på at man ikke kan og at det altså ikke bare er fordi man ikke vil, fordi så er der dem der siger, at du bare kan kigge på din diagnose også sige, at det er derfor du ikke kan, ja, men der er jo også nogle der er bipolare der godt kan arbejde, så det der med at få en form for recept på den konkrete situation, det kunne gøre min hverdag meget nemmere, fordi 60% af min energi bliver brugt på, hvilken forventning jeg har til hvad jeg selv kan lave. De 60% kunne jeg så bruge på udvikling også meget andet, så det er helt klart noget af det, der ville gøre det

meget nemmere med en recept over for sig selv med hvad man kan og hvad man ikke kan, så man kan bruge sine procenter fornuftigt i stedet for på ting man ikke får noget ud af (Bilag 4, s. 12)”.

Og følger op på det med:

“Frederik: ... Når man siger til folk at jeg kan ikke, hvorfor er du så ikke førtidspensionist også står jeg sådan lidt, ja, hvorfor er jeg ikke det, men det er jo heller ikke bare sådan lige at blive også nu kan jeg jo så heldigvis sige til folk, at vi er igang med en proces i forhold til det, så det hjælper lidt, men det er stadig nemmere, hvis man kan sige til folk, at ja jeg er førtidspensionist, derfor kan jeg ikke, fint så acceptere folk det og man acceptere det også selv om at man ikke skal stille de store forventninger til en for at gøre andre folk glade, så det starter med at andres forventninger bliver til ens egne lige pludselig og hvis man sådan kan parkere den, så kan man bruge procenterne fornuftigt (Bilag 4, s. 13)”.

Frederik ligger i ovenstående citater vægt på, at det er svært for andre at forstå, at han ikke kan arbejde. Det gør han eksempelvis ved at bruge ord, som *acceptere* om ikke at kunne arbejde og *recept over for sig selv*, som andre også forstår og anerkender. Når Frederik tillægger det, at det er accepteret ikke at kunne arbejde, hvis man har en *førtidspension* værdi i hans narrativ, så indikere han en oplevelse af, at det ikke er accepteret ikke at kunne arbejde i hans nuværende situation.

Weicks *social* begreb handler om, at det en person oplever inde i sig selv også er betinget af, hvordan andre reagerer på det (Murphy, 2015, s. 37-38). I Frederiks narrativ fremstiller han det, at kunne sige til folk at han er *førtidspensionist*, som en *recept* der vil gøre det nemmere for andre at forstå det. Når det for Frederik synes vigtigt, at andre kan forstå, hvorfor han ikke kan arbejde, så handler det om at skabe mening i en situation, hvor Frederik føler sig stemplet. Narrativet giver et indtryk af, at stemplingen ikke er acceptabel for Frederik, hvorfor ønsket om en *førtidspension* må antages at forstærkes heraf. Det kan hænge sammen med, at Frederik i sit narrativ er meget optaget af, hvordan andre ser ham, som en der burde kunne arbejde.

Ud over ønsket om, at kunne sige til andre at han er *førtidspensionist*, så beskriver Frederik også, at det kan give ham mulighed for, at bruge hans daglige *procenter mere*

fornuftigt. Om dette siger han at *60% af min energi bliver brugt på, hvilken forventning jeg har til, hvad jeg selv kan lave og følger op med de 60% kunne jeg så bruge på udvikling og så meget andet*. I Frederiks narrativ står det her klart, at han bruger en masse energi hver dag på forventninger til ham selv, om hvad han kan lave. Denne energi ønsker han, at bruge på noget andet, hvilket for ham synes muligt, hvis han tilkendes en førtidspension. I tråd hermed kan det inddrages, at den rolle i samfundet Frederik oplever han har nu vil ændre sig, hvis han får tilkendt en førtidspension, da han så er i en mere acceptabel samfundsmæssig ramme.

I relation til Burke og Stets identitets definition er det her relevant at inddrage, at den rolle Frederik selv giver udtryk for at have i samfundet på nuværende tidspunkt, udspringer af omgivelsernes manglende accept af, at han ikke kan arbejde (Burke & Stets, 2009, s. 3). Blandt andet derfor kan det for Frederik have stor betydning for hans oplevelse af sig selv, både i relation til hans omgivelser og til samfundet, at få denne mere anerkendte *recept*.

Narrativet handler dermed for Frederik ikke bare om, at vennerne og ham selv skal acceptere den situation han står i, når det handler om uddannelse- og arbejdsmarkeds perspektivet. Det handler også om, at det samfundsmæssigt ikke er acceptabelt ikke at kunne arbejde og tjene sine egne penge. Axel Honneths anerkendelsesteori er blandt andet optaget af, hvordan individet har behov for anerkendelse fra samfundet for at opnå *personlig vækst*. *Personlig vækst* opstår ud af anerkendelse fra andre og fra samfundet, og medvirker til en følelse af *frihed og taknemmelighed* (Jørgensen, 2018, s. 17-18).

Når Frederik beskriver en situation, hvor han ikke føler sig *accepteret*, så kan det være vanskeligt at opnå *personlig vækst*, som medvirker til identitetsdannelse og meningsskabelse i egen tilværelse. Med en *førtidspension* beskriver Frederik en oplevelse af, at han forudsiger at det bliver lettere at acceptere, når han har en decideret *recept* på hans udfordringer, som er samfundsmæssigt acceptabel. Ved denne forudsigelse i fremtiden bruger Weick begrebet *future perfect thinking* (Murphy, 2015, s. 41). Den danske velfærdsstat, som for Frederik udgør samfundet i dette narrativ, har lavet førtidspensionsordningen til dem, der ikke kan arbejde. Derfor er der for Frederik samfundsmæssigt acceptabelt ikke at kunne arbejde, hvis man har tildelt en

førtidspension, på en anden måde end nu, hvor han ikke kan sige mere konkret, hvorfor han ikke kan arbejde. *Future perfect thinking* giver Frederik en mulighed for, at se sig selv på en anden måde i fremtiden, som han forbinder med noget *acceptabelt* og noget han glæder sig til.

10.1.3.6 *Narrativets betydning for Frederiks identitet*

I ovenstående narrativ står det klart, at Frederik har et stort ønske om at få tildelt en førtidspension. Som beskrevet, så kan det for Frederiks definition af sig selv, have stor betydning at få denne mere anerkendte *recept* på, at han ikke kan arbejde. Med denne *recept* og accept følger der en anerkendelse af, at Frederik har udfordringer, der godtgør en samfundsmæssig anerkendelse af, at han muligvis aldrig bliver selvforsørgende.

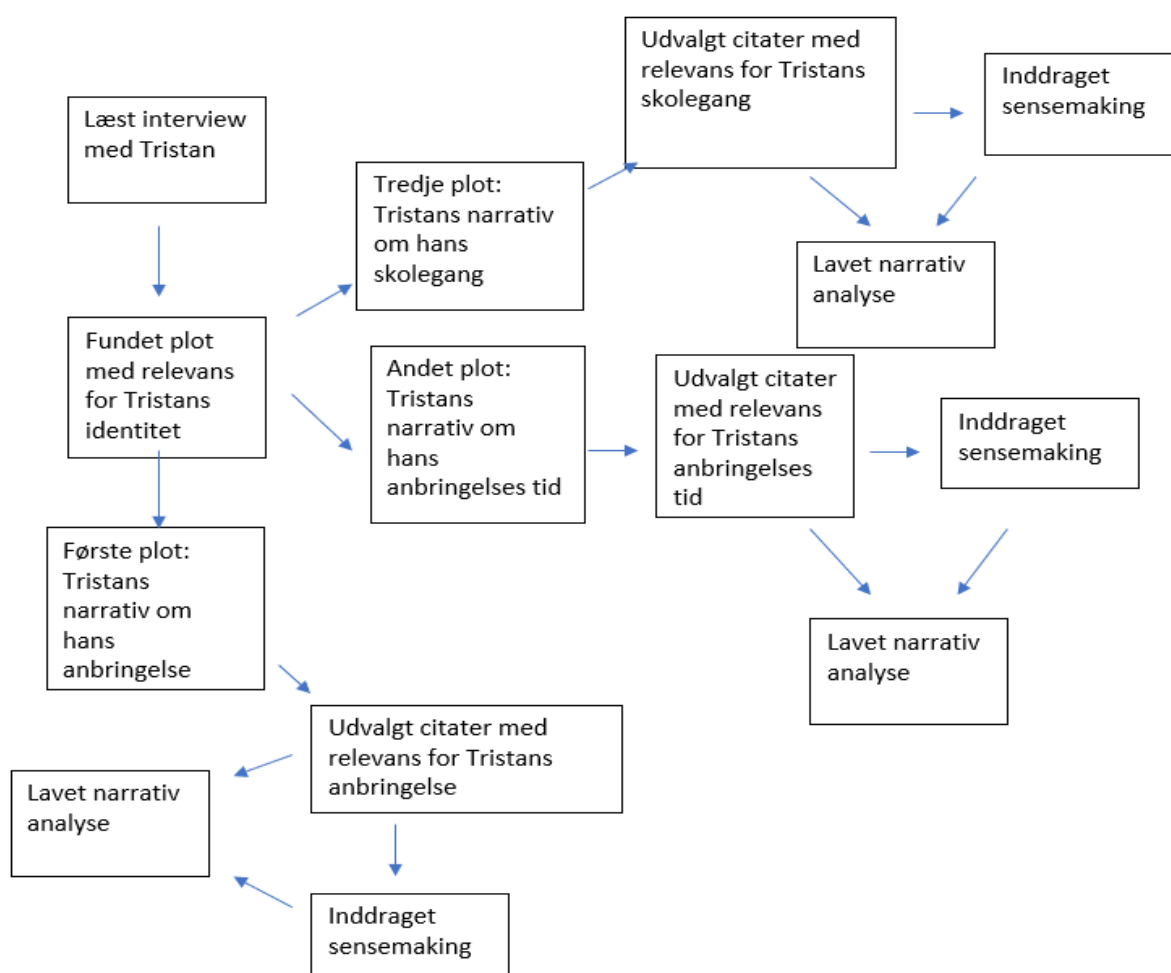
Over for *folk* beskriver Frederik denne *recept*, som værende meget betydningsfuld for, hvor meget energi han dagligt skal ligge i, at forsøge at leve op til andres forventninger til ham.

Førtidspensionens betydning for Frederiks identitet i overgangen til voksenlivet står i hans narrativ, som værende en afgørende faktor for, hvordan han ser fremtiden. Både i relation til hans egen forståelse af sig selv og sin væren i verden, i forhold til, hvordan andre ser på ham i interaktionsprocesser og hvordan hans rolle i samfundet er defineret, spiller en *førtidspension* en rolle i hans identitets forståelse.

10.1.4 Tristans narrativer

Den fjerde og sidste af de interviewede unges narrativer vi vil analysere på er Tristans. Tristan er en 23 årig ung mand, som bor for sig selv i en lejlighed. Under interviewet er han midlertidig flyttet hjem til hans tidligere plejefamilie, mens han venter på at få en lejlighed. Tristan læser til maskinmester og modtager ikke længere støtte. Tristan blev anbragt som 9 årig hos en plejefamilie, hvor han i forvejen havde kendskab til plejemoren, da hun var pædagog i den fritidsordning han gik i.

Analysen af Tristans narrativer er inddelt i tre underafsnit, som illustreret i nedenstående model, der ligeledes viser analysestrategien for afsnittet.

10.1.4.1 *Tristans narrativ om hans anbringelse*

Det første afsnit vi vil præsentere læseren for i Tristans narrativer, er hans oplevelse af anbringelsen.

Adspurgt om Tristan husker, da han blev anbragt, svarer han følgende:

”Tristan: Ja sådan da. Planen var jo ikke, at jeg skulle anbringes på fuld tid og være der i de nu 15 år, jeg har været derude nu. Planen var jo, at jeg skulle være i den plejefamilie hjemme ved Else lige for en kort stund, indtil min mor kom på benene igen og det blev så til et år og så greb det om sig lige pludselig... (Bilag 5, s. 2)”

Tristan fortæller her om, hvordan han troede, at anbringelsen kun skulle være for en *kort stund* og at *planen* ikke var, at han skulle *anbringes på fuld tid*. Tristan henviser to gange til *planen*, hvilket indikerer, at Tristan på daværende tidspunkt følte sig inddraget i *planen*. *Planen* ændrer sig og ender ud i at være resten af hans barndom og ind i voksenlivet også. Inden Tristan blev anbragt hos plejefamilien, havde han en plan om, at det kun var for en *kort stund*, at han skulle anbringes uden for hjemmet. I Tristans narrativ tegner han et billede af, at det giver mening for ham, at hans mor skulle komme ovenpå igen, før hun var i stand til at have ham boende hjemme.

Det meningsfyldte for Tristan opstod i forhold til en *faktisk-* eller *forestillet social kontekst*, forstået på den måde, at Tristan skaber mening i konteksten han er i med en bevidsthed om, at hans mor ikke var i stand til at passe ham derhjemme. At Tristan synes at skabe en meningskonstruktion med, hvorfor en anbringelse uden for hjemmet var nødvendig i en periode, kan medvirke til, at han senere kan skabe mening i narrativet gennem en afdækning af den *sociale kontekst* han har været i.

Hvorfor Tristan blev anbragt uden for hjemmet fortæller han lidt om i følgende citat:

”Tristan:Jeg er opvokset i København på Amager og der var en pædagog i min fritidsordning og der var nogle dage, hvor jeg blev glemt hjemme eller glemt at blive hentet og så fulgte hun mig hjem, fordi der var ikke så langt og så var min mor døddrukken og så fik hun ligesom igangsat noget med, at jeg skulle ud og bo ved min farmor og farfar. Første plan var, at jeg skulle på sådan et børnehjem ting

agtig noget, men så kom jeg derud og så kom jeg tilbage igen og så kom min mor på et ophold på Fyn på Middelfart tror jeg (Bilag 5, s. 17-18)".

Ovenstående er ikke det, der leder op til Tristans anbringelse, men det er alligevel relevant at kigge nærmere på i dette narrativ. Tristan beskriver her, at han nogle dage blev *glemt*. Ligesom i det tidligere citat fra interviewet nævner han en *plan*. Denne *plan* indebar, at han skulle på et børnehjem, men så forandrer det sig, ligesom den tidligere *plan* gjorde det. At Tristan igen tillægger *planen* en vis værdi kan være med afsæt i en oplevelse af, at hans barndom har været uforudsigelige ved, at der har været lagt mange *planer*, som ikke er blevet fulgt. I sensemaking er sprog, tale og kommunikation en central del af menings skabelsesprocessen (Murphy, 2015, s. 25).

Når Tristan i hans nuværende narrativ ser tilbage på tiden før anbringelsen uden for hjemmet, ved at bruge ordet *plan* flere gange, så kan det antages at være ud fra en nuværende meningsskabelse, hvor det fortsat er svært at skabe mening i, at planerne ændrede sig. Grunden til dette kan være, at hans narrativ af hans mor i tiden før anbringelsen ikke forandres i takt med planerne. Derfor kan det for Tristan være svært at finde mening i, at han skulle blive boende hjemme hos sin *døddrukken mor*, indtil han blev anbragt som 9 årig.

10.1.4.2 *Narrativets betydning for Tristans identitet*

I Tristans narrativ af hans anbringelse bruger han gentagne gange ordet *plan*, hvorfor det er det ord og den betydning vi tillægger brugen af ordet for han narrativ, der står tydeligt i denne analysedel. Tristan tegner et billede af, at hans fortid hos sin mor var præget af uforudsigelighed, hvorfor det at bruge ordet *plan* står i kontrast til dette. I den strukturelle symbolske interaktionisme fødes individet ind i en social verden, hvor det lærer at forstå de organiseringer og kontekster det er en del af via dets socialiseringer (Burke & Stets, 2009, s. 35). For Tristans narrativ indebærer denne forståelse af individets identitet, at han har været født ind i en social uforudsigelig verden, hvor de kontekster han var en del af de første 9 år af hans liv var præget af hans mors alkoholmisbrug. Når Tristan den dag i dag ser tilbage på sin fortid, med den viden han har i nutiden, kan det derfor synes vigtigt for ham, at planerne i hans barndom har ændret sig mange gange.

Dette kan have betydning for Tristans identitet på den måde, at han i sin definition og fortolkning af sig selv er bevidst om, at han har denne uforudsigeligheds følelse med sig fra hans barndom. Ligeledes kan de situationer Tristan beskriver, hvor han er blevet glemt, have betydning for, hvordan hans selvbillede er konstrueret i relationen til hans mor.

10.1.4.3 *Tristans narrativ om hans tid som anbragt*

I interviewet med Tristan står det ikke så klart, hvordan han oplevede forandringer i hans første tid som anbragt. På trods af det har vi udvalgt lidt citater, der kan skabe et billede af nogle af de oplevelser han beskriver, der har medvirket til Tristans narrativ omkring tiden, som anbragt uden for hjemmet.

Spurgt ind til, hvordan Tristan oplevede andres holdning til hans anbringelse fortæller han følgende:

"Tristan:Det var meget tys tys i starten for at beskytte mig, tror jeg. Der var ikke ret mange af mine venner, der vidste det til at starte med. Jeg tror først, det var et år efter jeg faktisk fortalte, at jeg boede derude. Der var der også kommet lidt mere styr på rammerne, kan man sige og hvad planen var, så der var lagt en plan der, men især også min, på nær min farmor og farfar faktisk, har ikke været så stor fan af det. Jeg ved ikke lige, hvad der ligger til grund for det, det har jeg heller ikke i sinde at finde ud af, for det er dem der har et problem og ikke mig trods alt, men min farmor og farfar har også været oppe og se hvor jeg boede og alt det der, men resten af familien min moster og hendes mand og mine fætre og min bror, de har ikke været synderligt fan af det, hvad jeg sådan har kunne fornemme på det, ja (Bilag 5, s.2-3)".

Når Tristan fortæller, at det var *meget tys tys i starten for at beskytte mig, tror jeg*, så har han på daværende tidspunkt formentlig haft en oplevelse af, at det ikke er helt normalt, at være anbragt uden for hjemmet. Det stigma Tristan tegner et billede af, der er i at være anbragt, understøttes af at han fortæller, at hans familie aldrig helt har accepteret det, som han beskriver med *de har ikke været synderligt fan af det*.

I ovenstående citat fortæller Tristan også, at han *ikke har i sinde at finde ud af*, hvorfor familien har et *problem* med det, da det er dem der har et *problem*. På den måde virker det til, at Tristan i hans nuværende narrativ, tager afstand til den stemping, han har oplevet fra familiens side.

10.1.4.4 *Narrativets betydning for Tristans identitet*

Selvom Tristan i ovenstående narrativ selv fremhæver en form for stemping, så tager han samtidig afstand fra det, når han tager afstand fra familiens problemer med det. For Tristans identitet kan dette betyde, at han selv har accepteret den stemping det har givet, ligesom han har accepteret, at familien ikke behøver at forstå det. En mulig årsag til det kan findes i, at Tristan i hans interaktion med eksempelvis hans plejefamilie er blevet anerkendt i anbringelsen. På den måde kan det have opvejet stempingen, således at den måde han ser sig selv på gennem andres øjne, både har en negativ og positiv påvirkning af hans identitet.

Den negative påvirkning vi henviser til, er med afsæt i, at Tristan har oplevet at hans biologiske familie ikke har *været synderligt fan* af anbringelsen. Betydning af det kan være, at Tristans mening med hans rolle i familien er præget af denne manglende accept. På den anden side tegner Tristan et billede af, at han ikke forstår eller går så meget op i, hvad familien synes om det, hvilket kan have en positiv indvirkning på ham. Når identitet sker i interaktioner og måden hvorpå andre ser individet, så antager vi, at Tristans plejefamilie har anerkendt ham i, at det at han har været anbragt ikke nødvendigvis har været dårligt. Ligeså vel kan det være, at Tristan selv har skabt en positiv meningskonstruktion af anbringelsen, som har medvirket til, at han den dag i dag er glad for, at han blev anbragt. Dette kan forklare, hvorfor Tristan ikke umiddelbart påtager sig et negativt selvbillede af familiens stemping.

10.1.4.5 *Tristans narrativ om hans skolegang*

I interviewet med Tristan fyldte hans skolegang og uddannelse ret meget, hvorfor vi vælger at inddrage dette, som et plot i analysen af hans narrativer.

Spurgt ind til, om Tristan vil fortælle lidt om hans skolegang fortæller han:

"Tristan: Jeg startede, ja, jeg tror vi tager den fra mellemtrinet af i folkeskolen faktisk. Der fik jeg en høj bestemt dame, der hed fru Lei og hun var også sat ind i tingene med mig og sådan noget og jeg passede slet ikke i min skole dengang. Jeg havde alt for meget andet om ørerne og ja jeg gad ikke at gå i skole. Jeg lå henslængt over bordet og alt muligt (Bilag 5, s. 7)".

Tristan fortæller at han fra mellemtrinet *slet ikke passede sin skole*. Han havde *for meget andet om ørene* og *gad ikke gå i skole*. Når Tristan fremhæver *Fru Lei* og fortæller, at *hun var sat ind i tingene med ham*, så skaber han et narrativ, hvor *Fru Lei* er betydningsfuld.

Dette understøttes af følgende citat, hvor *Fru Lei* også er nævnt:

"... Tristan: Så blev der taget hånd om det og så kom jeg under Fru Leis vinger der og hun tog mig under vingerne og ligesom også satte alle de andre lærere ind i det og så blev jeg faktisk tacklet helt korrekt på det punkt der og det endte med at jeg ikke lå henslængt længere og jeg er faktisk deltog aktivt i timerne og var faktisk helt med fremme i timerne og sådan noget..... (Bilag 5, s. 7)".

I dette citat spiller *Fru Lei* også en betydningsfuld del af Tristan narrativ. Han fortæller, at hun tog ham *under sine vinger* og han blev *tacklet helt korrekt*, hvilket førte med sig, at han *deltog aktivt i timerne* og var med *fremme*. Weick bruger begrebet *social* om de sociale sammenhænge sensemaking foregår i (Murphy, 2015, s. 37-38). Individets adfærd er betinget af andres adfærd i en social kontekst, hvilket i Tristans narrativ betyder, at *Fru Lei's* måde at tage ham *under sine vinger* på gør, at han *deltager aktivt i timerne* og ændrer hans adfærd i skolen.

Den kobling Tristan laver til *Fru Lei* i dette narrativ indebærer en relation, hvori Tristan oplever sig selv, som en der skaber aktive handlinger under nye forudsætninger. *Fru Lei* står som en betydningsfuld voksen i at skabe rammerne for denne udvikling. Tristan skaber dermed mening i dette narrativ ved, at forbinde den forandring i hans skolegang til hans lærerinde *Fru Lei*. Det kan have betydning for hans identitet på den måde, at han har følt sig forstået af *Fru Lei* og har oplevet, at han under de rette rammer har formået at ændre på sin situation.

Nedenstående citat af Karl Weick beskriver betydningen af interaktioner for identitetsdannelsen:

“Identiteten opstår ud af interaktionsprocessen, altså den jeg er bestemmes af hvem jeg bliver i den situation jeg befinder mig i. Lige såvel, som den situation jeg befinder mig i blandt andet bestemmes af, hvem jeg er (Murphy, 2015, s. 30, linje 7-9)”.

Med udgangspunkt i Weicks citat kan Tristans narrativ om *Fru Lei* fortolkes ved, at han i interaktionen med *Fru Lei* oplever, at den han er bestemmes af den situation han befinder sig i. Så når han oplever, at *Fru Lei* tager ham under sine vinger og forstår hans situation, så oplever han at han befinder sig i en situation, hvor han er accepteret og anerkendt. I narrativet står det frem, at hans forhold til skolen ændre sig markant i denne interaktion, hvilket er en medvirkende årsag til den mening Tristan har skabt til hans skolegang den dag i dag. Den situation han var i, i interaktionen med *Fru Lei*, var dermed med til at bestemme, hvem han blev.

10.1.4.6 Narrativets betydning for Tristans identitet

I dette narrativ står *Fru Lei*, som en afgørende person i den måde, hvorpå Tristans selvbillede skifter karakter. Han går ifølge ham selv fra, at være *henslængt og træt af skolen* til at *deltage aktivt i timerne og være med fremme* i undervisningen.

Individets identitet skabes ud fra symbolsk interaktionisme i interaktioner mellem individets egen definition og fortolkning af sig selv og andres fortolkninger af individet (Burke & Stets, 2009, s. 33). For Tristans identitet betyder dette, at den definition og fortolkning han i hans narrativ havde af ham selv inden han fik *Fru Lei*, ændres markant i det øjeblik *Fru Lei* tager ham *under sine vinger*. Den interaktion der finder sted med *Fru Lei* i dette narrativ, er meget synlig for Tristans nutidige oplevelse af sig selv og sin identitet.

10.2 NARRATIV IDENTITETSANALYSE

I dette analyseafsnit vil vi inddrage de narrativer de interviewede unge har til fælles i deres fortællinger. Noget af det har vi været inde på i hver enkelt af de første fire analyseafsnit, men eftersom det er en tendens de alle fire beretter om i et eller andet

omfang, vil vi kort inddrage det igen i dette afsnit og analysere på helheden i det, de hver især har berettiget om med tilknytning til det analyseafsnittets emne.

10.2.1 Neostigmatiseringens betydning for identitetsdannelse

Neostigmatiserings begrebet er uddybet i teori afsnit 8.3 og handler om, at samfundets overordnede mål om, at unge skal være i uddannelse eller beskæftigelse medvirker til, at de unge der ikke er det, stigmatiseres for det, selvom de ikke nødvendigvis selv oplever dette, som værende deres hovedproblem. Neostigmatisering handler ikke blot om, at individet stemples for manglende uddannelses- eller arbejdsmarkeds tilknytning, men også om at de professionelle ser nogle ressourcer i relation hertil, som individet ikke selv kan se og identificere sig med (Andersen & Kessing, 2019, s. 281-283).

Som nævnt i problemfeltet, så har anbragte og tidligere anbragte unge oftere udfordringer med deres skolegang end andre jævnaldrende unge, hvorfor det er interessant at se nærmere på, hvordan de interviewede unge i dette speciale oplever neostigmatisering på baggrund af deres manglende tilknytning til uddannelse eller arbejdsmarkedet.

Tristan og Sander er i gang med en uddannelse, hvorfor de ikke er så interessante at inddrage i dette analyseafsnit, hvor vi i stedet vil se nærmere på, hvordan Nicoline og Frederik fortæller om deres oplevelse af, at stå uden for uddannelses- og arbejdsmarkedet.

Frederik beskriver følgende:

“Frederik: Ja og også blandt alt fra familien og nogle af vennerne, det var også sådan “Skal du så igang med at arbejde?” og da man var 17 kunne man bare rende rundt og være spasmager, men det var som om at dagen, hvor man blev 18, så forventede de bare at man skulle ud og have et fuldtidsjob også prøver man sådan at forklare dem, at det kan man ikke eller det kunne jeg ikke, men det kunne folk ikke forstå.... (Bilag 4, s. 7-8)”.

Frederik beskriver her, hvordan han oplevede at *familien og nogle af vennerne* den dag han fyldte 18 år skiftede holdning til, hvorvidt det var okay, at han ikke var i arbejde. Frederiks oplevelse af manglende accept fra familie og venner for hans manglende

arbejdsevne er en form for stempling, hvor han stemples af andre for ikke at passe ind i samfundets normative krav til individet. På den måde sker der det, at Frederik ved at sige, at *det kunne folk ikke forstå*, giver udtryk for at opleve *social undertrykkelse* den dag han fylder 18 år (Goffman, 1975, s. 136).

Den manglende form for arbejdsevne eller arbejdsidentitet i forhold til omverdenens forventninger, kan beskrives ud fra begrebet neostigmatisering. Frederik beskriver ikke denne stempling fra det kommunale system, men han gør det fra vennerne, som ikke selv har samme udfordringer som ham. Selvom de kender ham oplever han ikke, at alle sammen forstår, hvorfor han ikke bare kan arbejde og selv tjene sine penge ligesom de selv gør det. Det kan antages, at de venner Frederik beskriver, som ikke forstår det, ser nogle ressourcer i ham i forhold til uddannelses- og arbejdsmarkedet, som gør det vanskeligt for dem at acceptere, at han ikke udnytter disse ressourcer.

Frederik uddyber denne stigmatisering i dette uddrag:

“Frederik: Ja fordi også den der med, når man siger til folk at jeg kan ikke, hvorfor er du så ikke førtidspensionist også står jeg sådan lidt, ja, hvorfor er jeg ikke det, men det er jo heller ikke bare sådan lige at blive også nu kan jeg jo så heldigvis sige til folk, at vi er igang med en proces i forhold til det, så det hjælper lidt, men det er stadig nemmere, hvis man kan sige til folk, at ja jeg er førtidspensionist, derfor kan jeg ikke, fint så acceptere folk det og man acceptere det også selv om at man ikke skal stille de store forventninger til en for at gøre andre folk glade, så det starter med at andres forventninger bliver til ens egne lige pludselig og hvis man sådan kan parkere den, så kan man bruge procenterne fornuftigt (Bilag 4, s. 12)”.

Denne oplevede stempling antages at være en medvirkende årsag til Frederiks ønske om, at få en *førtidspension* således, at han kan fortælle folk, at han har det. Han beskriver det som om, at det er *acceptabelt* for omverden, at han så ikke kan arbejde, hvis han har denne *recept* på hans udfordringer i forhold til arbejdsmarkedet. Neostigmatisering finder derfor sted i Frederiks identitetsdannelse og medvirker til, at en *førtidspension* føltes, som en mulig vej ud af stemplingen for ham. Grunden til at det er neostigmatisering, der finder sted og ikke Goffmans stigmatisering er, at

ressourceperspektivet står centralt, på den måde, at Frederik i hans narrativ oplever, at omverdenen ser nogle ressourcer, som han ikke selv synes han har.

Nicoline beskriver også denne stempling i følgende uddrag:

“Nicoline: ... Jeg bliver rigtig rigtig tit mødt af løftet øjenbryn og den her ååhhh, lige så snart jeg siger, at jeg ikke er i arbejde og at jeg ikke har en uddannelse og når jeg så siger, at jeg ikke engang har niende klasse, så er den helt gal fordi, hvad fanden laver jeg, ja og i forhold til mine børn, er jeg ikke bleg for at fortælle, at de er anbragt og hvorfor de er anbragt, når folk de spørger, men det er rigtig tit at jeg sådan bliver, altså stemplet på det fordi, okay hvis ikke engang hun kan passe sine børn, hvad fanden kan hun så.... (Bilag 3, s. 6)”.

Nicoline beskriver denne stigmatisering i form af *løftede øjenbryn* fra omverden. Specielt når hun også fortæller, at hun ikke har sin niende classes afgangseksamen, oplever hun at andre folk synes den er *helt gal*. I denne forbindelse taler vi om neostigmatisering, som noget der er tvetydigt i forhold til de udfordringer individet selv oplever, som værende de væsentligste i deres individuelle jagt på en bedre tilværelse. Så når Nicoline oplever, at blive stemplet for ikke at være i uddannelse eller arbejde, oplever hun at blive stemplet for noget, som for hende ikke er så betydningsfuldt i det øjeblik; hvilket hun fortæller med:

“Nicoline:Jeg blev tilbudt et arbejde i sidste uge på 33 timer til 140 kroner i timen og var sådan lidt, det er også fint nok, men jeg har lige det og det og det og det og det, jeg lige skal passe og så kommer det her også lige og jeg vil helst heller ikke lige miste pusten ved det her arbejde og ligeså snart, at jeg siger, nå jeg arbejder og jeg er ude af systemet, så bliver jeg tabt her og så skal jeg starte forfra og det er jeg bare heller ikke interesseret i fordi, hvor er man så henne altså og så får man lige endnu et stempel, fordi nå der var lige noget hun ikke klarede igen og derfor var jeg også sådan lidt, altså, jeg vil gerne lige tænke lidt over det, for jeg vil ikke miste pusten på det... (Bilag 3, s. 8)”.

Nicoline beskriver i dette citat, at hun ikke *vil miste pusten* ved at tage et *arbejde*, der hvor hun er i hendes liv lige nu. I forhold til neostigmatiserings begrebet er det væsentligt at inddrage, at det for Nicoline virker vigtigere, at få den rette hjælp af systemet og på sigt

kunne tage vare på sig selv, sine børn og et arbejde, men at hun på nuværende tidspunkt er nød til at prioritere sine ressourcer, hvorfor uddannelse- og arbejdsmarkedsperspektivet står i baggrunden.

Nicoline beskriver også en stigmatiserings form i forhold til hendes børn, når folk spørger ind til dem. Selvom hun *ikke er bleg for at fortælle*, hvorfor de er anbragt, som ellers tegner et narrativ af, at Nicoline er bevidst om, at der er en grund til anbringelsen, så oplever hun stadig at blive stemplet.

Denne stempling fortæller hun om i følgende:

“Nicoline: ...Jamen for eksempel har jeg en veninde, som jeg har det rigtig godt med og hendes søskende har kendt mig siden jeg var helt lille og jeg får lov til at passe hendes børn en gang imellem. Jeg har dem på weekend og ja dermed også overnatning. De er sådan fuldstændig, hvordan tør du og det ene og det andet, men hun siger jeg bare, prøv at hør, jeg har kendt hende gennem 20 år og bare de sidste 2 år har jeg set, hvilken udvikling hun er gået igennem..... (Bilag 3, s. 4)”.

I ovenstående citat fortæller Nicoline om, hvordan en af hendes veninder ser de ressourcer hun har i forhold til venindens børn, hvorimod venindens søskende ikke ser dem. Hvis ikke Nicoline selv synes hun er i stand til, at tage vare på sine eller andres børn, men veninden synes det og eksempelvis ikke kunne forstå, hvorfor Nicolines børn var anbragte uden for hjemmet, så kunne man anvende begrebet neostigmatisering til at forklare, hvordan et for individet misvisende ressourceperspektiv kan opfattes, som noget negativt, der medvirker til forskellige fortolkninger mellem individets egen opfattelse og andres opfattelse.

Spurgt ind til, hvad Nicoline tænker, når andre stempler hende for ikke at være i uddannelse eller arbejde fortæller hun:

“Nicoline: Jamen jeg kan godt forstå det og nogle gange snakker jeg dem lidt efter munden og andre gange alt efter hvor tryk, jeg er i situationen, så er jeg sådan lidt jamen, jeg har mine ting at tumle med. Jeg har forsøgt, det er ikke lykkedes mig, jeg vil rigtig gerne, men jeg har brug for noget hjælp. Altså så åbner jeg ligesom op og er ærlig omkring det, fordi det er bare sådan situationen er og jeg kan ikke rigtig

gøre noget ved det, altså ikke andet end at spørge om hjælpen og det har jeg gjort og jeg venter på at få den, så ja (Bilag 3, s. 7)".

I ovenstående citat fremstår Nicoline ret bevidst om, hvorfor hun på nuværende tidspunkt ikke er i uddannelse eller arbejde. Når hun beskriver det, som *jeg har mine ting at tumle med* og *jeg har brug for noget hjælp*, så indikerer Nicoline, at hun er bevidst om, at stemplingen er der af en grund, men at hun ikke kan komme ud af den uden hjælp udefra. Dette kan være betydningsfuldt for Nicolines identitet, eftersom hun har accepteret, at hun har behov for hjælp, før hun kan udvikle sig. Hun virker også til, at have accepteret, at hun *ikke rigtig kan gøre noget ved det selv*, samtidig med, at hun fortsat skaber mening ved, at adskille sig selv fra de andre.

Det at Nicoline i dette narrativ fremlægger behovet for professionel hjælp, er et interessant perspektiv, når individets identitet dannes i de interaktionsprocesser det indgår i jævnfør tidligere anvendt citat af Karl Weick. Når Nicoline fortæller, at hun har spurgt om hjælp og venter på at få den, så fremlægger Nicoline et narrativ, hvori hun konstruere en mening i, at hendes definition og fortolkning af sig selv og hendes situation ikke er som hun ønsker den, men at hun ved at få hjælp til at forstå sig selv tror på, at hun kan ændre sin situation.

10.2.2 Informanternes fremstilling af ansvar og skyld

Noget af det første vi fandt i gennemgangen af interviewene var, hvordan hver af de fire interviewede unge virkede til, at ligge en vis mængde "skyld" for deres anbringelse og/eller situation over på deres egne skuldre. Samtidig snakkede de ret pænt om de mennesker, der var medvirkende til nødvendigheden af en anbringelse og/eller skifte i de rammer, der blev ændret markant ved anbringelsen.

Det gør sig gældende for Nicoline ved følgende citater:

"Nicoline:...Hun var rigtig dygtig, hun var nok bare ikke så dygtig til mine problemer og til de ting jeg lige gik og sloges med og der skulle nok have været noget mere inde over og jeg skulle ikke have haft lov til selv at bestemme, at jeg ville ud i egen lejlighed, fordi det der egentlig gjorde udfaldet i, at jeg fik lov til at

komme ud i egen lejlighed var, at jeg gik ind og sagde, jamen jeg er her jo aldrig. Jeg er aldrig på mit opholdssted, altså jeg optager bare pladsen for en anden, som har mere brug for den..... (Bilag 3, s. 2)”.

Og:

“Nicoline:...Hvis ikke mor tævede løs på mig, så tævede jeg løs på hende. Det er godt det temperament er faldet ned (Bilag 3, s. 10)”.

I ovenstående citater fortæller Nicoline, kontekst uafhængigt om, hvordan hun ser sig selv have en andel i hendes tidligere og nuværende liv. Det interessante er, ud fra et narrativt perspektiv, måden hvorpå hun tager et vist ansvar på egne skuldre i beretningerne fra en tid, hvor hun blot var et barn. Når hun eksempelvis siger *jeg tager bare pladsen for en anden, som har mere brug for den og godt mit temperament er faldet ned siden*, så signalerer hun at hendes virkelighed er, at hun har været medvirkende eller måske ligefrem egen skyldig i, at hendes liv har udformet sig, som det har, på trods af massiv omsorgssvigt gennem hele hendes barndom.

Vores fortolkning er, at de fagpersoner der beskæftiger sig med anbragte og tidligere anbragte børn og unge, tillægger barnets eller den unge voksne relationer betydning for deres trivsel og udvikling. Det gør Nicoline umiddelbart ikke selv, så for hende står det som et narrativt billede af noget, hun selv har været medvirkende til, har udformet sig som det har. Det at tage ansvar for handlinger er oftest godt og muliggør en udviklingsproces, som fortsat i større grad forventes at unge mennesker skal kunne (Mølholt, 2021, s. 2-4). Når man som Nicoline forsøger at tage ansvar for sin situation ved eksempelvis at sige, at *pladsen skal gå til en anden* eller at *temperamentet* heldigvis er faldet ned, så forsøger hun formentlig også at skabe mening med sin egen rolle i hendes nuværende livssituation.

Ligesom Nicoline tillægger Frederik også sig selv et vist ansvar for sin situation både som barn og ung voksen. Det kommer til udtryk i følgende citater:

“Frederik: ...der er selvfølgelig nogle punkter, hvor man er lidt krøllet i forhold til andre, men især sådan noget, som når jeg har haft det svært... (Bilag 4, s. 4)”.

Og:

“Frederik: ... men det er jo også især den der med håndtering af situationer, fordi det har jo også grundet mit temperament været sådan, at hvis mor og far har forsøgt at presse mig for meget, så er det endt fuldstændig i kaos og de har altid forsøgt at opdrage mig, som de har gjort med alle de andre af deres børn, hvor det er gået godt, men når så de har forsøgt det med mig, så er tiden ikke brugt på opdragelse, fordi så er der dukket noget op, hvor jeg er gået fuldstændig bananas også er tiden blevet brugt på alt muligt andet i stedet for (Bilag 4, 15-16)”.

Frederik tillægger i ovenstående citater sig selv ord som *lidt krøllet* og *temperamentsfuld*. Ligesom hos Nicoline er det interessant, hvordan Frederiks selvbillede i hans narrativ fremstår med skabelser af egenbetydning for hans anbringelse og familiesituation.

Frederik danner mening i sin identitetsdannelsesproces på baggrund af en narrativ forståelse af sig selv, som *lidt krøllet* og *temperamentsfuld*. Når Frederiks narrative selvbillede indebærer en vis mængde ansvarstagnung for hans opvækst og de konflikter det har givet i familien, så virker det til, at Frederik forsøger at tilpasse sig andres forventninger. Andres forventninger kan muligvis være familiens, hvor hans narrativ tegner et billede af, at han har skulle opdrages anderledes en *de andre børn* og på den måde formentlig har følt sig forkert og anderledes. Dette kan afspejle sig i, hvordan Frederiks identitet er dannet i hans interaktion med sin familie. Til at beskrive de udfordringer, der har været for hans forældre anvender han ord, som *mit temperament* og *hvor jeg er gået fuldstændig bananas*.

For Tristan sker denne selvbekræftelse over egen situation også. Det kommer til udtryk i følgende citater:

“Tristan: Ja det har det faktisk og der er ikke noget at klandre alle andre i min gymnasietid, det er mig selv. Nu snakkede jeg med Finn, han har også plejebørn faktisk og han sagde behovsstyret, ja det var et godt ord, jeg var meget behovsstyret og aggressiv og selvdestruktivt kan man sige, gymnasietiden på grund af min mor havde kræft og alt muligt mærkelige ting (Bilag 5, s. 8)”.

Og:

“Tristan: *Åh den var tough den der. Det er svært at sige, for jeg er sådan blevet normaliseret, at man ikke rigtig kan mærke, at jeg er plejebarn længere og jeg har haft alle de der strabadser...* (Bilag 5, s. 9).”

Tristan beskriver i det første citat, at han var *meget behovsstyret og aggressiv og selvdestruktiv i gymnasietiden*, hvilket han ikke kan *klandre andre for*, men kun sig selv. I andet citat beskriver Tristan, at han er blevet *normaliseret, så man ikke rigtig kan mærke, at han er plejebarn længere*.

I Tristans narrativ af hans gymnasietid, hvor *hans mor havde kræft* og der skete *alle mulige mærkelige ting*, så ser han på sig selv, som en ung dreng med udfordringer. Han tillægger omstændighederne en smule ansvar, men mest af alt virker det til, at de etiketter han giver sig selv har størst betydning for ham. Når han følger op med at sige, at han er blevet *normaliseret*, så kan det for Tristan handle om, at han i dette narrativ ikke selv synes, at han passer ind i hans *normaliserings* kasse i den tid, hvor han var *behovsstyret, aggressiv og selvdestruktiv*.

Derudover så kan det, at Tristan ser sig selv, som *normaliseret fra de andre plejebørn* medvirke til en vis stempning af de andre plejebørn, som Tristan på den måde trækker sig fra, at være en del af, når han beskriver sig selv, som værende *normaliseret*. Dette kan få betydning for Tristans identitetsdannelse på den måde, at han ikke ser sig selv, som de andre plejebørn og dermed muligvis ikke føler sig stemplet heraf. Betydningen kan være positiv, da han signalere at han føler sig “normal”, men det kan også give et billede af, at Tristan fortsat er i en udviklingsproces, hvor han forsøger at skabe mening med det liv han har haft og det liv han har nu. Når han siger han er *normaliseret* nu, så må han have syntes han var unormal på et tidspunkt, hvilket er væsentligt i hans nuværende narrativ og i den identitetsdannelsesproces han selv beskriver har fundet sted.

For Sander er det ikke helt ligeså tydeligt, at han tillægger sig selv en vis skyld for sin situation. Modsat de tre andre informanter, så giver Sander udtryk for at systemet og plejefamilierne har været dårlige. Det gør han i følgende citater:

“Sander: *Forfærdeligt det har været så dårligt. Jeg har i hvert fald, ja jeg ved ikke, altså det der med, at der har været så mange problemer, så jeg ved ikke, hvor skal*

jeg starte. Jeg har haft dårlige sagsbehandlere, som måske har kigget mere på papirerne end på mig, så har jeg også haft sagsbehandlere som ikke rigtig vidste hvad de skulle gøre, så mange skift af sagsbehandlere... (Bilag 2, s. 8)".

Og:

"Sander: Problemet har nok også ligget i at de her plejefamilier, har været rigtig dårlig. Det har virkelig været noget med ja 3 af dem har ikke været egnet til at være plejefamilie, hvis jeg skulle sige det... (Bilag 2, s. 9)".

Når Sander, som i ovenstående citat, giver udtryk for, at han har haft *dårlige sagsbehandlere* og at plejefamilierne har *været rigtig dårlige*, så kan det handle om, at han på den måde skaber mening i en kaotisk barndom gennem en form for distancering. Han fortolker på sin egen oplevelse af systemet og plejefamilier ved, at se tilbage på dem med en form for mistillid og foragt i hans narrativ. Dette kan skyldes, at Sander føler sig svigtet og selv har en oplevelse af, at han ikke er blevet lyttet til af sagsbehandlerne og de plejefamilierne har haft.

Sander fortæller hertil følgende:

"Sander:Jeg ved ikke, om jeg skal prale af mig selv, men jeg synes altid selv, at jeg har haft et rimeligt syn på tingene og kunne komme over det lidt selv.... (Bilag 2, s. 8)".

Sander har skabt mening i sin tilværelse ved, at skabe et narrativ, hvor han selv har et *rimeligt syn på tingene*, hvilket kan give Sander en identitetsfølelse af, at han er i stand til at klare sig selv. Samtidig er det relevant i forhold til, hvordan Sander danner sin identitet, at være opmærksomme på de interaktionsprocesser, der har fundet sted med sagsbehandlerne og plejefamilierne. Når Sander i dag er i stand til, at italesætte, at de har været *dårlige* og at han selv oplever, at han har *kunne komme over de* dårlige oplevelser selv, så må det antages, at Sander i sin meningsskabelsesproces har indgået i andre interaktionsprocesser, som har haft positiv betydning for hans måde at se sig selv i verden på.

10.2.3 Teoretisk diskussion om forhandlingskulturens betydning

I ovenstående analyse har vi analyseret på, hvordan informanterne ser deres egen rolle, som værende betydningsfuld for deres anbringelse og anbringelsestid. I forlængelse af den analyse vil vi derfor kort diskutere, hvordan de kulturelle strukturer i samfundet den dag i dag spiller en rolle i måden, hvorpå unge ser sig selv og tilpasser sig disse strukturer.

Når vi kalder dette afsnit for *forhandlingskulturens betydning*, så handler det om, hvordan de kulturelle strukturer i samfundet den dag i dag er bygget op omkring en forhandlingskultur for børneopdragelse. Forhandlingskulturen indebærer, at børn og unge i stadig større grad skal være omstillingsparate, tilpasningsdygtige og besidde kompetencer til at agere i en konstant foranderlig og dynamisk verden, hvor socialiseringsprocesser er erstattet af lærings- og udviklingsprocesser (Mølholt, 2021 s. 3-4).

Som i analyseafsnittet ovenfor belyser, så fortæller alle fire informanter på den ene eller anden måde om, hvordan de oplever sig selv i relation til andre med en vis ansvarstagnung for, hvordan de eksempelvis har eller haft haft, *et stort temperament*, *er lidt krøllet i forhold til andre* eller *er behovsstyret og selvdestruktiv*.

I relation til det finder vi det interessant, at inddrage forhandlingskulturens betydning for identitet, som ikke blot gør sig gældende for de tidligere anbragte unge, men også er en mere generel diskussion om, hvordan der i fortsat større og større grad forventes af børn og unge, at de skal kunne tilpasse sig de samfundsmæssige strukturer og konstante forandringer i deres tilværelse. Vi er i problemfeltet kort inde på, hvordan overgangen til voksenlivet indebærer mange valgmuligheder for individet og hvordan disse mange valgmuligheder samtidig har et betydningsfuldt krav om, at individet passer ind i de rammer, som samfundet har skabt (Illeris, 2014, s. 65-66).

Stigende forventninger til omstillingsparathed og tilpasningsdygtighed, samtidig med stigende valgmuligheder i forhold til uddannelse, seksualitet, bopæl og lignende medvirker til, at gøre overgangen til voksenlivet svær og bekymringsfuld. Dette gør sig gældende for almindelige unge ligeså vel som anbragte og tidligere anbragte unge. Dog kan de transitioner og manglende tilhørsforhold, som mange anbragte unge oplever i

deres barndom medvirke til, at de i deres identitetsdannelse ikke har skabt det samme billede af sig selv, som hørende til et sted (Brinkmann, 2015, s. 21). Blandt andet på grund af manglende tilhørsforhold kan det derfor tyde på, at de tidligere anbragte unge finder det nemmere, at skabe en meningskonstruktion, hvori de selv har et ansvar og en betydning for, hvordan de i deres lærings- og udviklingsprocesser tackler de udfordringer livet byder dem.

10.2.4 Afvigelse eller normalitet

Som beskrevet i problemfeltet, så har den danske velfærdsstat blandt andet en psykodynamisk tankegang, der indebærer at individers adfærd og afvigelser fra det normale ses, som et resultat af individets opvækstvilkår. De muligheder barnets identitet har er funderet i en kerne af opvækstvilkår og opvækst muligheder (Andersen M. L., 2015, s. 106) .

I de individuelle analyser af alle fire informanter har vi fremlagt, at de på hver deres måde føler eller tidligere har følt sig afvigende fra det normale. Det at føle sig afvigende kan have væsentlig betydning for, hvordan individet udvikler sin identitetsdannelse jævnfør ovenstående. Derfor vælger vi at inddrage det i en samlet analyse igen i dette analyseafsnit, hvor vi inddrager de væsentlige afvigelses tendenser, som ikke er medbragt tidligere.

Spurgt ind til, om Frederik har nogle diagnoser fortæller han:

“Frederik: Ja, bipolar og ADHD (Bilag 4, s. 21)”.

Frederik fortæller, at han er diagnosticeret med *bipolar* lidelse og *ADHD*. Tidligere i interviewet med ham, siger han:

“Frederik: Altså der begyndte diagnosen bipolar og alt det der, og det gjorde jo så, at der ikke rigtig var nogle lærer, der kunne forstå mig... (Bilag 4, s. 5)”.

Psyriske lidelser opfattes hovedsageligt, som defekter ved individet. I socialpolitikken anses diagnoser, som en afvigelse, der sammen med sociale problemer anskues, som et resultat af samfundsmæssige forhold, der primært rammer socialt udsatte mennesker (Juul, 2016, s. 605). Når vi i dette analyseafsnit inddrager psyriske lidelser, som en

betydningsfuld del af at danne en identitet, så gør vi det med afsæt i, at flere anbragte og tidligere anbragte unge har diagnoser (Olsen, Frederiksen, & Fuglsang, 2020, s. 7). Dette medfører en stigmatiserings tendens, som er mere udbredt blandt de anbragte og tidligere anbragte unge. Derfor finder vi det relevant at undersøge, i forhold til, hvordan informanterne selv oplever at deres diagnoser har betydning for deres identitet.

Når Frederik fortæller, at han er diagnosticeret med *bipolar* lidelse og *ADHD*, så kan han se sig selv, som en del af en afviger gruppe af individer. Frederik bruger ordet *diagnosen bipolar* til, at beskrive en periode i hans narrativ, hvor lærerne ikke forstod ham. Når Frederik siger *diagnosen bipolar* begyndte, så kan det være en mulig måde, at distancere hans eget billede af sig selv fra diagnosen på. Det kan også være, at det for Frederik i stedet handler om, at han på det tidspunkt han blev diagnosticeret med sin bipolare lidelse oplevede, at lærerne begyndte at forstå ham, hvorfor det kan give mening for ham at omtale den således.

Nicoline er ligesom Frederik diagnosticeret med flere diagnoser. Det fortæller hun i følgende citat:

“Nicoline: Jeg er blevet udredt i børne og ungdomspsykiatrien og fik en borderline diagnose og en angstdiagnose, begge er fjernet, fordi jeg ikke opfylder kriterierne... Så fjernede de borderline diagnosen ud i psykiatrien og vælger at skrive at de ser dyssociale træk.... (Bilag 3, s. 18-19).

Og uddyber i følgende:

“Nicoline:.... Min psykolog, han ser så tegn på PTSD og det er så det, jeg er ved at blive med udredt for, så jeg kan få noget hjælp (Bilag 3, s. 19)”.

Nicoline skriver to dage efter interviewet en SMS, hvori hun fortæller, at hun nu er diagnosticeret med PTSD.

Modsat Frederik, så fortæller Nicoline mere uddybende om hendes diagnoser og hvordan hun har fået dem stillet. Når Nicoline gør dette skaber hun mening med dem på en anden måde end Frederik gør, ved ikke at tegne et billede af, at hun tager samme form for afstand til det faktum, at hun er udfordret af de psykiske konsekvenser, der for hende er ved diagnoserne. Nicoline knytter det, at få en *PTSD* diagnose sammen med, at

hun så *kan få noget hjælp*. At der for Nicoline er en sammenhæng mellem, at få en diagnose og deraf *få noget hjælp*, kan handle om, at hun har et ønske om, at hendes eget billede af sig selv vil blive anderledes, når hun får hjælp til at agere i hendes situation.

Frederik og Nicoline udgør en lille procentdel af de tidligere anbragte unge med en eller flere diagnoser. Sander og Tristan fortæller i deres interview, at de ikke har nogen diagnoser, hvorfor de ikke er inddraget i dette analyseafsnit. Den samfundsmæssige stempling, som Frederik og Nicoline med deres diagnoser kan opleve sig selv som værende en del af, kan have betydning for, hvordan de danner deres identitet i overgangen til voksenlivet på den måde, at de ikke blot er socialt udsatte i form af deres anbringelse i barndommen, men også er det med deres psykiatriske diagnoser.

Afslutningsvist på dette analyseafsnit er det væsentligt fremhæve, at vi i dette afsnit går lidt væk fra den narrative metode og i stedet har fokus på, hvad vi har en forforståelse af har væsentlig betydning for, hvordan tidligere anbragte unge danner deres identitet. Det er ikke nødvendigvis en stor del af de unges narrativer, om de har en diagnose eller ej, men ud fra specialets målgruppe mere overordnet og de samfundsmæssige vilkår og normer, det har indflydelse på identitetsdannelsen har vi valgt at inddrage det. Den meningskonstruktion Frederik og Nicoline har skabt på baggrund af deres diagnoser vurderer vi er en væsentlig del af, hvordan de ser sig selv og hvordan de ser sig selv i relation til andre og til samfundet.

10.2.5 Teoretisk diskussion af narrativernes betydning for sensemaking

Som beskrevet i analyse afsnit 8.1, hvor vi præsenterer Karl Weicks teori om sensemaking, sker sensemaking i samspillet mellem syv punkter. Disse syv punkter giver tilsammen forståelse for, hvordan individet skaber sensemaking.

I tidligere analyseafsnit har vi inddraget punkterne hver for sig, der hvor det gav mening, at beskrive den mening informanternes sensemaking har for deres identitetsdannelse i overgangen til voksenlivet. I dette analyseafsnit vil vi derfor inddrage alle syv punkter og analysere dem ud fra de tendenser, vi har fundet i de fire informanternes narrativer.

Identitet: Ifølge Weick er identitet en kobling mellem identitetsdannelse og meningsskabelse. Identitet er en bevægelig social konstruktion (Murphy, 2015, s. 29).

Bevægelige sociale konstruktioner er det, der finder sted, når tidligere anbragte unge, ligesom andre unge generelt, indgår i interaktionsprocesser. I interaktionsprocesser skifter individet mellem, hvem det er ud fra den sociale konstruktion vedkommende er en del af (Murphy, 2015, s. 29). Når informanterne beskriver deres narrativ af deres anbringelse, så beskriver de en social konstruktion, hvor deres interaktionsprocesser er skiftet ud med nye interaktionsprocesser. I den proces skaber individet ikke blot mening med de andre i interaktionen, men også med sig selv (Weick, 1995, s. 20). Præcis hvilken betydning de hver især skaber med disse interaktionsprocesser er individuelle og handler blandt andet om, hvordan deres narrativ er formet af tidligere, nuværende og fremtidige meningskonstruktioner.

Retrospekt: De erfaringer individet har fra tidligere hændelser og oplevelser er meningsskabende i den mening individet skaber i sin tilværelse med de ting, der er sket (Murphy, 2015, s. 41).

Når vi i interviewene snakker med de unge mange år efter, at de blev anbragt uden for hjemmet første gang, så har de dannet sig flere erfaringer fra både før, under og efter deres anbringelse. Disse erfaringer og oplevelser kan være både af positiv og negativ betydning for deres identitet på vej ind i voksenlivet. Som analysedelene med dem hver især viser, har informanterne forskellige profiler og forskellige oplevelser med sig. Den meningskonstruktion de foretager sig i nutiden, har de formentlig skabt mening med gennem flere år, hvorfor den nutidige sensemaking er retrospekt.

Enactment: Individet er interesseret i, at skabe mening i de processer, der for individet ønskes fremstillet sande i sin kontekst (Murphy, 2015, s. 33).

Den sandhed informanterne skaber i deres narrativer kan være den sandhed, de ønsker vi skal introduceres for. Det kan også være den sandhed, de har skabt for sig selv i de interaktionsprocesser, de har været en del af. På den måde har individet en vis evne til, at skabe en ønsket virkelighed, som i sin kontekst kan have været sand, men som ikke nødvendigvis fortsat er det eller har nogensinde har været sand. Det er i sensemaking

ikke så interessant, om meningskonstruktionen er sand, men det interessante er den måde det tilbyder individet at forstå sin egen tilværelse på.

Social: Individet skaber sensemaking i sociale sammenhænge. Individets adfærd kan dermed ikke stå alene, men er betinget af andres adfærd i en given eller forestillet situation (Murphy, 2015, s. 37-38).

I alle informanternes narrativer indgår sociale relationer i større eller mindre omfang. Den adfærd informanterne i deres narrativ skaber, er på betingelse af den adfærd andre har i de sociale situationer. Det viser sig eksempelvis gennem de stemplinger vi har inddraget. Stemplinger finder først sted, når individet i interaktioner føler sig stigmatiseret af andre. Stemplinger behøver ikke være negative, de kan også medfører en følelse af en unik egenskab hos individet, hvis andre tillægger det positiv værdi. De sociale sammenhænge individet indgår i er på den måde en væsentlig medvirkende faktor for, hvordan de skaber deres identitet, som værende en del af sociale grupper.

Igangværende: Sensemaking stopper aldrig eller starter forfra. Den er altid igangværende (Weick, 1995, s. 43).

Når vi søger at skabe mening gennem informanternes narrativer i relation til den identitet de har dannet, så er det betydningsfuldt i forståelsen heraf, at individet ikke stopper med at skabe sensemaking. Den mening informanterne har i deres narrativer nu, kan derfor være anderledes om 5, 10 eller 50 år, ligesom meningskonstruktionen formentlig havde været anderledes, hvis vi havde lavet interviewene for 3 eller 5 år siden. Det er også derfor, at vi i tidligere afsnit har kunne antage, at det ikke nødvendigvis er sikkert, at individet har skabt en plausibel mening med en begivenhed eller oplevelse, da sensemaking processen i forholdet hertil fortsat kan være igangværende.

Udvundne tegn: Sensemaking sker gennem det individet lægger mærke til af oplevelser, sanseindtryk eller lignende. De begivenheder individet ikke skaber sensemaking gennem, har ikke været tilstrækkelige til, at individet har bemærket dem (Murphy, 2015, s. 34).

I interviewene stillede vi spørgsmål ud fra det, som vi tænkte var betydningsfuldt i de tidligere anbragte unges identitetsdannelse og meningskonstruktion. I alle interviewene var der spørgsmål, som ikke var relevante for den enkelte informant at svare på, hvilket indikere at spørgsmålet ikke har haft nogen *udvundne tegn* for den enkelte. Det har altså ikke været betydningsfuldt for dem og derfor har de ikke behøvet at skabe mening med det.

Plausibel snarere end præcis: Når der skabes plausibel mening i en tendens vil sensemaking oftest stabilisere sig. Det er dermed ikke afgørende, at der skabes præcis mening (Murphy, 2015, s. 36).

De erfaringer og forventninger, som informanterne har med sig fra tidligere skaber de mening gennem på en måde, der er sandsynlig eller acceptabel i deres narrativ om dem selv. Med andre ord betyder det, at sensemaking ikke handler om at skabe sandheder, men om at skabe mening i de ting, der for individet har betydning. For informanterne kan det have den betydning, at de for at skabe en meningskonstruktion i deres narrativer med de erfaringer og forventninger de har med sig, ikke nødvendigvis skaber en sandhed, men blot en for dem sand konstruktion.

11 KONKLUSION

Tidligere anbragte unge har oplevet flere transitioner, flere nye betydningsfulde interaktionsprocesser og flere skifte i primære omsorgspersoner end deres jævnaldrende, når vi ser på forskningen på området. Hvilken betydning det får for målgruppen i overgangen til voksenlivet er forskellig, men i den måde de danner deres identitet på kan det have afgørende betydning for, hvilket menneske de ser sig selv som og dermed for deres forståelse af egen rolle i verden. Den rolle de selv ser, de har i verden, er betydningsfuld for, hvilke unikke egenskaber og karakteristika de tillægger deres jeg og dermed for, hvilke identitets egenskaber de går ud i verden med. Den identitet de har er på baggrund heraf formene for, hvordan de opnår mening om sig selv og andre. Den mening de skaber om sig selv og andre har betydning for, hvordan de selv oplever deres eksistensgrundlag i en gruppe- og samfundsmæssig kontekst.

For det sociale arbejde har det blandt andet den betydning, at det kan være sværere for tidligere anbragte unge, at indgå i samfundet på lige vilkår med andre, hvis deres forståelse af egen identitet bærer præg af transitioner, mistillid og afbrudte relationer. Så hvis de tidligere anbragte unge skal have mulighed for, at integrere sig i samfundet på bedst mulig vis, er det essentielt at se på, hvilke faktorer der spiller ind og medvirker til, at de danner mening i deres identitet og tro på egne evner.

Vi har i den forbindelse fundet ud af, at én voksen med tiltro, støtte og tro på individet kan medvirke til at skabe en positiv identitetsdannelse hos den unge. Det har vi i analysen fundet ved, at Tristan havde Fru Lei, at Sanders havde i den plejefamilie der elskede ham, at Nicoline havde i Karen og den rådgiver, der ikke stempler hende. Vi har også fundet, at mange transitioner medfører mange nye interaktionsprocesser, som kan være vanskelige at tilpasse sig, når man er i en udsat position. Det skal forstås således, at eksempelvis for Sander var det i en periode ikke muligt, at danne nye relationer i hans narrativ, da dem han ønskede at indgå i blev afbrudt. For Frederik var det vanskeligt, at blive anbragt og skulle væk fra de relationer han var glad for og tryk i. For Nicolines vedkommende dannede hun flere utrygge relationer, da hun blev anbragt.

Vi har også fundet ud af, at den forforståelse vi har af, at det er de voksnes ansvar, at børn og unge i Danmark har de bedst mulige forudsætninger for et godt liv, ikke er den

måde vores informanter ser sig selv på. Tristan, Nicoline og Frederik beskriver alle sammen på forskellige måder, hvordan de hver især har oplevet at have kendetegn, som har gjort dem medansvarlige i, at en anbringelse var nødvendig og i, at de efterfølgende har haft nogle udfordringer. Dertil hører, at deres narrativer ikke nødvendigvis behøver være sande for, at de kan skabe mening med deres liv, men de skal stå i relation til andre individer, hvor deres erfaringer og tolkninger accepteres.

Tidligere anbragte unges erfaringer og oplevelser er en medvirkende faktor i den måde de skaber mening med deres liv på. Den måde de skaber mening med deres liv på, er vigtig for, hvordan deres identitet formes. Identiteten skabes gennem de erfaringer de har lagt mærke til og som de selv har oplevet, har haft betydning for deres liv, forstået på den måde, at anbringelserne for alle informanterne står som et tydeligt narrativ for dem, ligesom tiden under anbringelsen gør det. De narrativer vi i analysen har udfoldet betydningen af for deres identitetsdannelse i overgangen til voksenlivet, handler om nogle af de store skift i deres liv, som deres anbringelse medførte.

For Tristan og Sander har det været tydeligt, at deres skolegang har haft en betydning for dem, hvorimod det for Frederik og Nicoline har haft og fortsat har en betydning, at de ikke i deres narrativ har skabt en positiv meningskonstruktion af deres skolegang. De samfundsmæssige strukturer har dermed også betydning for, hvordan informanterne ser sig selv. Når uddannelse og arbejdsmarkedets perspektivet står centralt for alle fire informanter, men fra forskellige vinkler, så handler det om, at de samfundsmæssige forventninger, der er til individet, er med til at påvirke, hvordan de danner deres identitet i overgangen til voksenlivet.

Afslutningsvist kan vi i besvarelsen af problemformulering konkludere, at tidligere anbragte unge danner deres identitet i overgangen til voksenlivet på baggrund af de erfaringer de har med sig fra tiden før, under og efter anbringelsen. Hvorvidt erfaringerne er positive eller negative for deres narrativ er ikke så betydningsfuldt, som den meningskonstruktion de skaber på baggrund af erfaringen er. Med det mener vi, at vi i analysen har fundet, at oplevelser og erfaringer med betydning for informanternes identitet kan være både gode og mindre gode erfaringer for dem. Det der betyder noget for den måde de ser sig selv på i dannelsen af deres identitet, er ikke hvorvidt erfaringen er god eller dårlig, men handler mere om, hvilken mening de har skabt med erfaringen i

deres narrativ. Den betydning den viden har givet os med relevans for socialt arbejde kan være, at individer er i stand til, at skabe betydningsfulde meninger bag mindre gode hændelser. Det, at informanterne er i stand til, at skabe meningskonstruktioner med et positiv outcome indebærer, at dårlige oplevelser eller erfaringer kan få positiv betydning for deres identitet, såfremt de efterfølgende danner en positiv mening i deres narrativ.

12 VIDENSKABSTEORETISK DISKUSSION

I forrige afsnit introducerede vi læseren for den konklusion vi har fundet i vores undersøgelse af tidligere anbragte unges meningskonstruktion i deres vej ind i voksenlivet. Vi har ladet datamaterialet lede os hen mod de fund, vi nu har gjort os og som leder til, at vi nu kan uddybe, hvordan videnskabsteorien har haft betydning for den viden vi har produceret.

Med valget af en narrativ analyse model har vi inddraget en metode, der har menneskets kultur og erkendelse, som genstandsfelt. Den narrative analyse form har bidraget med en fortolkende forståelse af menneskets oplevelser, hvor individets egne forståelser af verden er valide ud fra det perspektiv individet fortæller det i (Egholm, 2014, s. 96-97).

I konklusionen har vi fundet, hvordan tidligere anbragte unge danner deres identitet i overgangen til voksenlivet på baggrund af den mening, der skaber i de transitioner, stemplinger og selvopfattelser, de har med sig fra deres anbringelse. Disse fund har vi gjort ud fra en narrativ metode, som har betydet at vi har udvalgt de plot i informanternes liv, vi har fundet relevante at inddrage i relation til specialiets genstandsfelt. Når vi har udvalgt specifikke begivenheder i datamaterialet, så har vi gjort det ud fra et ønske om, at forstå hvordan hvert enkelt individ har dannet dets erfaringer og meningsskabende handlinger, på baggrund af de sociale konstruktioner de har været en del af.

De sociale konstruktioner, der har betydning for de tidligere anbragte unges identitetsdannelse, indebærer at vi har interessere i, at forstå de praksisser de har

været en del af, og den måde de selv forstår og fortolker praksissernes betydning, når de skaber mening med det den dag i dag (Egholm, 2014, s. 104).

Gennem specialet har vi været interesseret i, hvordan de tidligere anbragte unges verden er konstrueret gennem de begivenheder og fænomener, de tillægger en betydning (Egholm, 2014, s. 90). Samtidig har vi været interesseret i, at fortolke og forstå deres narrativ ud fra, hvordan de tidligere anbragte unge i deres identitetsdannelse konstruere disse narrativer med betydning for dem (Egholm, 2014, s. 104). De fund vi har gjort os i nærværende speciale har dermed bidraget med en hermeneutisk-fænomenologisk videnskabsteoretisk viden.

Den viden vi har produceret ved at være særligt interesseret i, hvordan de tidligere anbragte unges narrativer er udformet på baggrund af deres meningskonstruktion, er særligt relevant i forhold til at studere informanternes erfaringer og oplevelser (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 293).

Det den narrative metode derimod har haft af begrænsninger for den viden vi har fundet i specialet, har været, at de mere objektive konstruktioner af helheden for de tidligere anbragte unge ikke tillægges nogen særlig betydning i dette metodevalg (Kvale & Brinkmann, 2014, s. 293). For specialets analyse har det betydet, at vi har søgt at undvige fra de forskningsrelevante emner. Forstået på den måde, at vi forskningsmæssigt ved, at tidligere anbragte unge hyppigere har selvskadende adfærd, alkohol- og stofmisbrug og lignende tendenser (Olsen, Frederiksen, & Fuglsang, 2020).

Når vi alligevel har inddraget uddannelses- og arbejdsmarkedstilknytning, samt diagnosers betydning, så har vi gjort det med en bevidsthed om, at vi er gået lidt væk fra den narrative metode i forhold til analyseafsnittet, hvor vi inddrager deres diagnoser. Uddannelses- og arbejdsmarkedets perspektivet står derimod, som en central del af alle fire informanternes narrativ, hvorfor den analyse del har været relevant i vores narrative analyse.

13 REFERENCER

- Andersen, D., & Kessing, M. L. (2019). *Stigma, problem drug use, and welfare state: changing contours of stigmatization in*. Copenhagen: Taylor & Francis Group.
- Andersen, M. L. (2015). Borgerspektiver som drivkraft i sociale analyser. I M. Harder, & M. A. Nissen, *Socialt arbejde i en foranderlig verden* (s. 105-117). København: Akademisk Forlag.
- Bank, M. (2014). Narrative teorier. I S. Køppe, & J. Dammeyer, *Personlighedspsykologi - en grundbog om personlighed og subjektivitet* (s. 255-285). København: Hans Reitzels Forlag.
- Bengtsson, T. T., & Mølholt, A.-K. (2020). Anonymisering i kvalitative undersøgelser. I K. E. Petersen, L. Ladefoged, T. T. Bengtsson, L. Bøttcher, C. F. Nielsen, M. Glendøs, . . . A.-K. M. m.fl., *Forskning med børn og unge: Etik og etiske dilemmaer* (s. 193-209). København: Hans Reitzels Forlag.
- Bo, I. G., Christensen, A.-D., & Thomsen, T. L. (2016). *Narrativ forskning: Tilgange og metoder*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Brinkmann, S. (2015). *Identitet: Udfordringer i forbrugersamfundet*. E-bog: KLIM.
- Burke, P. J., & Stets, J. E. (2009). *Identity theory*. Oxford: Oxford University Press.
- Danskelove.dk. (31. maj 2022). *Danskelove.dk*. Hentet fra Danskelove.dk: <https://danskelove.dk/serviceloven/52>
- Danskelove.dk. (29. maj 2022). <https://danskelove.dk/serviceloven/52>. Hentet fra <https://danskelove.dk/serviceloven/52>: <https://danskelove.dk/serviceloven/52>
- Egholm, L. (2014). *Videnskabsteori - Perspektiver på organiser og samfund*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Goffman, E. (1975). *Stigma: Om afvigerens sociale identitet*. Viborg: Gyldensals Samfundsbibliotek.
- Goffmann, E. (2018). *Stigma: Om afvigerens sociale identitet*. København: Samfundslitteratur.
- Hutchinson, G. S., & Olteal, S. (2006). *Teoretiske perspektiver i socialt arbejde*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Illeris, K. (2014). *Læring*. Roskilde: Roskilde Universitetsforlag.
- Juul, S. (2016). Afvigelse og socialpolitik i diagnosesamfundet. I I. H. Møller, & J. E. Larsen, *Socialpolitik* (s. 605-625). København: Hans Reitzels Forlag.
- Juul, S., Larsen, J. E., & Kristensen, J. (2020). *Sociologi bogen*. København: Forlaget Columbus.

- Järvinen, M., & Mik-Meyer, N. (2017). *Kvalitativ analyse - Syv traditioner*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Jørgensen, S. L. (2018). *Axel Honneth*. Djøf Forlag: København.
- Katznelson, N., Jørgensen, H. E., & Sørensen, N. U. (2015). *Hvem er de unge på kanten af det danske samfund*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag.
- Koen, J., Vianen, A. V., Klehe, U.-C., & Zikic, J. (2016). *"A whole new future" - identity construction among disadvantaged young adults*. Amsterdam: University of Amsterdam.
- Kristensen, O. S. (2015). En barndom præget af transitioner - børn og unge anbragt uden for eget hjem. I T. Erlandsen, N. R. Jensen, S. Langager, & K. E. Petersen, *Udsatte børn og unge - en grundbog* (s. 283-294). København: Hans Reitzels Forlag.
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2014). *Interview - Det kvalitative forskningsinterview som håndværk*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Murphy, T. (2015). *Sensemaking: Introduktion til Karl Weick*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Møhlholt, A.-K. (2021). Opvækstvilkår - Opdateret version - inden radikal redigering. I B. Greve, A. Jørgensen, & J. E. Larsen, *Det danske samfund* (s. 25). København: Hans Reitzels Forlag.
- Olesen, S. P., & Monrad, M. (2018). *Forskningsmetode i socialt arbejde*. København: Hans Reitzels Forlag.
- Olsen, M. L., Frederiksen, S., & Fuglsang, R. (2020). *Tidligere anbragte unge - 18 år og på vej mod voksenlivet*. København: VIVI - Viden til Velfærd, Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.
- Statistik, D. (31. maj 2022). *DST.dk*. Hentet fra DST.dk: <https://www.dst.dk/da/Statistik/emner/sociale-forhold/social-stoette/udsatte-boern-og-unge>
- Weick, K. E. (1995). *Sensemaking in Organizations*. California: SAGE Publications.
- Ældreministeriet, S. o. (2021). *Aftaletekst Børnene Først*. København: Social- og Ældreministeriet.
- Øvreeide, H. (2009). *At tale med børn: Metodiske samtaler med børn i svære livssituationer* (3 udg.). København: Hans Reitzels Forlag.

Vedhæftet er:

14 BILAG 1 - INTERVIEWGUIDE

15 BILAG 2 – TRANSSKRIFTION AF INTERVIEW MED SANDER

16 BILAG 3 – TRANSSKRIFTION AF INTERVIEW MED NICOLINE

17 BILAG 4 – TRANSSKRIFTION AF INTERVIEW MED FREDERIK

18 BILAG 5 – TRANSSKRIFTION AF INTERVIEW MED TRISTAN

19 PORTFOLIE
